

FLATTIVIESTI

1/2020 - www.flatti.net

PIDÄN SINUSTA HUOLTA ♥

KOIRASI

ELÄMÄNKUMPPANI

ENEMMÄN PELIAIKAA

Nutrolin® tukee harrastuskoiran elämää pienestä pitäen.

Autamme sinua varmistamaan pennun koulutettavuuden ja aistien kehittymisen. Tai ehkä haluat suojata aikuisen, kovaa työtä tekevän koiran niveliä, lihaksia ja jänteitä? Ihanaa on myös nähdä kun nivelrikkokoira löytää uudelleen liikumisen riemun.

Valitse huippusarjasta täsmäomegat koirallesi.

WWW.NUTROLIN.FI

ESTD 2007

#NUTROLINLIFE

FLATTIVIESTI 1/2020 sisältö

2	NUTROLIN
4	VUOSIKOKOUS KOKOUSKUTSU
5	PUHEENJOHTAJAN TERVEISET
6	SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY PÄÄNÄYTTELY
7	AJATUKSIA NOUTAJANKOULUTTAJAN NÄKÖKULMASTA
12	MARIANNEN TOKONURKKA OSA 6
14	JÄRJESTÖÖN LIITETYT PENTUEET / ROKOTUSMÄÄRÄYKSET PÄIVITTYVÄT
15	KASVATAJALLA ON SUURI VASTUU KASVATTIENSA LUONTEESTA
16	AKTIIVISIN KASVATAJA 2019 / PENTUVÄLITYS
17	KOIRAN LOISET JA TARTUNTAPAINEN KOTROLLI YMPÄRISTÖSSÄ
20	FLATTIEN KESÄLEIRI
21	IKÄVÄ ALLERGIA
22	PENTUKOIRA OPETTELEE KULKEMAAN HIHNASSA
24	TASSU- JA KYNSIONGELMIEN ENNALTAEHKÄISY
26	ROTUJÄRJESTÖPÄIVIEN ANTIA - FLATTIEN KUOLINSYYTILASTOA
28	VUODEN 2019 MENESTYNEIMMÄT SILEÄKARVAISET NOUTAJAT
30	VUODEN FLATTI 2019
31	VUODEN NOME-FLATTI / VUODEN MEJÄ-FLATTI
32	VUODEN NÄYTTELYFLATTI / GIORGIO-ARMANIN MALJA
33	SANDRAN MUISTOMALJA / VUODEN PK-FLATTI
34	VUODEN TOKO-FLATTI / VUODEN TOKO-TULOKAS
35	VUODEN NOME-TULOKAS / VUODEN AGILITY-FLATTI
36	VUODEN WT-FLATTI / HAKU JOUKKUEISIIN
37	FLATTIEN TOKOVIIKONLOPPU HUHTIKUUSSA
38	AVOIMEN LUOKAN A-KOE TANSKASSA
41	TARVIKEMYNTI
42	NUOREN KOIRAN RISTIKKOHARJOITUS
43	MALTTIA DAMITREENEIHIN
44	VANHAT JA VIISAAT
46	IN MEMORIAM PETER JOHNSON
47	FLATTIEN MEJÄKOKKEET 2020
48	MEJÄTILASTOA 2019
50	KASVATAJAILMOITUKSET
52	UUDET VALIOT / TULEVAT TAPAHTUMAT
54	JÄSENASIAT / FLATTIVIESTIN AIKATAULUT
55	JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
56	BOZITA ROBUR

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TOIMITUSSIHTEERI

Jaana Kontto, flattiviesti@gmail.com

TAITTO

Elisa Pekki, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSKUNTA

Jalostus-, näyttely-, mejä-, nou/nome- ja har-
rastuslajien toimikunnat, hallitus sekä jäsenet.

KANNEN KUVA

Anna Miraftabi

FLATTIVIESTIEN MATERIAALI

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

flattiviesti@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

1/4 sivu 90 mm x 133,5 mm

1/8 sivu 90 mm x 64 mm

Kasvattajaboxi 88 mm x 50 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENILLE

1/1 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/2 sivu 40€/lehti, 140€/vuosi

1/4 sivu 30€/lehti, 100€/vuosi

1/8 sivu 15€/lehti, 40€/vuosi

Kasvattajaboxi 15€/lehti, 40€/vuosi

Valioilmoitus normaali tahtokoossa ilmainen

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitusai-
neistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com. Il-
moituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 2/2020

Ilmesty: 6.5.2020. Aineistopäivä: 3.4.2020

AINEISTOVAATIMUKSET

Tekstiedostot Wordin doc/docx/rtf-muodos-
sa. Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Ma-
talaresoletioiset kuvat menevät printissä sut-
tuisiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mieli-
piteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämät-
tä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituk-
sen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitettui-
sissa jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi
ja yhteystiedot, jotka pyydyttäessä jäävät vain
toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien
osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen
ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOPAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry – Finska flatcoated retrieverklubben rf

VUOSIKOKOUS, KOKOUSKUTSU

Aika: 21.3.2020 klo 18

Paikka: Hotelli Kumpeli Spa, Muonamiehenkatu 3, 18100 Heinola

Kokous järjestetään Suomen Noutajakoira järjestön koulutuspäivien yhteydessä.

Vuosikokouksen materiaalit julkaistaan kaksi viikkoa ennen kokousta: www.flatti.net ja uutiskirjeessä.

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
3. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri
4. Valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa
5. Valitaan kaksi (2) ääntenlaskijaa
6. Todetaan kokouksen laillisuus
7. Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto
8. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille
9. Käsitellään hallituksen vuosikokoukselle tekemät esitykset ja aloitteet
 - Hallituksen esitys: Sileäkarvaisten noutajien jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) kaudelle 2021 – 2025
 - Hallituksen esitys: Jalostustyöohje
 - Hallituksen esitys: Sileäkarvaisten noutajien PEVISA-esitys (1.1.2021 alkaen)
10. Käsitellään jäsenten tekemät esitykset ja aloitteet
 - Esitys tuen maksamisesta sileäkarvaisten noutajien selän spondyloosikuvauksesta
11. Käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyksen 23§ määräykset
12. Kokouksen päättäminen

Kokouksessa palkitaan vuoden 2019 kiertopalkintovoittajat ja jaetaan yhdistyksen ansiomerkit.

Tervetuloa!

Puheenjohtajalta:

Rotujärjestön strategia on laadittu ja toteutus voi alkaa

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallitus ja toimihenkilöt kokoontuivat 11.1.2020 Porvooseen järjestäytymiskokoukseen. Kokouspäivän teemaksi oli valittu jalostus, jota pohdittiin kokousasioiden lomassa ryhmätöiden ja vapaamuotoisten keskustelujen muodossa. Ryhmätöissä mietittiin jalostusta monelta eri suunnalta, kuten jalostuksen tavoitteita Kennelliiton asettamien vaatimusten näkökulmasta. Toisaalta pohdittiin flatin ulkomuotoa sekä käyttöominaisuuksia ja taas yhtäältä flattien terveyttä ja terveystietojen jakamista, sekä flattiharrastajien tietoisuuden lisäämistä flattien terveysasioissa. Sileäkarvaisten noutajien jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) on tällä hetkellä päivityksen alla, sillä Kennelliiton hyväksymä tavoiteohjelma on voimassa enää tämän vuoden, 2020 loppuun. Keskusteluista ja ryhmätöistä koostettiin jalostustoimikunnalle työkaluja, joiden avulla jalostuksen tavoiteohjelman päivitystä viedään eteenpäin.

Kokousviikonlopun keskusteluissa nousi jälleen hyvin esille se, kuinka tärkeä voimavara ja kapasiteetti rodun omat kasvattajat ovat rotujärjestölle. Kasvattaja on ensimmäinen kontakti rotuun ja mahdollisesti myös rotujärjestöön, kun uusi flatin omistaja on hankkimassa koiraa. On tunnettua, että juuri nämä ensimmäiset kohtaamiset ovat erityisen tärkeitä, olipa kyseessä mikä tahansa tapaaminen. Kiitänkin lämpimästi kaikkia rotumme kasvattajia, jotka ovat liittäneet kasvattiansa omistajia pentuejäseniksi rotujärjestöön ja näin lisänneet osaltaan niiden henkilöiden määrää, joille rotujärjestö pystyy tarjoamaan niin tietoa kuin toimintaakin mahtavan rotumme parissa. Syyskokouksen hyväksymässä rotujärjestön strategiassa kasvattajat on nostettu yhdeksi rotujärjestön arvoista. Se tarkoittaa kasvattajien olevan yksi rotujärjestön toiminnan tukipilari. Kasvattaminen on nostettu strategiisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin ja kasvattamiselle on nimetty oma teemavuosi strategian toteuttamiseksi. Toivon, että voimme rotujärjestönä edelleen syventää yhteistyötä rotumme kasvattajien kanssa. Toimenpiteitä yhteistyön syventämiselle kartoitetaan ja tarkennetaan tulevaisuustyöryhmän toimesta.

Rotujärjestön vuosikokous järjestetään lauantaina maaliskuun 21. päivänä Hotelli Kumpelissa, Heinolassa Suomen Noutajakoi-

rajärjestön koulutuspäivien yhteydessä. Toivon lämpimästi, että mahdollisimman moni jäsenemme ja erityisesti rotumme kasvattajat saapuisivat paikalle kokoukseen, jossa päätetään tavoitteista seuraavalle viidelle vuodelle flattien jalostuksessa. Jalostuksen tavoiteohjelma on valtava, lähes sata sivuinen tietopaketti rodusta, sen terveydestä ja sairauksista ja tietysti nimensä mukaisesti jalostuksen tavoitteista. Tämä tietopaketti siis tuodaan vuosikokouksen käsittelyyn Heinolassa. Virallisten kokousasioiden lisäksi vuosikokouksen yhteydessä jaetaan kiertopalkinnot vuoden menestyneimmille flateille, sekä palkitaan vuoden aktiivisin kasvattaja, sekä muistetaan toiminnassa mukana olevia aktiivisia työmyyriä.

Olen iloinen, että meillä on toimihenkilöissämme mukana aktiivisia ja aikaansaavia henkilöitä, joilla on valtavasti lajikohtaista tuntemusta ja ammatillista osaamista, jonka he jakavat meidän kaikkien käyttöön flattiemme hyväksi. Olen myös todella iloinen, että toiminnassamme on mukana niin uusia harrastajia kuin kokeneita konkareita. Mitä

useampi meitä on tekemässä ja mitä laajemmalla pohjalla osaamisemme on, sitä paremmin jaksamme tehdä työtä yhteisen päämäärämme saavuttamiseksi.

Sileäkarvainen noutaja on jalostettu metsästyskoiraksi. Tämä tavoite on kirjattu selkeästi rotujärjestölle luotuun strategiaan. Tahtotilamme on kannustaa flattien omistajia hakeutumaan enemmän rodunomaisten kokeiden pariin, niin treeneissä, kuin koeikäntien muodossa. On silti tärkeää, että tuemme ja kannustamme myös muiden kuin rodunomaisten lajien harrastamista flatin kanssa. Ne ominaisuudet oikeaa rakennetta ja ulkomuotoa unohtamatta, jotka tekevät sileäkarvaisesta noutajasta erinomaisen metsästyskoiran, tekevät siitä myös erinomaisen harrastuskoiran ja vielä lisäksi miellyttävän perhekoiran.

Toivotan kaikille hyvää alkanutta vuotta. Jaksakaa harrastaa ja harjoitella koirienne kanssa ja opetella yhdessä uusia asioita. Siinä nimittäin flatti on parhaimmillaan, yhdessä tekemisessä. Ja niin varmasti sinäkin, yhteistyössä on voimaa!

- Mari

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N

PÄÄNÄYTTELY

Joensuu

13.6.2020

Linnunlahden koirankoulutuskenttä
Linnunlahdentie 14, 80110 Joensuu
Arvostelu alkaa klo 10:00

Urokset:

Jim Irvine, GB

Ryhmäkilpailut:

- Paras veteraani
- Jälkeläisryhmä
- Best In Show

Nartut:

Ronnie Ross, GB

Ryhmäkilpailut:

- Paras pentu
- Kasvattajaryhmä

Tuomarit ovat varalla toisilleen

Ilmoittautumiset 13.5. mennessä osoitteeseen:

Piia Piiparinen

Kylväjätie 29

45610 Koria

tai flatti.net tai showlink.fi

Lisätietoja: Piia Piiparinen - 040 831 4848

Ilmoittautumismaksu 40€,

saman om. 2 jne koira 35€, pennut 32€

ja vet yli 10v ilmaiseksi

Tilille:

FI28 5620 0920 4247 50 / OKOYFIHH

Suomen Sileäkarvaiset noutajat / viite 130620208

Huomioithan myös Lieksan ryhmänäyttelyn 14.6.2020

Ajatuksia noutajankouluttajan näkökulmasta

Pyydettiin juttua aiheesta noutajien metsästyskoe ja metsästyskäyttö kouluttajan näkökulmasta ja sain melko vapaat kädet kirjoittaa. Tarkoitus ei ole kertoa kuinka toteutetaan erilaisia treenikaavioita, kun pyritään johonkin onnistuneeseen suoritukseen; niistä aiheista on tarjolla juttuja ja artikkeleita varmasti riittävästi. Kerron tässä enemmänkin irrallisia ajatuksia aiheesta.

HYVÄ METSÄSTYSNOUTAJA

Olen viimeaikoina ollut lukuisia kertoja kouluttamassa erilaisia ryhmiä ja yksityisopetustakin on tullut annettua. Joka kerta törmään samaan asiaan; ei ole ajatusta siitä mitä ollaan tekemässä. Teetetään kaavamaisia temppuja koirilla ja uskotaan vakaasti, että se on oikotie onneen. Oikotietä ei ole, itse uskon vahvasti systemaattisuuteen ja johdonmukaiseen etenemiseen. Asetetaan itselle ja koiralle tavoite ja se siintää silmissä ja ajatuksissa kaiken aikaa.

Minä lähestyn asioita aina metsästyksen näkökulmasta, millainen koiran pitää olla, että se on hyvä metsästyskoira. Tämä on minun johtoajatukseni. Hyvän metsästyskoiran kriteerit voivat olla hyvinkin erilaiset eri ohjaajien välillä. Näitä kriteerejä pystyy kuitenkin määrittelemään vain sellainen ohjaaja, joka metsästää itse aseensa ja koiran kanssa.

On täysin eri asia olla passissa koiran kanssa ilman, että joutuu ampumaan, kuin olla passissa aseensa ja koiran kanssa. Koira joka on ollut tällaisessa metsästystilanteessa ja on ns. syttynyt, käyttäytyy yleensä erilailla kuin koira joka on vain silloin tällöin seurueen mukana noutavana koirana. Tämän me kaikki tiedämme, jotka metsästämme viettikään koiran kanssa. Koira, jolla on korkea metsästysvietti ei esimerkiksi pysty nukku- maan kuono hännän alla passitilanteessa. Se skannaa ympäristöä aistiensa avulla taukoamatta ja se on ominaisuus, jota suuresti arvostan. No, tätä ei varsinaisesti harjoitella, vaan se syntyy kokemuksen myötä, jos on syntymänsä.

Tämä edellä kirjoitettu on osa minun tavoitettani minne olen pyrkimässä, eli koira jolla on korkea viettitaso.

Metsästysvietti on moottori, jolla koira tekee töitä, ja jos tämä moottori puuttuu, ei koira pysty työskentelemään riittävästi ja se haittaa myös sen opetusta ja harjoittamista, koska paukut loppuvat liian nopeasti. Tiedän, että monet ajattelevat juuri tästä asiasta eritavoin, mutta ehkä heidän tavoitteensakin on toisenlainen.

Mainitsin aiemmin hyvän metsästyskoiran kriteereistä. Välillä keskusteluissa nousee esiin se ikuinen selitys toimimattomalle koiralle: ”kyllä tää mettällä pelaa, mutta ei nää tokotempu ole tarpeellisia, riittää että linnut tulee talteen”. No juu kyllä

©E.Pekki

näinkin, mutta onko tuollainen koira hyvä metsästyskoira? No ei ole. Hyvällä metsästyskoiralla on kaikki ominaisuudet ja taidot hyvässä tasapainossa. Se metsästää ja saalistaa ja on samalla yhteistyöhaluinen ja kuuliainen. En näe noissa asioissa mitään ristiriitaa, jos koira on sellainen kuin rotumääritelmä

kertoo. Ja tästä päästäänkin mielialheeseeni, koekoira ja metsästyskoira, onko niillä eroa? Ei ole, hyvin koulutettu metsästysnoutaja selvittää kokeissa eteen tulevat noutotehtävät helposti. Ja mikään koemuoto ei aseta hyvälle metsästysnoutajalle minkäänlaisia fyysisiä ongelmia, kuten esimerkiksi väsyminen.

PERUSTUKSET

Miten sitten lähdetään etenemään, että päästään tavoitteeseen? Aloitetaan vaikka siitä, kun pentu tulee taloon. Tuolloin on tärkeää lähteä rakentamaan sitä paljon puhuttua yhteistyötä. Tällä yhteistyöllä ja ennen kaikkea sen puutteella selitetään yleensä kaikki koulutuksessa ilmenevät ongelmat.

Avataan asiaa hiukan, eli mitä on yhteistyö. Koiran on ensin opittava luottamaan täydellisesti ohjaajaansa ja miten se onnistuu? Se onnistuu kohtelemalla koiraa aina niin, että se ymmärtää saamansa kohtelun, eli oikeudenmukaisesti ja niin, että koiran oikeustaju sen hyväksyy. On tuiki harvinaista, että koira tekisi jotain väärin ilkeyttään. Se voi tehdä väärin tietämättömyyttään tai osaamattomuuttaan tai jopa toimimalla koiralle luonnollisella tavalla, ja jos näin käy, niin kenen syy? Kun koiraa kohdellaan oikein ja johdonmukaisesti, se oppii luottamaan ohjaajaansa ja sen myötä haluaa aina tehdä oikein sen mitä siltä pyydetään. Tästä seuraa se, että ohjaaja alkaa myös luottamaan koiraansa ja syntyy molemmin puolinen luottamus. Kun ollaan näin pitkällä, on opettaminen helppoa ja harjoittelu kivaa kummastakin. Syntyy kaveruus ja toveruus ja muodostuu tiimi, joka tekee töitä yhdessä, siis yhteistyö on kunnossa ja todennäköisesti ei tarvitse vaivata päätään pohdiskelemisella johtajuuden saloja.

Ei pidä myöskään unohtaa sitä, että pennulle on annettava aikaa tutustua ympäristöönsä, sisätiloihin, pihapiiriin, perheen muihin jäseniin ja kodin ulkopuolella oleviin alueisiin ynnä muihin uusiin asioihin. Tähän kaikkeen on varattava riittävästi aikaa, että kotiutuminen tapahtuu kunnolla ja koira tuntee olonsa turvalliseksi ja kaikki muuttuu tutuksi.

Koiraa ei pidä aktivoida liikaa, koska sillä saadaan vain aikaiseksi koira, joka on kaiken aikaa jonkinlaisessa stressitilassa, mikä ilmenee yliaktiivisuutena ja levottomuutena. Tämä virhe tulee jatkossa heijastumaan likipitäen kaikkeen. Pahinta yliaktiivointia on se, kun pennun tai nuoren koiran annetaan leikkiä ilman minkäänlaista valvontaa hallitsemattomasti toisten koirien kanssa. Itse asiassa koiran ei ole välttämätöntä leikkiä lainkaan toisten koirien kanssa. Toki sitä voi hiukan sallia, mutta tilannetta pitää seurata, ettei homma mene överiksi.

Leikkiä ei kuitenkaan pidä unohtaa ja paras leikkikaveri onkin oma ohjaaja, tämä useimmilta unohtuu. Leikki tapahtuu vain toisten koirien kanssa ja sitten kun ohjaaja on kuvioissa mukana, kaikki on yhtä sulkeista. Istu – paikalla – seuraa – paikalle – ei sinne – mene pois – odota – sivulle, ovat ainoita sanoja, joita koira yleensä kuulee ohjaajaltaan, eikö kuulostaakin tutulle? Tree-

©Juho Pajari

'Kun koiraa kohdellaan oikein ja johdonmukaisesti, se oppii luottamaan ohjaajaansa ja sen myötä haluaa aina tehdä oikein sen, mitä siltä pyydetään. Tästä seuraa se, että ohjaaja alkaa myös luottamaan koiraansa ja syntyy molemmin puolinen luottamus...'

neissä sitten ehkä saatetaan kehua, jos jokin juttu onnistuu. Monesti jokapäiväisessä arjessa kaikki on totista ja välillä painostavaakin koiran näkövinkelistä. Itse hellittelen koiraa usein, enkä yleensä osoita ”johtajuuttani” työntämällä sitä pois, jos se haluaa haleja ja rapsutuksia. Olen tehnyt monesta tietyntyyppisen asian harjoittelemisesta pelin, jota me kahdestaan pelaamme, eli leikimme. Toki näilläkin harjoitteilla on tarkoituksensa, mutta ne on rakennettu niin, että koirani kokee ne hauskaksi peliksi. Pikku painitkin otamme joskus ja se on meille leikkiä. Yhteenvetona siis paras leikki ja pelikaveri on oma ohjaaja ja koira ei osaa kaivatakaan leikkiä toisten koirien kanssa, koska ei tiedä siitä, eikä näin ollen välitä.

HERÄTTELY

Kun ollaan niin pitkällä, että koira kokee olonsa luottavaksi ja turvalliseksi, on aika

edetä tiellä kohti tavoitetta. Minä aloitan sen tarjoamalla koiralle tilaisuuden käyttäenänsä oikeaan tarkoitukseen. On monia tapoja tutustuttaa koira riistan. Itse teen sen aina tekemällä laahausjalkia maastoon ja jätän riistan jäljen päähän. Sitten ohjaan koiraa omalla liikkumisella jäljen päällä. Tämän jälkeen jään seuraamaan mitä tapahtuu ja lähes poikkeuksetta koira kiinnostuu hajusta, joku enemmän ja joku vähemmän. Tarvittaessa tuen koiraa omalla liikkeellä saadakseen sen etenemään.

Kun se tulee riistalle, sijoitun niin, että koiralla ei ole näköyhteyttä minuun, näin pääsen näkemään sen oma-aloitteisuuden. Tähän asti kaikki ovat ottaneet riistan talteen, loppu on sitten mennyt eritavoin, riippuen siitä kuinka kaikki aiemmin mainitsemani valmistelutyö on tehty. Tärkein oppi koiralle tämän kokemuksen kautta on kuitenkin se, että sinulla on nenä, käytä sitä

ja samalla herätellään viettiä, joka on se tarvittava moottori. Koiran opittua käyttämään nenäänsä, se ehkä pääsee tekemään noutojakin, jotka kaikki tapahtuvat niin, että noudettava löytyy vain nenällä.

Nyt tuli varmaankin selväksi, että hyvä nenä ja sen oikea käyttö on minulle erittäin tärkeä ominaisuus koirassa.

ITSELUOTTAMUS

Itseluottamusta ei voi riittävästi korostaa, kun ollaan rakentamassa hyvää metsästysnoutajaa. Rakentaminen alkaa siitä, että koiralle annetaan mahdollisuus työskennellä

ja liikkuva vaativissa olosuhteissa. Jos tähän liittyy noutotyöskentely, on noutojen oltava vahvasti motivoituja, koska ollaan ainoastaan totuttamassa olosuhteisiin. Esimerkinä tapaus, kun oma nykyinen koirani oli 6kk vanha ja meille tuli ensimmäinen syysmyrsky. Menimme heti rantaan ja annoin sille mahdollisuuden noutaa tyrskyjen läpi helppoja ykkösmerkkeerauksia, ja näin se huomasi, että sinne voi rynnätä. Ensimmäiset 30m vesimerkkeerukset tehtiin harvaan kaislikkoon koirani ollessa 12vkoa. Käytin hyväkseni luontaisesti rohkean pennun hulluutta. Mutta kaiken aikaa oli kyse vain

itseluottamuksen kasvattamisesta. Pitkät uintimatkat veneen edellä ja vieressä ovat liittyneet samaan asiaan, olen vain osoittanut koiralle, että sinulla ei ole rajoja uintimatkan suhteen.

Itseluottamusta kasvatan myös toimimalla koirani kanssa niin, että se ei koe tullessaan ns. lytätystä. Kannustan, tuen ja rohkaisen enemmän kuin äkseeraan sen ollessa noutotyössä. Ohjokset ovat kuitenkin minulla, sitä ei pidä unohtaa. Toki ajoittain on mentävä rajoittimelle asti, että tiedetään millä tasolla ollaan. Ja sen selvittäessä mietitään mitä seuraavaksi.

©Juho Pajari

MALTTI

Koiran malttia pitää luonnollisesti kasvat-
taa, jokainen pudotus tai heitto ei ole sille
tarkoitettuja. Jokainen laukaus ei tarkoita
automaattisesti noutoa jne. Oman maltin
kehittäminen on vähintäänkin yhtä tärkeää.
On olemassa koulukunta joka on sitä mieli-
tä, että koiran tulee joskus tehdä väärinkin ja
epäonnistua, jotta se oppisi mikä on väärin.
Itse suosin ajatusmallia, että opetetaan vain
yksi oikea tapa toimia ja koira ei edes tiedä
kuinka tehdään väärin. Jos jokin asia ei sattumalta
lähde menemään haluamallani tavalla,
minä keskeytän koko homman ja rakennan
sen uudelleen niin, että tulee onnistuminen.
Ja koska en tuossa tilanteessa huutanut ja
juossut koiran luokse, se ei edes tajua, että oli
syntymässä virhe. Tällöin koira ei myöskään
ahdistu ja stressaannu, mikä tekisi kyseisestä
sessioista ikävän molempien mielestä.

Tähän päästään, kun kaikkia asioita opete-
taan periaatteella, vahvista enemmän, korjaa

vähemmän. Esimerkki vahvistamisesta; olen
opettanut koiralleni luoksetulon niillä kaikil-
la positiivisilla keinoilla jotka me tunnemme.
Olen totuttanut sen ulkoilemaan pitkä liina
perässään. Lopulta tulee päivä jolloin näytän
sille, että kun pilli soi sinä tulet nopeasti, lii-
naa apuna käyttäen. Näin vahvistan lopulta
luoksetulon ja sitä toistetaan lukuisia kertoja
pitkällä ajalla. Mukana on nyt pakko, mutta
ei epämiellyttävällä tavalla. Koira vain oppii,
että ei ole vaihtoehtoja. Vastaavia menetel-
miä käytän toki muussakin opettamisessa,
missä haen ehdottomuutta.

Jouduin käyttämään liinaa apuna uu-
delleen pari vuotta sitten, kun koirani oppi
jahdeissa lähtemään haavoittuneen ja mata-
lalla liitäneen linnun perään. Liina oli sille
tuttu, joten se ei vaikuttanut koirani käyttäy-
tymiseen jahtitilanteessa. Kevään kuluessa
se rupesi ottamaan linnulle seisontoja ja ei
enää lähtenyt liidokkien perään. Seisonnat
tulivat varmaankin siitä, että se ei enää toh-

*'Pitäisi aina pystyä erottelemaan
mitä on opettaminen, mitä on har-
joittelemine ja mitä on treena-
minen – niillä kullakin on eronsa.
Uusi asia opetetaan huolella, ja
kun koira ymmärtää mitä siltä
halutaan, asiaa harjoitellaan, jotta
saadaan varmuus. Sitten kun koira
hallitsee kaiken, sitä ylläpidetään
treenaamalla.'*

tinut mennä suoraan vainuamalleen elävälle
linnulle, odottamalla tai kehottamalla sekun
tapahtuu. Ja lintujen merkkauksista maastossa ta-
pahtuu edelleen varmasti.

Pyrin useimpien asioiden kohdalla otta-
maan aina mukaan vahvistavan pakotteen,
jota ei edelleenkään pidä ajatella negatiivi-
sena. En missään tapauksessa kohtele koi-
raani opetus- tai harjoitustilanteessa kova-
kouraisesti. Minulla on näiden vahvistavien
keinojen myötä lähes joka asiaan työkalu,
jolla hoitaa mahdollinen puute pois päiväjär-
jestyksestä. Tämä perustuu ajatuksen kans-
sa tapahtuneeseen portaattain etenemiseen.
Portaat etenevät sellaisessa järjestyksessä,
että aina on mahdollisuus ottaa askelma tai
useampi takaisin väkisin vääntämisen sijaan.
Tämä kaikki helpottaa oman maltin säily-
mistä ja yhdessä harjoittelemine ja opet-
telemine on molemmista kivaa, niin kuin
kavereiden kesken kuuluu ollakin.

MARKKEERAUS

Haluttiin tähän juttuun tarinaa markkeeraus-
kyvystä ja ohjattavuudesta. Ohjattavuudesta
en voi lehteen kirjoittaa, koska tila ei riitä, tai
jos se tähän mahdutetaan jää juttu pintaraa-
paisuksi. Markkeerausta ehkä pystyy hiukan
avaamaan ja samalla avaamaan omaa ajatusmaa-
ilmaani kaikessa koiran opettamisessa.

Kaikki tarvittavat taidot ja ominaisuudet
ovat mielestäni yhtä tärkeitä. Hyvä ohjatta-
vuus on tärkeää, kyky metsästä itsenäisesti
on tärkeää ja kyky markkeerata on tärkeää.
Itse arvostan hyvää markkeerauskykyä aivan
käytännön syistä. Jos koira on hyvä mark-
keeraaja, voin lähettää sen noutoon ja itse
keskittyä edelleen metsästykseseen. Jos joudun
hihkumaan ja heilumaan passin ulkopuolella
saadakseni linnun talteen, menee todennä-
köisesti joku ampumatilanne ohi minulta, ja
muilta mahdollisesti samassa jahdissa olevil-
ta, ei hyvä.

Noutajan markkeerauskyky on jalostettu
ominaisuus ja jotkut kasvattajat jopa huomi-
oivat sen kasvatustyössään. Miksi näin? Kyky
markkeerata koostuu useammasta asiasta:
tarvitaan hyvä hermorakenne jonka myötä

koira pystyy keskittymään, tarvitaan hyvä näkökyky, jota emme valitettavasti pysty tutkimaan, mutta jos eivät markkeeraukset oikeasta opetuksesta huolimatta suju, voi tätäkin mahdollisena syynä pohtia.

Koiran kyky nähdä liike on aivan uskomaton. Tämä on helppo todeta metsästyksessä, kun koira rekisteröi lähestyvät linnut niin kaukaa, ettei se voi niitä kuulla, mutta näkee liikkeen. Hämärässä ja pimeässä metsästäessä näkee usein hämmästyttäviä noutoja, kun koira on seurannut putoavaa tai liitävää lintuja osumahetkestä putoamiseen saakka ja juoksee suoraan linnulle. Toki se käyttää tällaisissa tilanteissa muitakin aistejaan eikä pelkästään näköaistia. Opetuksella sitten lisätään pakettiin tarkkuus. Ja tarkkuudessa tarvitaan jälleen sitä nenää, jota tarvitaan lähes kaikissa mahdollisissa noudoissa.

Itse aloitankin markkeerauskyvyn kehittämisen tekemällä ensimmäiset heitot paikkaan, josta on mahdotonta löytää damia tai riistaa silmillä. Jos koira juoksee putoamispaikalle ja alkaa siinä etsimään, annan sen etsiä. Jos se irrottaa nenän putoamisalueesta, kutsun sen heti pois ja uusin heiton ja näin jatketaan kunnes se kaivaa damin nenällään talteen. Ja tätä jatketaan, kunnes koira selvästi osoittaa, että se käyttää nenäänsä ja pää on alhaalla putoamisalueella.

Seuraavaksi opetellaan tarkka paikallistaminen. Aloitan heittämällä damin paikkaan joka ei poikkea ympäristöstä mitenkään, eli ei mitään kiintopistettä. Nyt koira saa löytää myös silmillään tullessaan alueelle, mutta mitään kiintopisteitä ei ole apuna. Jos se ei löydä damia heti ja jättää alueen, kutsun sen jälleen pois ja uusin heiton. Tähän päivään mennessä en ole tavannut koiraa, joka ei kolmannella lähetyksellä juokse suoraan damille.

Nyt on siis opetettu nenän käyttö ja tarkkuus markkeerausnoudossa. Seuraavaksi opetan suoraviivaisen etenemisen ja katseen pitämisen siellä missä tapahtuu. Avustaja on heittopaikalla ja voi liikkua tai antaa ääntä ja minä samalla seurautan koiraa askeleen eteen, askeleen taakse, askeleen oikealle ja en missään tapauksessa katso alas koiraan. Haluan, että se ei markkeeraustilanteessa pälyile vaan nautaa katseellaan paikan jossa putoaa jotain. Suoraviivaisuus pudotukselle etenemisessä saadaan helposti rakennettua, kun avustaja ensimmäisen heiton jälkeen ampuu ja heittää samaan paikkaan lisää dameja koiran etenemisen aikana niin kauan kunnes koira on siellä. Näin koira ei hellitä juostessaan katsetta putoamispaikasta ja rynnistää suorinta tietä sinne.

Ajan kuluessa sitten harvennetaan näitä heittoja, kunnes niitä ei enää tarvita. Jos tässä tilanteessa tapahtuu damin vaihto tai hamstraussyritys, ei siihen pidä puuttua, nyt opetellaan suoraviivaisuutta ja vaihtaminen otetaan pois muualla. Yleensäkin toimin

opetuksessa niin, että jos tapahtuu jotain joka ei liity suoranaisesti siihen mitä ollaan opettelemassa, niin rekisteröin sen ja korjaan sen muualla myöhemmin. Keskitytään vain siihen tiettyyn asiaan mitä ollaan opettelemassa ja pidetään tilanne kivana.

Kun nämä tässä mainitut asiat on tehty huolella, on meillä koira joka käyttää hyvin vainuaan, keskittyy, paikallistaa tarkasti ja etenee suoraviivaisesti. Nyt voidaan aloittaa markkeerausten harjoittelu ja ruveta myös kehittämään paikallistamiskyvyn lisäksi muistia. Kaiken aikaa täytyy pitää mielessä mitä ollaan tekemässä, pelkkä damien heittely ja koiran lähettäminen niille ei johda mihinkään. Puhumattakaan siitä, että teetetään se tehtävä joka ei viime viikonloppuna

onnistunut kokeessa ja vieläpä ilman ajatuksen häivääkään siitä miksi se ei onnistunut.

Minun ajatukseni kaikessa opettamisessa on, että kehitetään koiran ominaisuuksia, valmiuksia ja taitoja ja sen myötä saadaan aikaiseksi koira, joka selvittää eteen tulevat tehtävät. En kouluta teettämällä suorituksia ja opettamalla temppuja. Pitäisi aina pystyä erottelemaan mitä on opettaminen, mitä on harjoittelu ja mitä on treenaaminen, niillä kullakin on eronsa. Uusi asia opetetaan huolella, ja kun koira ymmärtää mitä siltä halutaan, asiaa harjoitellaan, jotta saadaan varmuus. Sitten kun koira hallitsee kaiken, sitä ylläpidetään treenaamalla.

Teksti on julkaistu aiemmin Nuusku-lehdessä 4/2015

Kirjoittaja, Jyry Tuominen on aina ollut ja tulee aina olemaan oman tiensä kulkija. Hän on metsästännyt noutavien koirien kanssa yli 35 vuotta. Jyry on aloittanut metsästyksen labradorinnoutajilla ja toi amerikkalaisen käyttölinjaisen labradorinnoutajan Suomeen vuonna 1994. Seuraava Amerikan tuonti oli chesapeakekelahden noutaja narrtu, joka on ensimmäinen ja edelleen ainoa rotunsa edustaja Suomessa tittelillä KVA. Jyryn intohimoinen metsästysharrastus on laajentunut ja hänellä on nyt myös lahjakas karkeakarvainen mäyräkoira, joka on jo näyttänyt kykynsä niin kokeissa, kuin jahdeissakin. Lisäksi noutajamiehellä on aina noutaja, tällä hetkellä 5-kuinen chessinarrtu, jonka Jyry on tuonut Saksasta. Jyry Tuominen on pitkän linjan noutajaharrastaja, sekä arvostettu noutajien kouluttaja ja noutajien rodunomaisten kokeiden tuomari. Tuomarinuraan mahtuu useita arvokokeita, kuten SM NOMEn arvostelu kuudesti. Lisäksi hänellä on ura noutajien rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnassa, sekä uusien tuomareiden kouluttajana. Yhdistysuransa Jyry on luonut Suomen Noutajakoirajärjestössä, jossa hän on toiminut pitkään hallituksen jäsenenä ja varajäsenenä, sekä järjestön puheenjohtajana, jonka lisäksi hän on toiminut Nuusku-lehden päätoimittajana ja työvaliokunnan puheenjohtajana. Jyryn kädenjälkeä on koulutusohjaajakoulutus, jota hän on ollut luomassa Suomen Noutajakoirajärjestössä. Hän on Suomen Noutajakoirajärjestön kunniajäsen. Suomen Kennelliitto on luovuttanut hänelle hopeisen kunniamerkin ja viirin.

Ajatuksia TOKOsta – osa 6

Takapalkka

Edellisessä Flattiviestissä kerroin hieman maahanmenon opettamisesta. Jos halutaan vaatia napakka yksiosainen maahanmeno, on kriteereistä pidettävä kiinni ja koira on ohjattava ”kuonosta pitäen” lukuisia kertoja maahan, jotta oikea tapa tehdä maahanmeno painuisi koiran lihaskuistiin.

Kuinka sitten päästä eroon käsiavusta ja saada etäisyyttä koiran ja ohjaajan välille? Yksi keino tähän on opettaa koiralle takapalkka – sijoittaa siis palkka koiran taakse sen sijaan, että se annettaisiin ohjaajan kädestä. Takapalkkaa voi hyödyntää monessa asiassa, jossa koiran halutaan ajattelevan muuhun suuntaan kuin kohti ohjaajaansa. Esimerkiksi luoksetulon pysäytyksissä tai seuraamisen yhteydessä tehtävissä jäävissä liikkeissä (seiso, istu, maahan) voi myös käyttää hyödyksi takapalkkaa. Koiran ei haluta näissä liikkeissä käskyn saatuaan jatkavan askeltakaan matkaa ohjaajaa kohti / ohjaajan mukana.

Palkkana voi käyttää makupalaa kupissa koiran takana tai vaihtoehtoisesti lelua. Koirat ovat yleensä toispuoleisia eli kääntyvät ympäri esimerkiksi pysähtyessään usein aina samaa kautta. Yhtä lailla takapalkan kanssa voi käydä helposti niin, että koira kääntyy palkalle aina saman puolen kautta. Myöhemmin tämä voi aiheuttaa liikkeissä vinoutta koiran luonnolliseen kääntymissuuntaan. Tämän vuoksi koiralle kannattaa opettaa kääntyminen takapalkalle niin, että ohjaaja määrää mitä kautta koira pyörähtää palkalle: esim. käsimerkit, jotka erottavat kumpaa kautta koiran halutaan kääntyvän. Takapalkalle voi lisäksi opettaa oman käskynsä. (kuvat 1-2)

Jos koiralla on suuri odotusarvo palkkaa kohtaan ja se olisi hieman vinossa vasemmalle, koira kannattaa määrätä kääntyvän palkalle oikean kautta. Ja vastaavasti toisin päin: jos koira on yhtään vinossa oikealle, kääntyminen kannattaa määrätä vasemman

Kuva 1. Takapalkan opettaminen ja kääntymissuunnan määrääminen.

Kuva 2. Takapalkan opettaminen ja kääntymissuunnan määrääminen: käsky + käsimerkki.

'Takapalkkaa voi hyödyntää monessa asiassa, jossa koiran halutaan ajattelevan muuhun suuntaan kuin kohti ohjaajaansa. Esimerkiksi luoksetulon pysäytyksissä tai seuraamisen yhteydessä tehtävissä jäävissä liikkeissä...'

kautta. Vähitellen koiralle muodostuu ajatus suoruudesta -> ei ole kannattavaa olla vino kumpaankaan suuntaan, sillä vapautus tapahtuu aina päinvastaiseen suuntaan. Ensin tämä opetetaan ohjaajan ollessa hyvin lähellä koiraa ja vähitellen niin, että kääntyminen määrätyn suunnan kautta toimii myös kauempaa.

Kun pohjat takapalkalle on rakennettu, voi sitä ruveta hyödyntämään liikkeiden opetuksessa. Otetaan esimerkiksi edellä mainittu maahanmeno ja käsiavun häivytyksistä. Laitetaan palkka koiran taakse ja ohjaaja asettuu tämän jälkeen koiran eteen. Ohjaajalla voi olla myös makupala kädessään ja koira ohjataan käskyn kera napakasti maahan. Koiran mentyä maahan, ei palkkaa annetakaan ohjaajan kädestä, vaan ohjaaja antaa koiralle luvan vapautua taakse määrätyn suunnan kautta. Satunnaisesti palkan voi antaa myös ohjaajan kädestä, jotta koira seuraisi käsiapua edelleen halukkaasti. (kuvat 3-4)

Seuraava vaihe on se, että ohjaajalla ei enää ole makupalaa kädessään, vaan ohjaus tapahtuu pelkällä kädellä ja tämän jälkeen vapautus taakse. Ensin ohjaus voi tapahtua ohjaajan ollessa kyykyssä koiran edessä ja sitten seisoen koiran edessä, ja vähitellen käsiohjaus ei enää ulotu maahan saakka. Kun tämäkin onnistuu, voidaan ruveta ottamaan etäisyyttä koiraan, mutta niin pienin askelin, että maahanmeno säilyy kriteerien mukaisena etäisyydestä huolimatta.

Takapalkan etu on myös siinä, että koira rupeaa yleensä kuuntelemaan paremmin itse käskyjä, kun kaikki ajattelu ei ole enää kiinni makupalaohjauksessa. Lisäksi kontrolli taakse vapautumiseen pysyy koko ajan yllä ohjaajan ja koiran välisestä etäisyydestä huolimatta, sillä palkalle saa vapautua vain luvan kanssa ja kääntyminen tapahtuu ohjaajan määräämin kriteerein.

- Marianne

Kuva 3. Maahanmeno kädellä ja namilla avustaen...

Kuva 4. ..., jonka jälkeen vapautus takapalkalle.

Kirjoittaja on TOKolle sydämensä vuosia sitten menettänyt, maailmanmestaruustasolla menestystä niittänyt TOKO-kisaaja ja -kouluttaja. Hän on järjestänyt koulutuksia ympäri Suomen: yhdistyksille, koirakerhoille, yksityisille treeniporukoille ja koirakoille. Hän on pitänyt koulutuseminaareja myös ulkomailla. Hän on saavuttanut omille flateilleen Suomen- ja pohjoismaiden tottelevaisuusvalion arvoja. Hän kuuluu valtakunnalliseen TOKOn valmennusrenkaaseen ja on edustanut Suomea TOKOn menestyksessä maajoukkueessa. Tottelevaisuuskokeiden lisäksi Marianne harrastaa näyttelyitä, sekä treenaa noutajien metsästyskokeisiin. TOKO on aina kiehtonut häntä lajina, koska siinä hienoimmillaan tiivistyy koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö, vauhti, intensiivisyys ja tarkkuus. "Se mihin ryhdytään tehdään tarkasti ja perusteellisesti tai sitten ei tehdä ollenkaan."

Seuraavat kasvattajat ovat liittäneet pentujen ostajia rotujärjestön jäseniksi vuonna 2019

Allikon – Henna Mikkonen
Biehkän – Jori Saastamoinen
Blackpicks – Tuula Rajala
Bånholmens – Andreas Hjulfors
Celtair – Jenni Juvén
Dantaran – Laura Rajakallio
Finnflats – Tuula Ehrman, Heidi Vainio
Flatkiss – Christina Kiuru, Marko Nikkonen
FlatPower – Anu ja Kimmo Vorobjev, Marianne Forsell
Fowl Reed 's – Pia Kauppinen
Heilurihännän – Kirsi ja Asko Nieminen
Hulavuoren – Mari Myllykangas
Huntstars – Satu Saarinen, Piia Piiparinen ja Jonna Saarinen
Kevätniityn – Ann Leskinen
Korven Akan – Riitta Koivisto
Kvarntorpet 's – Birgitta Hällsten-Pada ja Alf Pada
Majakkasaaren – Minna Latva
Morrini – Riitta Niemelä
Ninjatähden – Satu Marins
Noanarkin – Kaija Leinonen
Noblemate – Nina Onufriew
Oak Barrel 's – Riitta Nikko
Taka-tapiolan – Tapio Takala
Vesitiikerin – Tanja Porttikallio

Kennelliiton rokotusmääräykset päivittyivät 1.2.2020

Kennelliiton rokotusmääräykset päivittyivät 1.2.2020 alkaen. Päivitetyin ohjelman mukaan koiralla tulee olla voimassa rokotus penikkatauti, parvovirusta, maksatulehdusta ja raivotautia vastaan. Rokotusmääräyksiä on päivitetty muuttuneiden rokotuskäytäntöjen mukaisiksi. Suurin osa koirista rokotetaan jo nyt uusien määräysten mukaisesti.

MIKÄ MUUTTUI?

Ennen muutosta Kennelliiton rokotusmääräykset sisälsivät vaatimukset ainoastaan rabies- ja penikkatautirokotteesta. Muutoksen myötä myös parvovirus- ja maksatulehdusrokotukset tulivat pakolliseksi. Käytännössä suurin osa koiranomistajista on rokottanut koiransa jo vaaditusti, jolloin uudet rokotusmääräykset eivät vaadi toimenpiteitä. Jos olet epävarma koirasi rokotuksista, varmista asia eläinlääkäriltäsi.

ROKOTUSMÄÄRÄYKSET

Koiranäyttelyissä, -kokeissa ja -kilpailuissa sekä muissa järjestetyissä koirien joukkotilaisuuksissa noudatetaan Suomen Kennelliiton hallituksen hyväksymiä rokotusmääräyksiä. Tapahtuman järjestäjien velvollisuutena on tarkistaa, että rokotusmääräyksiä on noudatettu. Rokotustodistuksesta tulee ilmetä koi-

ran yksiselitteiset tunnistustiedot sekä koiralle annetun rokotteen valmisteyhteenvedon mukainen rokotuksen viimeinen voimassaolopäivä.

Penikkatauti-, parvovirusripuli-, tarttuva maksatulehdus- ja kennelyskärokote (niin sanottu nelosrokote tai kolmoisrokote ja kennelyskärokote) suositellaan annettavaksi ensimmäisen kerran 12 viikon ikäiselle pennulle. Tehosterokote annetaan 4 viikon kuluttua ensimmäisestä rokotuksesta. Ensimmäinen raivotautirokotus suositellaan annettavaksi noin 4 kuukauden ikäiselle pennulle. Kennelyskärokotteen uusimista suositellaan vuosittain, jos koira osallistuu tapahtumiin. Alle vuoden iässä annettu rokotus on voimassa yhden vuoden. Vuoden iässä tai vanhempana annetut rokotukset ovat voimassa ko. rokotteen valmisteyhteenvedon mukaisesti.

VAROAJAT

Jos koiran rokotus on vanhentunut, tulee rokotus kaikissa tapauksissa uusia vähintään 21 vrk ennen tapahtumaan osallistumista (kolmen viikon varoaika).

Kolmen viikon varoajan laskeminen: Koira saa osallistua seuraavana päivänä varoajan päättymisen jälkeen eli 22. päivä rokotuksesta.

Jos koira sairastuu penikkatautiin, parvovirusripuliin, tarttuvaan maksatulehdukseen, kennelyskään tai muuhun vastaavaan tarttuvaan hengitystie- tai mahasuolikanavan tulehdukseen, koira ei saa olla läsnä tapahtumassa ennen, kun se on ollut vähintään kaksi viikkoa oireeton. Sama rajoitus koskee myös saman talouden oireettomia koiria. Loistartunnat on asianmukaisesti hoidettava ennen kuin koira voi olla läsnä tapahtumassa.

Kasvattajalla on suuri vastuu kasvattiensa luonteesta

Koira valitaan usein perheeseen ulkonäkönsä takia, mutta eniten se vaikuttaa juuri käyttäytymisensä puolesta. Aikuisen koiran käyttäytyminen ei ole pelkästään pennun uuden omistajan työn tulos, vaan kasvattajalla on suuri vastuu siitä, millaisia pentuja se tuottaa maailmaan. Käyttäytymiseen, kuten monene muuhunkin ominaisuuteen vaikuttavat kokemukset, ympäristö sekä geeniperimä. Monesti koiran käyttäytyminen nähdään pelkästään koiran kouluttajan/omistajan työn tuloksena, niin hyvässä kuin pahassa. Kuitenkin, ominaisuudesta riippuen, saman rodun käyttäytymiseroista arviolta 20-50% on peräisin yksilöiden geneettisistä eroista ko. ominaisuudessa. Tämän lisäksi pennun varhainen elinympäristö kasvattajalla ja emonhoito ovat merkittäviä pennun luonteeseen vaikuttavia tekijöitä.

Kiinnostus riistaan, vartiointi, ja paimennus ovat ominaisuuksia, joihin vaikuttaa perimä paljon. Persoonallisuusominaisuudet kuten pelokkuus, rohkeus, ääniarkuus, ystävällisyys, aktiivisuus, aggressiivisuus ja jopa yhteistyöhalukkuus ovat myös periytyviä ominaisuuksia. Samoin voimakkaat taipumukset erilaisiin stereotyyppisiin käytöksiin ovat perinnöllisiä, tosin joka rodussa ei näitä esiinny. Älylliset ominaisuudet, kuten oppiminen, muisti ja niihin vaikuttavat tekijät, kuten kiihtyminen ja impulsiivisuus vaikuttavat myös paljon koiran elämään, ja näillä oletetaan myös olevan periytyvä komponentti.

Periytyvyysaste eli heritabiliteetti kertoo siitä, miten helppo piirrettä on jalostaa populaatiossa. Periytyvyysaste vaihtelee 0-1 välillä, ja mitä lähempänä se on 1, sen suurempi osuus havaittavista eroista mitattavassa ominaisuudessa johtuu geneeistä. Periytyvyysasteiden, jotka ovat yli 0.40 ajatellaan olevan korkeita, ja yleisesti esim. ulkomuoto-ominaisuuksille saadaan huomattavasti korkeampia periytyvyysasteita kuin käyttäytymisominaisuuksille. Periytyvyysaste on populaatiokohtainen, eli yhdelle rodun populaatiolle laskettua periytyvyysastetta ei voi suoraan soveltaa toiseen rotuun. Periytyvyysaste antaa kuitenkin viitteitä siitä miten paljon geneettistä vaihtelua näemme eri ominaisuuksissa.

Eräs voimakkaimmista vanhemmilta jälkeläisille periytyvistä luonneominaisuuksista on pelko. Pelolle on usein saatu korkeita periytyvyysasteita, esimerkiksi 0.46 ja 0.58^{*1,2}. Olemme hiljattain myös paikallistaneet

geenialueen, joka eroaa pelokkaiden ja pelottomia saksanpaimenkoirien välillä, mikä entisestään todistaa sen, että perimällä on tässä kohtaa iso merkitys^{*3}. Koiraharrastajien keskuudessa ihmisen pelkoa saatetaan kutsua monella eri nimellä, esim. varautuneisuus, ujous, jne. On tärkeä kuitenkin tunnistaa koiran perustunne havaitun käyttäytymisen taustalla, esim. pelko ihmisen väistämässä. Pelko voi kohdistua ihmisiä kohtaan, uusia tilanteita kohtaan, erilaisia alustoja tai portaita kohtaan, mutta myös kovia ääniä kohtaan, jolloin puhutaan ääniarkuudesta tai ääniherkkyydestä. Ääniarkuuden syynä voi olla huonot kokemukset esim. pelästymisen, mutta myös perinnöllinen ääniarkuus (tai alttius sille). Perinnöllinen ääniarkuus saatetaan nähdä jo muutaman kuukauden ikäisellä pennulla, mutta keskimäärin se alkaa 1-2-vuotiaana^{*4} (tai jopa vanhempana) mikä monesti saa omistajan ajattelemaan, että koiran pelko johtuu huonosta kokemuksesta perimän sijaan. Ääniarkuudelle on saatu myös suhteellisen korkeita periytyvyysasteita (esim. 0.56 labradori)^{*5}, ja olemme myös paikallistaneet geenialueen, joka eroaa äänivarmojen ja ääniarkojen koirien välillä^{*3}.

Ympäristön vaikutus tarkoittaa kaikkia niitä kokemuksia, joita pentu kohtaa, alkaen kokemuksista jo kohtuainena^{*6}. Kasvattaja pystyy vaikuttamaan kasvatusolosuhteilla hyvin paljon niinä kahdeksana viikkona, jotka pentu on kasvattajalla. Erilaisilla ympäristön virikkeistämällä pystytään vähentämään mm. pelokkuutta koirissa. Pennun varhaiset elämäkokemukset ovat hyvin tärkeitä persoonallisuuden kehityksen kannalta, ja yksi tärkeimmistä on emonhoito. Voimakkaat traumat tai esimerkiksi huono emonhoito saattaa näkyä vielä seuraavankin sukupolven käyttäytymisessä lisääntyneenä stressiherkkyytenä. Tämä epigeneettinen periytyminen tarkoittaa karkeasti yleistettynä, että elämäkokemukset saattavat periytyä jälkeläisille. Ympäristö vaikuttaa geenien säätelyyn ja tämä vaikutus saattaa periytyä jopa useamman sukupolven päähän.

Monet koirien tärkeimmistä luonteenpiirteistä periytyvät voimakkaasti vanhemmilta jälkeläisiltä, ja siten kasvattajien on mietittävä terveyden ohella jalostuskoiriensa luonnetta tarkoin. Onko tämä se luonneominaisuus, mitä halutaan jatkaa omassa kasvatusyössä – on kysymys, mitä toivon jokaisen kasvattajan kysyvän itseltään astutus päätöstä tehdessään.

Lisää aiheesta: Tiira, K. 2019. Koirien käyttäytyminen ja persoonallisuus. Tammi.

Viitteet*:

1. Goddard ME, Beilharz RG. 1982 Genetic and environmental factors affecting the suitability of dogs as guide dogs for the blind. *Theoret Appl Gen*;62(2):97-102
2. Goddard ME, Beilharz RG. 1983 Genetics of traits which determine the suitability of dogs as guide-dogs for the blind. *Appl Anim Ethol*;9(3-4):299-315
3. Sarviaho R, Hakosalo O, Tiira K, Sulkama S, Salmela E, Hytönen MK, et al. Two novel genomic regions associated with fearfulness in dogs overlap human neuropsychiatric loci. *Transl Psychiatry [Internet]*. 2019;9(1):18. Available from: <https://doi.org/10.1038/s41398-018-0361-x>
4. Tiira, K, Sulkama, S & Lohi H. 2016 Prevalence, comorbidity and behavioral variation in canine anxiety. *Journal of Veterinary Behavior Clinical Applications and Research* 16:36-44.
5. van der Waaij EH, Wilsson E, Strandberg E. 2008 Genetic analysis of results of a Swedish behavior test on German shepherd dogs and Labrador retrievers. *J Anim Sci*;86(11):2853-61.
6. Tiira, K & Lohi H. 2015. Early life experiences and exercise associate with canine anxieties. *PLoS ONE* 10(11): e0141907. doi:10.1371/journal.pone.0141907

Aktiivisin kasvattaja 2019

AKTIIVISIN KASVATTAJA -KUNNIAMAININTA

Jos halutaan edistyä jalostustyössä, täytyy tietää, mikä on niiden ominaisuuksien taso, joita halutaan parantaa. Tähän taas voidaan päästä, kun tietoa ja tuloksia on mahdollisimman paljon ja kattavasti kaikista flateista – sekä hyviä että huonoja.

Jalostuksen tavoiteohjelma ja jalostustyöohje antavat pohjaksi hyvän ohjenuoran, jossa on otettu huomioon rodunjalostuksen kulmakivet: terveys, käyttöominaisuudet, luonne ja ulkomuoto. Ihan kaikille ominaisuuksille ei vielä löydy käyttökelpoisia mittareita, mutta jo nykyisillä virallisilla tutkimus-, koe-, ja näyttelytuloksilla saadaan paljon tietoa rodun tilanteesta. Jos kaikki kasvattajat sitoutuvat yhteisiin tavoitteisiin, voidaan jalostuksessa päästä eteenpäin tai ainakin säilyttää nykyinen taso ja rotumme elinkelpoisuus myös tulevaisuudessa.

SÄÄNNÖT

Kunniamaininta myönnetään kasvattajalle, jonka kasvateista prosentuaalisesti eniten on sekä käynyt lonkkakuivissa ja silmäpeilauksessa että osallistunut näyttelyyn ja taipumuskokeeseen. Laskentaan otetaan mukaan kaksi edeltävää sukupolvea eli yhteensä kahdeksan (8) vuoden ajanjakso siten, että kunniamaininnan myöntämisvuonna ja sitä edeltävänä vuonna syntyneitä pentueita ei lasketa mukaan, jotta kasvateilla olisi riittävästi aikaa saavuttaa vaaditut kriteerit. Kasvattajan on laskenta-aikana ollut kasvatettava vähintään kaksi pentuetta.

Jokaisella mukaan laskettavalla kasvattajan kasvattamalla koiralla tulee olla kaikki nämä neljä tulosta: lonkkakuvaustulos, silmä tarkastustulos, näyttelykäynti, taipumuskoeikänti.

Tuloksen laadulla ei ole merkitystä. Tulokset lasketaan ja kunniamaininta myönnetään tammikuussa, ja tuloksista otetaan huomioon edellisvuoden loppuun mennessä saavutetut tulokset. Laskettavien koirien määrä lasketaan prosentteina kasvattajan kaikista laskenta-aikana syntyneistä sileäkarvaisen noutajan pennuista. Mikäli kasvattaja on kuollut ennen kahden vuoden ikää tai niitä on myyty ulkomaille ja kasvattaja haluaa, ettei niitä oteta mukaan laskentaan, niistä tulee ilmoittaa jalostustoimikunnalle vuoden loppuun mennessä (tämä koskee myös aiemmin ilmoitettuja).

AKTIIVISIN KASVATTAJA 2019

1. Kennel Noanarkin, Kaija Leinonen
2. Kennel Pyymäen, Kati Kallio
3. Kennel Metsävirnan, Heli Siikonen

Kuvassa Aktiivisin kasvattaja 2019, Kaija Leinonen, Kennel Noanarkin. Kuva: Markku Kastepohja.

Pentuvälitys

* *Hanna Hujanen 040 578 9523*

* *Sanna Lahtinen 040 731 0831*

Olemme toimineet pentuvälittäjinä vuodesta 2012 lähtien. Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykäisemään hihasta koikeissa ja tapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen.

Pentuvälityksen sivuilta, osoitteesta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

Koiran loiset ja tartuntapaineen kontrolli ympäristössä

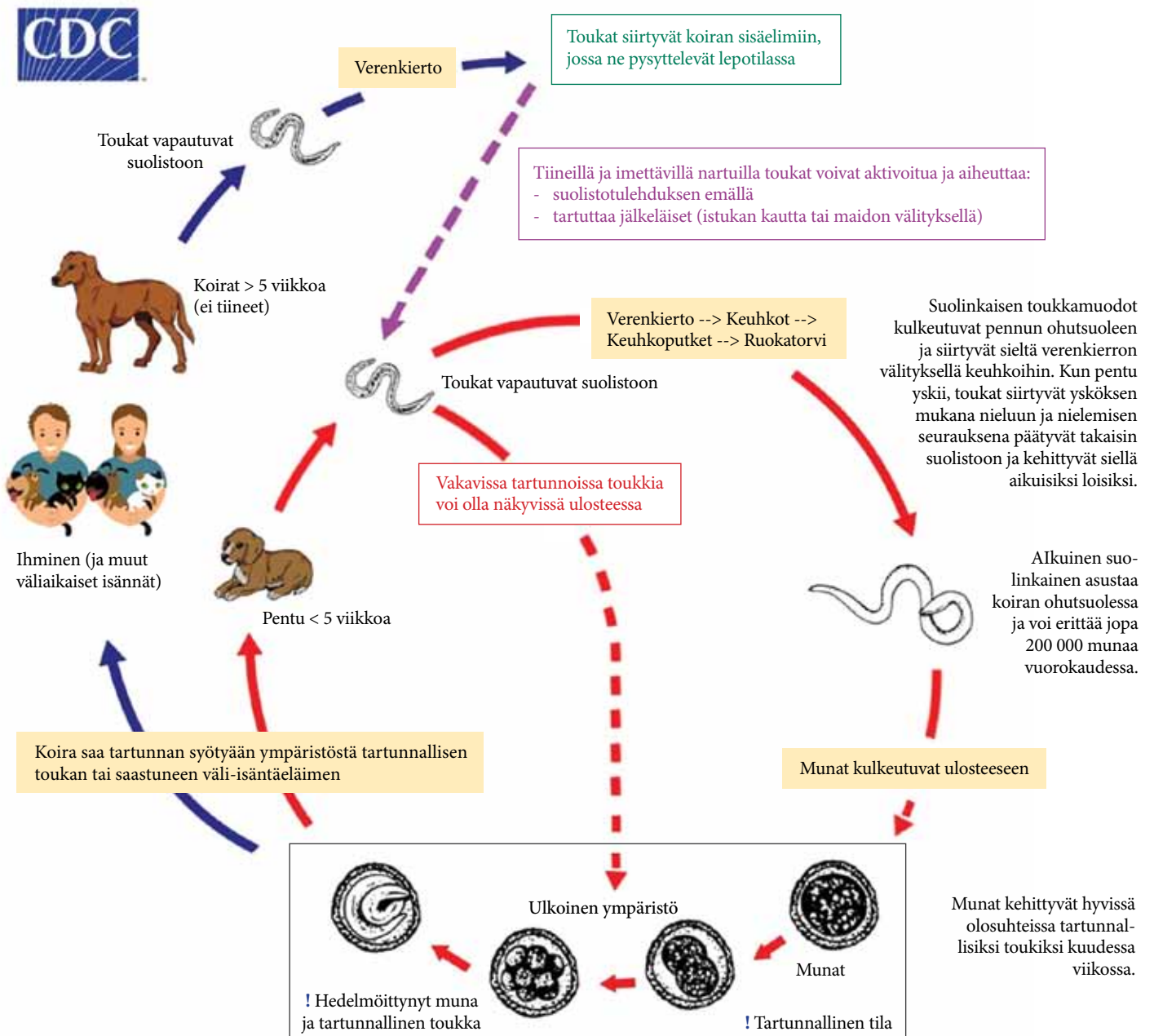
Koiralla esiintyvistä sisäloisista yleisimpiä ovat sukkulamadoista suolinkainen ja alkueläimistä giardia. Nämä loiset ovat myös zoonooseja, vaikka ihmisellä onkin oma giardia-lajinsa. Yhtäläistä näille on myös, että kumpikin loinen on erittäin vaikea hävittää ympäristöstä.

Suolinkainen *Toxocara canis*

Suolinkainen *Toxocara canis* kuuluu sukkulamatoihin ja ulkonäöllisesti se muistuttaa ”lyhyttä spagettia”. Sen voi nähdä matolääkkeen antamisen jälkeen infektoituneen koiran ulosteessa. Koira voi saada tartunnan jo ennen syntymää, kun emässä olevat lepovaiheen toukat vaeltavat emän verenkierron mukana istukan läpi sikiöihin. Tartunnan voi saada myös saastuneesta ympäristöstä ja emän maidosta. Kuvassa koiran suolinkaisen elinkierto.

Suolinkainen voi aiheuttaa pienillä koiranpennuilla hengitysvaikeuksia ja sierainvuotoa, hieman isommilla pahoinvointia ja ripulointia, vatsan turvotusta, anemiaa kasvun hidastumista sekä joskus sappiteiden tukkeutumisia ja harvoin aivo-oireita. Aikuisilla koirilla on harvoin oireita. Aikuisilla infektoituneilla koirilla saattaa esiintyä yskää, kun hengitysteissä olevat toukat kulkeutuvat yskösten mukana ruoansulatuskanavaan. Suolinkaisen häätöön löytyy monia eri matolääkkeitä.

Koiran suolinkaisen elinkierto

Tutkimuksia koiran suolinkaisista

löytyy paljonkin ja tässä muutama esimerkki:

Erään tutkimuksen mukaan suolinkaismunat kestivät kylmennyksen 1 ja -2°C:een 6 viikon ajan

- Munat kehittyivät infektiivisiksi, kun korkeampi lämpötila palautettiin, mutta kehitys hidastui
- Infektiiviset, toukan sisältävät munat säilyttivät infektiivisyytensä, kun niitä pidettiin 7 viikon ajan
 - vedessä 15, 20, 25, 30 ja 35°C
 - huoneenlämmössä (22°C)
- Paras säilyvyys (47%) 25°C:ssa

Suomalaisista koirista v. 2006 tehdyssä tutkimuksessa tutkittiin ulostenäytteet 541 koiralta, jotka olivat 296 eri omistajan koiria. Ulostenäytteistä löytyi neljän eri parasiitin munia; suolinkaisen *Toxocara canis* munia löytyi 3,1 % (17 koiralla), hakamadon *Uncinaria stenocephala* munia 2,6 % (14 koiralla), lapamadon *Diphyllobothrium latum* 0,4 % (2 koiralla) ja piiskamadon *Trichuris* 0,2 % (1 koiralla) koirista. Suolinkais- ja hakamatotartunnan riskitekijöiksi tutkimuksessa osoittautui kennelympäristö ja ulkomailla matkustelu. Suuri osa tutkituista koirista (86 %) sai matolääkkeen vähintään kerran vuodessa.

Alankomaissa v. 2011-2014 tehdyssä tutkimuksessa tutkittiin 938 kpl yli 6 kk ikäisiä lemmikkikoiria. Koirien ulosteista etsittiin suolinkaisen munia. Ensimmäiseen havaittuun infektiin liittyivät: kopro/geofagia, koirat olivat 80 % tai enemmän lenkkeilyajasta irrallaan, matoja havaittu ulosteessa, kaupallinen prosessoitu ruoka, urologinen tai respiratorinen sairaus. Omistajat lähettivät kuukausittain koirien ulostenäytteet tutkittavaksi ja vastasivat kysymyksiin. Seuranta-aika oli noin 14 kk. Vain infektoituneet koirat matolääkittiin. Keskimääräinen uusintainfektoitumisaika oli 9 kk. Uusintainfektion riskit liittyivät enemmän immuniteetin alenemiseen kuin altistumiseen, näitä olivat kortikosteroidilääkitys, koiran käyttötarkoituksen vaihtaminen -> stressi ja matolääkkeen osto klinikalta vs. muualta (syy vierailta eläinlääkärillä = heikentynyt immuunustatus?). Infektioissa näkyi selvää vuodenaikaisvaihtelua, joka on esiintynyt myös muissa tutkimuksissa. Syytä siihen miksi esim. talvikuukausina infektiot lisääntyvät, ei ole selvinnyt.

Suomalaiskoiran matolääkitysohjelma Elinympäristönä koira - koiran loiset ja loissairaudet -kirjan mukaisesti:

Pentu: Sukkulamatoihin, erityisesti suolinkaisiin, tehoava lääkitys annetaan 2, 4, 6, 8 ja 10 viikon iässä. Samalla lääkitään myös pentujen emä vieroitukseen asti. Jos halutaan varmistua lääkitysten onnistumisesta, voi kolmen ja neljän kuukauden iässä tapahtuvien rokotusten yhteydessä tutkia ulostenäytteen, ja päättää lääkitystarpeesta sen perusteella. Jos omistaja ei ole halukas tutkittamaan näytteitä, lääkitään pentu alun tuihan lääkityksen jälkeen kuukauden välein puolen vuoden ikään asti, ja sen jälkeen riskiprofiilin mukaan.

Aikuinen koira: Aikuisten kotikoirien rutiinimatohäädöt tulisi mahdollisuuksien mukaan korvata ulostetutkimuksilla, jotta tiedetään, onko lääkitystarvetta ja jos on, mitä hoidetaan. Aluksi tutkimuksia tehdään tiuhempaan, mutta peräkkäisten negatiivisten tulosten jälkeen tutkimisväliä voi harventaa. Tutkiminen tehdään kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Jos diagnoosia ei ole, vaikuttava aine ja lääkitystiheys tulisi valita koiran riskiprofiilin mukaan. Joskus laaja kirjo tai monen vaikuttavan aineen yhdistelmä on paikallaan, mutta ei aina. Tutkimusten ja lääkitysten tarve voi lisääntyä esimerkiksi matkustustilanteissa, koiran sairastuttua immuunipuolustusta heikentävään yleissairauteen tai saadessa immunosuppressiivista lääkitystä.

Kennelkoira: Kennelille laaditaan loiskontrollisuunnitelma kasvatajan ja eläinlääkärin yhteistyönä. Loiskontrollisuunnitelman teko edellyttää kennelissä esiintyvän loiskirjon sekä kennelin koirien ris-

kiprofiilin tuntemista. Suomalaiskennelleille eniten päänvaivaa tuottavat sisäloiset ovat yleensä suolinkaiset sekä giardia.

Matkaileva koira: Matkailevan koiran lääkitykset toteutetaan kohde-maan loistilanteen mukaan. Omistajan kannattaa selvittää loisasiat hyvissä ajoin ennen matkaa, jotta esimerkiksi sydänmatoestolääkitys voidaan aloittaa ajoissa. Myös ulkoloisia esiintyy monissa maissa huomattavasti Skandinaviaa enemmän. Heisimatolääkitys Suomeen palatessa tulee toteuttaa ja dokumentoida Ruokaviraston ohjeiden mukaan.

Metsästävä koira: Metsästävän koiran heisimatolääkitys on syytä muistaa viimeistään metsästykskauden päätteeksi. Evira ohjeistaa antamaan heisimatolääkkeen myös ennen kauden alkua.

Lääkkeettömiä keinoja suolinkaisen torjunnassa kenneleissä:

- Ulosteiden pois kerääminen tarhoista / pihapiiristä
- Tarhojen pintamateriaalin valinta
- Stressin välttäminen
- Matotilanteen huomioiminen koiran sairastuessa tai tietyissä lääkityksissä
- Yksilöiden riskikäyttäytymisen esto
- Uusien eläinten matotilanteen selvittäminen
- Suunnitelmallinen diagnostiikka/lääkitykset

Giardia *Giardia duodenalis* tai *canis*

Giardia on yksisolainen ihmisissä ja eläimissä ripulitauteja (giardiaasi) aiheuttava alkueläin. Eläimillä se on yleisin kissoilla ja koirilla. Tartunnan voi saada saastuneesta vedestä tai ympäristöstä. Myös oireettomat eläimet voivat levittää ja tartuttaa sitä toisiin eläimiin ja ihmisiin. Suolistossa giardia esiintyy aktiivisesti liikkuvana ja ravintoa ottavana trofosoiitti-muotona, ja suoliston ulkopuolella kystina, jotka kestävät suuriakin ympäristöolojen muutoksia ja näin ollen voivat säilyä infektoivina pitkään. Nuorilla yksilöillä giardiaasi on yleensä oireellinen. Tyypillisiä oireita ovat oksentelu, vaalea rasvainen ripuli ja laihtuminen. Kasvavien yksilöiden kasvu voi hidastua. Myöhemmin vastustuskyvyn kehittyessä oireet saattavat hävitä, mutta eläin levittää yhä kystia ulosteiden mukana ympäristöönsä. Kenneleissä giardia-infektiot voivat lisätä pentukuolleisuutta ja heikentää pentujen kasvua.

Giardiaasin hoitoon käytetään normaalia pidempää matolääkekuuria tai antibioottihoitoa. Myös elinympäristön puhdistaminen ja desinfiointi on ensiarvoisen tärkeää.

Tutkimus *Giardian* säilyvyydestä ympäristössä:

- Maaperässä, kystamuotojen infektiivisyys heikkeni vain 11%:lla 49 päivässä 4°C:ssa ja muuttuivat non-infektiivisiksi 7 päivässä 25°C
- Hanavedessä giardia-kystat säilyttivät infektiivisyytensä 56 päivää 0°C - 4°C ja 14 päivää 20°C - 28°C.
- Järvivedessä 56 päivää 0°C - 4°C tai 6°C - 7°C ja 28 päivää 17°C - 20°C
- Jokivedessä 84 päivää 0°C - 4°C ja 28 päivää 20°C - 28°C.
- Merivedessä yli 65 päivää 4°C

Muutamia tutkimuksia *giardian* esiintyvyydestä:

Helsingissä v. 2007 tehdyssä tutkimuksessa kerättiin ulosteet 150 oireettomalta koiralta ja niistä tutkittiin giardian esiintyvyyttä. Kokonaisesiintyvyyttä oli 5 % (ELISA:lla 9 %) ja alle 1 vuotiailla koirilla esiintyvyyttä oli 19 % (ELISA:lla 31 %).

Annukka Sulosen lisensiaatin tutkielmassa 2009, tutkittiin giardian ja cryptosporidiumin esiintyvyyttä rekikoirakennelissä. Kennelissä oli tutkimushetkellä 317 koiraa, joista näytteitä tutkittiin 125 koirasta. Ulostenäytteitä tutkittiin Elisa-testillä ja immunofluoresenssimikro-

skopiolla. Tutkittujen koirien iän mediaani oli 4 vuotta ja ikäjakauma 2 kk – 13 v. Pennuiksi laskettiin alle 1 v. koirat, joita oli yhteensä 16 ja aikuisiksi yli 1 v. Giardia-positiivisten osuus oli 41,6 % (52 koiraa). Kaikki 16 pentua 100 % olivat giardia-positiivisia. Aikuisista koirista giardia-positiivisia oli 36,2 % (34 koiraa).

Riskitekijät giardia-tartuntoihin:

Tutkimuksissa on osoitettu, että giardia-tartunnan riskitekijöitä ovat koiran nuori ikä, kennelolosuhteet, immuunivaje ja stressi (olosuhde-muutokset, ruoka).

Giardia-tartuntatapauksessa huomioitavaa:

Hyvä käsihygieniä, vaikka tyy-pillisesti koiran ja kissan giardia ei tartu ihmiseen. Nuoret eläimet riskissä, tartunnat pyritään estämään eristämällä oireileva yksilö/pentue. Jos yhdellä pennulla on oireileva tartunta, hoidetaan koko pentue + emä. Eläimen pesu klorheksidiini-shampoolla lääkekuurin loppupuolella. Sisätilat: ripulit pois huolellisesti, puhdistettu alue kuivatetaan kunnolla, ruoka- ja vesikupit pestään päivittäin kuumalla vedellä. Ulkotilat: Ulostet kerätään pois. Jos eläin on oireeton lääkityksen jälkeen, uutta testausta ei tarvita

Giardiakontrolli kennelissä

- Koirat lääkitään ja pestään kuurin aikana klorheksidiinisampoolla.
- Tarpeettomat koirien petitarpeet ja lelut heitetään pois. Pesunkestävät tekstiilit pestään 60 asteen ohjelmalla pesuaineen kanssa, ja kuivatetaan sen jälkeen perusteellisesti.
- Ruoka- ja juoma-astiat pestään kuumalla vedellä, ja niiden päivittäisestä puhtaudesta huolehditaan.
- Koirien tilat puhdistetaan natriumhypokloriitilla tai kvattipitoisella pesuaineella, joka jätetään vaikuttamaan 5–20 minuutiksi ennen huuhtelua, ja huolellista kuivaamista. Koirat päästetään vasta täysin kuiviin tiloihin. (Lämmön nosto kennelissä puhdistuksen jälkeen 25°C 1 vrk ajaksi on tutkimuksissa hyväksi havaittu keino.)
- Hoitajien hygieniaan kiinnitetään huomiota, jottei tartunta siirry osastolta toiselle.
- Tyypillisesti uusintatartuntojen lähde on ulkotarha tai kotipiha, johon tartunnan saanut koira on päässyt ulostamaan giardiakystia, ja siksi lääkityksen jälkeen giardiatesti on usein positiivinen. Koirien ulosteiden korjaaminen heti tuoreena pois tarhoista onkin tärkeä maaperän saastumisen ennaltaehkäisyn keino.
- Tarhan rakenteiden puhdistukseen voi käyttää samoja pesuaineita kuin sisätiloissakin, mutta voidaan tarvita useita pesukertoja, jotta likakerrokset saadaan pois ja pesuaine pääsee kunnolla vaikuttamaan.
- Maaperän puhdistaminen kystista onnistuu kunnolla vain maan pintakerroksen vaihtamisella. Tällaiseen

toimenpiteeseen on valitettavasti harvoin mahdollista ryhtyä Maan pintakerros kaavitaan pois ja se korvataan uudella, vettä hyvin läpäisevällä materiaalilla, esimerkiksi karkealla soralla. Veden lammikoituminen tarhaan estetään.

- Kasvillisuus lisää giardian suojavaikkoja tarhassa ja sitoo giardialle elintärkeää kosteutta.

Esityksessä esiintyneistä ulkoloisista sitten toisella kertaa. Yhteenvetona kuitenkin luennolla todettiin, että pieni määrä loisia terveessä täysikasvuudessa koirassa ei välttämättä ole haitaksi, jos koira ei saa oireita niistä. Tähän tulokseen tultiin siksi, että koirien immuunipuolustukseen liittyvät sairaudet ovat lisääntyneet, lähinnä autoimmuunisairaudet, ja syynä voisi olla liiallinen ympäristön ”puhtaus” ja näin immuunipuolustus ”keksii” uusia asioita, mitä vastaan taistella elimistön sisältä. Täysikasvuista koirista siitokseen käytettävät narttukoirat on kuitenkin syytä aina loislääkitä, koska mm. suolinkaisen lepoaiheen toukat eivät näy ulostenäytteissä.

*Johanna Isaksson
kasvattaja ja eläinlääkäri,
Labradorinnoutajakerhon
jalostustoimikunnan jäsen*

*Lähteet: Saari S.
luentomateriaali
Kennelliiton
kasvattajapäiviltä, Oulu
2019*

Flattien *Kesäleiri* Surkeenjärvi, Korpilahti 9.-12.7.2020

Kesäleiri on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n vuosittain järjestämä tapahtuma, jossa tarjotaan koulutusta eri lajeissa torstaista sunnuntaihin. Leiri on tarkoitettu kaikille flattiharrastajille aivan vasta-alkajasta aina kokeneeseen konkariin. Leirillä osallistut erilaisiin koulutuksiin oman koirasi kanssa – oman kiinnostuksesi mukaan. Iltaisin vietetään flattihenkistä aikaa muiden leiriläisten kanssa. Ohjelmassa on myös erilaista järjestettyä toimintaa. Leiri sopii kaiken ikäisille koirille ohjaajineen, olet sitten ensimmäisen pennun uunituore omistaja tai kokenut käyttövalion omistaja, kaikki ovat tervetulleita! Leirille voit saapua koko ajaksi tai sitten vain päiväksi käymään.

MAJOITTUMINEN

Matkailutila Surkeenjärvi on mahtavan idyllinen paikka metsän keskellä, Surkeenjärven rannalla. Paikka on tunnettu myös erinomaisen maukkaasta keittiöstään.

Leirillä majoitutaan pihapiirissä aittarakennuksessa tai päätälossa, lomamökeissä ”Jaakon taloissa”, riihimökeissä tai rantamökeissä. Kaikkiin sisämajoituksiin saa ottaa koiran mukaan. Halutessasi voit majoittua myös asuntovaunulla tai -autolla sekä teltassa.

LAJIESITTELYT

NOME – noutajien metsästyskoulutus

NOME pitää sisällään kaiken noutajien rodunomaisten lajien koulutuksen. Koulutusta järjestetään kaikenlaisille koirakoille pienryhmissä kokeneiden kouluttajien ohjaamana. Maastot ovat erinomaiset ja kävelymatkan päässä keskuspaikalta. Harjoittelu suoritetaan pääsääntöisesti dameilla. **Kouluttamassa v. 2020 mm. Sanna Lähdeoja, Barbro ”Paapu” Fagerholm, Henriikka Kontturi, Anu Koskiahde, Lotta Vuorinen, Tarja Tuhola, Minna Jatkola, Piritta ”Pipa” Pärssinen, Mika Toskala. Ulkomaisena kouluttajana Tanskasta Johnny Eckhaus.** Leirillä myös NOME-teemaklinikka!

MEJÄ – metsästyskoirien jäljestämiskoulutus

Koemuotona MEJÄ:n tarkoituksena on selvittää koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen verijälkeä. MEJÄ-koulutuksiin voivat osallistua kaiken tasoiset jäljestäjät. Olitpa sitten täysin aloittelija tai jo kokenut konkari. Koulutukset räätälöidään yksilöllisesti jokaisen koirakon tarpeiden mukaisesti. Tervetuloa kokemaan MEJÄ-henkeä! **Kouluttajina leirillä toimivat Marko Saarni, Kari Grönman ja Mikko Ahti.**

Rally-toko

Rally-toko on hauskaa aktivointia, jota voivat harrastaa kaikenikäiset ja kaiken kokoiset koirat ja ihmiset! Tärkeintä radalla ja treeneissä on iloinen kontakti, liikkeet suoritetaan hymyssä suin hännät heiluen. Rally-TOKO yhdistää elementtejä tokosta, agilitystä ja koiratanssista. Siinä tärkeintä on ohjaajan ja koiran iloinen yhteistyö, ei niinkään seuraamisen pilkuntarkka paikka tai asennon millintarkka suoruus. **Leirin kouluttajana toimii Tytti Lintenhofer.**

LEIRIN MUUT TAPAHTUMAT

- MEJÄ-koe torstaina 9.7.2020
- Rally-tokokilpailu (iltakoe) perjantaina 10.7.2020
- Open Show lauantaina 11.7.2020 alkaen klo 18
- Jalostustarkastus perjantaina 10.7.2020
- Ja paljon muuta – seuraa ilmoittelua!

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella järjestön nettisivujen www.flatti.net kautta. Ilmoittautumislomakkeella voit tilata samalla myös leiripaidan. **Ilmoittautumislomake on auki 1.5.-10.6.2020.** Seuraa ilmoittelua tapahtuman facebook-sivuilla ja Flattiviestissä 2/2020.

TIEDUSTELUT

Leiripäällikkö Tanja Aunela
flattileiri@flatti.net
puh. 0400 939076

**Seuraa ilmoittelua
tapahtuman
facebook-sivuilla ja
Flattiviestissä 2/2020!**

Ikävä allergia

– mitä eroa on ruokayliherkkyydellä ja atopialla?

Koiran kutinan taustalla voi olla monia asioita. Jos perheessä on useita koiria ja niistä kaikki kutisevat, on syytä miettiä ulkoloisten, kuten syyhyhunkin mahdollisuutta. Jos koirista oireilee vain yksi, allergia nousee hyvin todennäköiseksi oireiden aiheuttajaksi. Allergia voi johtua useasta syystä, joista kaksi merkittävintä ovat ruokayliherkkyydet ja ympäristöallergia eli atopia.

Kutina on erittäin ikävä vaiva ja saa koiran raapimaan, nuolemaan, järsimään ja hankaamaan itseään ennen kuin mitään konkreettista on ihmissilmällä havaittavissa. Kutisevan koiran omistajat tietävät epätoivon, kun mikään ei tunnu auttavan. Koiran itse aiheuttamat ihorikot aiheuttavat toissijaisia bakteeri- ja hiivatulehduksia, jolloin kierre on valmis. Kutina ja tulehdus seuraavat toisiaan ja tilanne tuntuu lohduttomalta.

Atopian oireilu vaihtelee vuodenaikasta riippuen

Atopia eli ympäristöallergia tarkoittaa sitä, että koiran iho reagoi jollekin ulkoiselle asialle, kuten varastopunkille tai siitepölylle. Sille on tyypillistä, että oireilu voi vaihdella vuodenaikasta tai jopa säästä riippuen. Esimerkiksi pölyävä katupöly voi aiheuttaa voimakkaita iho-oireita keväällä, kun taas kesällä oireet voivat helpottua tai ainakin oireiden aiheuttaja vaihtuu.

Atopia puhkeaa yleensä ennen kolmen vuoden ikää ja siitä kärsivät esimerkiksi monet noutajat, saksanpaimenkoirat ja terrierit. Sillä on todettu olevan geneettinen tausta, jolloin oireileva koira kannattaa sulkea jalostuksesta.

Atopia aiheuttaa tavallisimmin atooppisen dermatiitin eli ihotulehduksen, jolloin koira kutisee yleensä korvista, suupielistä, tassuista sekä kyynär- ja nivustaipeista. Yleensä atopian oireita on vain kaksi: kutina ja punoitus. Muut oireet, kuten ihorikot, kaljuuntuminen, tulehdukset ja muut ihomuutokset johtuvat toissijaisista syistä. Atopian diagnosointi on vaikeaa ja usein diagnoosiin päästään sulkemalla kaikki muut sairaudet pois. Atopian toteamiseen on olemassa allergiatestejä, mutta niiden tulokset eivät aina ole luotettavia. Testi voi kuitenkin parhaimmillaan antaa hyvän vihjeen oireiden aiheuttajasta. On tärkeää saada selville, että tapauksessa on kyse atopiasta eikä ulkoloisista tai ruoka-aineyliherkkyyksistä, sillä niiden hoitomuodot eroavat toisistaan.

Ruokayliherkkyys selvitetään parhaiten eliminaatiodieetillä

Ruokayliherkkyys voi olla oireiltaan täysin samanlainen kuin atopia, mutta siihen voi kuulua myös omanlaisiaan oireita, kuten turvotuksia ja ruoansulatuskanavan oireita. Ruokayliherkkyys voi puhjeta minkä ikäiselle koiralle tahansa. Tälle allergian muodolle on tyypillistä, että oireet ovat samanlaisia vuoden ympäri.

Ruokayliherkkyys voidaan diagnosoida parhaiten kahdeksan viikon mittaisella eliminaatiodieetillä, jolloin koira syö tiettyä yhden proteiini lähteen ruokaa, jonka aikana oireiden tulisi poistua. On tärkeää, ettei koiralle anneta tai se pääse syömään mitään muuta tänä aikana. Tämän jälkeen aloitetaan altistusvaihe, jolloin lisätään yksi uusi

ATOPIAN AVUKSI:

1. Jos oireiden aiheuttaja on tiedossa, pyritään välttämään niitä. Välttely voi olla käytännössä mahdotonta, jos allergeeni on yleinen.
2. Antiseptiset shampoot ja hoitoaineet tukevat ihon rakennetta.
3. Rasvahapot tukevat ihon lipidikerroksia ja hillitsevät allergista tulehdusta. Rasvahappoja on saatavilla sekä paikallisliuoksina että suun kautta annosteltavina.
4. Siedätyshoito on mahdollinen joillekin allergeeneille. Hoidon tavoitteena on muuttaa elimistön immuunivastetta siten, ettei elimistö ylireagoisi allergeenin olemassaoloon.
5. Lääkkeellisiin vaihtoehtoihin kuuluvat paikallisvalmisteet ja suun kautta otettavat systeemi-lääkkeet. Glukokortikoidit auttavat nopeasti, mutta useiden sivuvaikutusten takia pidempiaikaiseen/elinikäiseen hoitoon käytetään täsmähoitona suun kautta otettavaa Apoquelia tai injektiovalmiste Cytopointia. Vaikutus alkaa nopeasti molempien kohdalla, eikä lääkkeillä ole juuri haittavaikutuksia.

raaka-aine ruokavalioon aina kahdeksi viikoksi kerrallaan. Jos oireita ei tule, raaka-aine voidaan jättää koiran ruokavalioon. Näin edetään kunnes löydetään oireiden aiheuttaja. Hoitona ruokayliherkkyyteen on välttellä oireita aiheuttavaa ainetta tai aineita. Yleisimmät allergiaa aiheuttavat aineet ovat nauta, kana, maitotuotteet ja vehnä.

Allergioiden hoito on hidasta selvitystyötä, joka voi laittaa omistajan koville. On tärkeää ymmärtää, että allergiat ovat kroonisia ja vaativat usein aikaa asettuakseen. Koska diagnoosiin pääsy vaatii yleensä useita kokeiluja olisi tärkeää löytää oma luottoeläinlääkäri, jonka kanssa selvittää asiaa kohta kerrallaan kuin juosta klinikalta toiselle etsimässä ihmeaparantumista ja nopeita kortisonikuureja. Allergiat ovat kurjia vaivoja, joiden kanssa pystyy kuitenkin elämään hyvää elämää hoitotasapainon löydyttyä.

– Janita Lauri

Pentukoiran hyvä hihnäkäytös

VARUSTEET

Noutajilla käytetään usein noutajatalutinta, mutta se ei ole paras mahdollinen varuste, kun opetellaan vielä kulkemaan hihnassa. Noutajatalutin on ohut ja myös täysin kiristytävä, joskin kahdella stopparilla olevia malleja on myös saatavilla. Kaulapannan leveydeksi suositellaan vähintään koiran kahden niskanikaman leveyttä. Riittävän leveä panta ei aiheuta niskanikamiin vaurioita, vaikka koira nykäisi hihnassa yhtäkkiä. Pennulle hyvä panta on ihan tavallinen, riittävän leveä solki- tai pistolukkopanta.

Valjaita valitessa on tärkeää varmistua niiden sopivuudesta. Ne eivät saa painaa koiran henkitorvea, hiertää kainaloista tai olla liian tiukat tai väljät. Noutajan pennut kasvavat melko nopeasti ja valjaita voi joutua ostamaan useammat ennen kuin pentu on aikuinen. Toisinaan näkee nuorilla koirilla ihan liian pieniä valjaita. Mikäli valjaat tuntuvat epämuokavilta koiran päällä, ei hihnassa kulkemisenkaan voi olla kovin miellyttävää.

Hihnaa valitessa kannattaa kiinnittää huomiota pituuteen, liian lyhyessä hihnassa koiralla ei ole vapautta päästä tarpeilleen

hieman kauemmas ojan pohjalle. Pitkä liina antaa koiralle vapautta ja soveltuu hyvin vaikkapa luoksetuloharjoituksiin tai pellolla lenkkeilyyn, mutta voi olla hankala kaupunkiolosuhteissa. Kannattaa myös valita hihna, joka tuntuu omaan käteen miellyttävältä.

VARUSTEISIIN TOTTUMINEN

Asuinympäristön mukaan pentu voi joutua opettelemaan hihnassa kulkemisen heti uuteen kotiin muutettuaan tai se saattaa saada viettää pitkänkin aikaa, ennen kuin hihnassa kulkemiselle tulee tarvetta. Osa pennuista saattaa häiriintyä pannasta tai valjaista ja alkaa rapsuttaa kaulaansa vimmatusti tai hangata päätään lattiaan yrittäen vapautua epämiellyttävästä tunteesta, osa voi myös jähmettyä paikoilleen. Toisille panta taas ei aiheuta sen suurempaa reaktiota. Ehkäpä jo kasvattaja on käyttänyt pennuilla pantoja.

Pantaa tai valjaita voi myös kouluttaa pennulle mukavaksi asiaksi liittämällä niiden pukemiseen palkkion, jolloin ne yhdistyvät pennun mielessä positiiviseksi asiaksi alusta lähtien. Aluksi kannattaa vain näyttää pennulle pantaa tai valjaita ja kun pentu tulee niitä katsomaan, palkitaan se heti. Palk-

kion voi ojentaa pennulle pannan tai valjaiden läpi, jolloin palkkion suunta vahvistaa pennun liikettä kohti valjaita tai pantaa. Lopulta pentu laittaakin jo itse päänsä läpi pannasta tai valjaista.

HIHNASSA KULKEMINEN

Ehkä tärkein asia, mitä ihminen voi pennulle hihnakoulutuksessa antaa on aika. Turha kiire tai ajatukset tietyn lenkin kiertämisestä kannattaa unohtaa ja panostaa enemmän laatuun kuin matkaan. Myös jos pentua jännittää joku asia, sitä ei pitäisi kantaa, kiskoa väkisin eteenpäin tai nyppiä hihnasta, vaan antaa sen rauhassa todeta tilanne turvalliseksi.

Usein keskitytään palkitsemaan koira eteenpäin liikkumisesta, jolloin koiran saattaa olla vaikea ymmärtää, että palkkio tulee tiettyssä paikassa kulkemisesta tai, että hihna on löysä. Se saattaa yksinkertaisesti vain ajatella, että liikkumisesta eteenpäin tulee palkkioita ja yrittäessään ansaita palkkioita liikkuu vielä reippaammin.

Jos mietitään, mitä hyvä hihnäkäytös oikeastaan on? Että koira voisi oppia jotain, meidän tulisi tietää kriteeri eli mitä koiran

'Pantaa tai valjaita voi kouluttaa pennulle mukavaksi asiaksi liittämällä niihin palkkion, jolloin ne yhdistyvät pennun mielessä positiiviseksi asiaksi alusta lähtien. Aluksi kannattaa vain näyttää pennulle pantaa tai valjaita ja kun pentu tulee niitä katsomaan, palkitaan se heti. Palkkion voi ojentaa pennulle pannan tai valjaiden läpi, jolloin palkkion suunta vahvistaa pennun liikettä. Lopulta pentu laittaakin jo itse päänsä läpi pannasta tai valjaista.'

'Hauskoja treenejä saa, kun pujottelee vaikkapa kartioita tai kiertää puita. Ajatuksena on, että koira alkaa ennakoida palkkaa pysähtymisestä tai kääntymisestä, ja ajattelee siis enemmän pysähtymistä ja kääntymistä kuin etenemistä. Eteneminen itsessään on koiralle luonnollisestikin palkitsevaa, pysähtyminen taas ei ja siitä meidän täytyy tehdä kannattavaa.'

tulisi tehdä, että se ansaitsee palkkion. Jos me emme itsekään tiedä kriteeriä, on meidän mahdoton palkita koira johdonmukaisesti oikeasta asiasta. Usein halutaan, että koira kulkee löysällä hihnalla. Tämä on kuitenkin melko hankala kriteeri seurata sekä ihmiselle, että koiralle. Itse pidän helpompina opettaa pentua seuraamaan ihmisen liikettä. Kun ihminen liikkuu, koira liikkuu, kun ihminen pysähtyy, koira pysähtyy. Tämän harjoittelu voidaan aloittaa pennun kanssa niin, että ihminen peruuttaa ja koira liikkuu ihmisen edessä mukana. Tällöin pentu näkee ihmisen kasvot ja sen on helpompi pysähtyä ihmisen eteen, jolloin se palkitaan.

Kun tämä sujuu, voidaan tehdä muutamia askelia, niin että pentu kulkee vierellä, pysähdytään ja palkitaan. Pysähtymiseen voi yhdistää myös istumisen ja katsekontaktin. Matkaa pidennetään vähitellen. Myös liikkeen nopeutta voi vaihdella, voi liikkuu tosi hitaasti, reippaasti kävellen tai juosten. Harjoitukseen voi lisätä myös käännoiksi ja palkita koiran käännoksestä. Hauskoja treenejä saa, kun pujottelee vaikkapa kartioita tai kiertää puita. Ajatuksena on, että koira alkaa ennakoida palkkaa pysähtymisestä tai kääntymisestä ja ajattelee enemmän pysähtymistä ja kääntymistä kuin etenemistä. Eteneminen itsessään on koiralle luonnollisestikin palkitsevaa, pysähtyminen taas ei ja siitä meidän täytyy tehdä kannattavaa. Hihnassa lenkillä kulkeminen ei kuitenkaan saa olla tiukassa kontaktissa olemista, vaan koiralla pitää olla mahdollisuus haistella, tehdä tarpeensa ja liikkuu rennosti.

JOS KOIRA VETÄÄ JO HIHNASSA

Entä jos koira jo vetää hihnassa? Edellä mainitut pysähtymisharjoitukset ovat oikein hyviä harjoituksia jo varttuneemmallekin koiralle. Mikäli koira on vahva ja tuntuu, että se ei pysy hallinnassa, voidaan koulutuksen tukena käyttää myös apuvälineitä. Näiden valinnassa kannattaa kuitenkin käyttää harkintaa. Esimerkiksi vedonestovaljaiden, joissa ohuet narut menevät koiran kainaloista, teho perustuu kivun tuottamiseen koiralle. Huomattavasti koiraystävällisempi vaihtoehto ovat 2-pistekiinnitysvaljaat, joissa kahdella lukolla varustettu monitoimihihna kiinnitetään sekä rintaan, että selän päälle. Tämä helpottaa koiran hallintaa ja toimii koulutuksen tukena, jossa koira palkitaan oikeasta toiminnasta. Kuonopanta voi myös olla vaihtoehto, mutta turvallisuussyistä koiralla pitää aina olla myös tavallinen pantta tai valjaat ja hihna kiinnitettynä myös niihin. Kuonopantoja on eri malleja, parempi jos hihnan kiristyminen ei käännä päätä äkillisesti sivulle tai taakse vaan alaspäin. Apuvälineiden käytössä on tärkeintä muistaa, että ne ovat apuvälineitä väliaikaiseen käyttöön, eivätkä poista koulutuksen tarvetta.

Koirien kynsi- ja tassuongelmat ovat yleisiä. Varsinkin Suomen sääolosuhteissa tassut joutuvat koville vaihtelevien säiden ja jalkakäytävien suolauksen ja hiekoituksen takia. Terveet tassut sietävät kulutusta ja kosteutta kuitenkin hämmästyttävän hyvin. Monet ihon sairaudet ja tassujen rakenteelliset ongelmat tai tuki- ja liikuntaelinsairaudet voivat kuitenkin muuttaa anturoiden kulumista sekä varpaanvälien ihon kuntoa ja altistaa ongelmille. Lisäksi varsinkin talvella kynnet kuluvat vähemmän ja tapahtuu enemmän liukastumisia, mikä altistaa kynsivammoille.

Tassu- ja kynsiongelmiennaltaehkäisy

MILLOIN ELÄINLÄÄKÄRIIN?

Muut kuin aivan pintahaavat vaativat aina ompelun ja ompelu tulisi tehdä mahdollisimman nopeasti, mieluiten samana päivänä:

- Tulehtunut, vanha haava on vaikeampi ommella ja paranee huonommin.
- Anturoiden haavat paranevat hitaasti avoimena, koska ne aukeavat aina, kun tassulla astuu.
- Ennen eläinlääkäriin lähtöä haava huuhdellaan ja suojataan siteellä tai sukalla.

Revennyt kynsi kannattaa näyttää eläinlääkärille jos:

- kynsi on halki tyveen saakka
- koira aristaa kovasti varvasta
- kynsivalli alkaa punoittaa ja turvota

Usein revennyt sarveinen joudutaan kuorimaan pois rauhoituksessa, että uusi sarveinen pääsee kasvamaan normaalisti.

Tassuja kannattaa mennä näyttämään eläinlääkärille jos:

- tassun punoitus ei rauhoitu ensiavulla muutamassa päivässä
- tassu on hyvin kipeä
- vaiva uusii toistuvasti ja häiritsee koira
- tassu tai varvas on turvonnut akuutisti
- varpaanväleihin tai anturoihin tulevat tulehduspatit ja uudismuodostumat kannattaa näyttää aina eläinlääkärille

ENSIAPU

Jos koira aristaa tassuja, ne tarkastetaan punoituksen, vierasesineiden ja haavojen tai kynsivaurion varalta. Tarvittaessa voi leikata tassukarvoja, jolloin näkyvyys paranee.

Kynsivauriot ja tassuhaavat voivat vuotaa runsaastikin verta. Viileällä vedellä huuhtominen tai lumessa seisottaminen muutaman minuutin ajan voi vähentää verenvuotoa niin että tassua päästään tutkimaan. Revennyt

kynsi trimmataan mahdollisimman lyhyeksi, puhdistetaan ja suojataan nuolemiselta.

Jos tassun iho punoittaa tai siinä on pieni pintavaurio tai haava, se puhdistetaan ensin liasta vesisuihkulla ja desinfioidaan sen jälkeen puhdistusaineella, minkä jälkeen tassu suojataan nuolemiselta esimerkiksi sukalla tai kaulurilla. Desifointiin voi käyttää kirvelämätöntä, ihmisille tai eläimille tarkoitettua puhdistusainetta tai esim. veteen laimennettua betadinea. Vauriokohtaan voi käyttää myös hunaja- tai pihkavoidetta. Pienet vauriot paranevat usein kotihoidolla muutamassa päivässä.

ONGELMIEN ENNALTAEHKÄISY

Kosteus ja lämpötilan vaihtelut sekä kova kulutus voivat aiheuttaa ongelmia terveillekin koirille. Hiivat ja bakteerit kasvavat helposti lämpimässä ja kosteassa tassunpohjassa. Tassut kannattaa kuivata hyvin aina sisälle tul-

taessa. Liiallista huuhtelua kannattaa välttää. Tassut kannattaa huuhdella vain, jos niissä on näkyvää likaa, hiekkaa tai katusuolaa.

Tassukarvojen pitäminen lyhyenä helpottaa tassujen kuivaamista ja estää lumen taker- tumista tassunpohjiin. Toisaalta tassukarvat myös suojaavat tassuja, joten niitä ei kannata ajella kokonaan pois, jos tassujen kanssa ei ole ongelmia. Vedetöntä tassuvahaa voi käyttää myös anturoiden väleihin, jolloin lumi ei tartu niin helposti eikä kosteus pääse muhimaan varpaanväleissä.

Anturat tottavat vähitellen kovaan kulutukseen ja kylmään, mutta hyvin kovaa pakkasta ne eivät kestä. Esimerkiksi valjakkokoirilla pidetään usein tossuja talvella. Tossut voivat olla tarpeen myös lauhemmillä säillä, jos koira ei ole vielä tottunut pakkaseen, esimerkiksi matkustettaessa pohjoiseen. Anturat tottavat kylmään muutamassa viikossa ja myös pak- suuntuvat vähitellen kulutuksen myötä. Äkil- lisesti lisääntynyt liikunta esimerkiksi pitkällä vaelluksella voi kuitenkin kuluttaa anturoita niin paljon, että koira alkaa aristella astumis- ta. Kulumista voidaan ehkäistä käyttämällä tassuvahaa sekä tossuja tai kenkiä.

Kynnet kannattaa leikata ja tarkastaa säännöl- lisesti. Talvella kynnet kuluvat huonommin, jolloin niitä joutuu leikkaamaan useammin. Jos kynnet vaikuttavat haurailta tai repeilevät helposti, voivat suun kautta annettavat biotiini- valmisteet ja välttämättömät rasvahapot kuureina auttaa.

ANTUROIDEN ONGELMAT

Anturat voivat joutua kovalle kulutukselle painavilla koirilla sekä käyttökoirilla, kuten metsästys- ja valjakkokoirilla. Terveet antu- rat kuitenkin mukautuvat hyvin muutoksiin, jos niillä on aikaa totutella siihen. Ongelmia ilmenee varsinkin silloin, jos kulutuksen muutos on nopeaa tai esimerkiksi pakkaseen tottumaton koira joutuu yhtäkkiä lumiseen, kylmään maastoon.

Jos koiralla esiintyy iho-ongelmia vain antu- roissa, voi taustalla olla myös jokin immuunivälitteinen sairaus, sisäerityselinten sairaus tai kasvainsairaus sekä harvinaisena tarttuva tauti, kuten leishmania. Myös jotkin harvi- naiset perinnölliset sairaudet altistavat an- turaongelmille. Kontaktiallergia ja tassujen ulkoloistartunnat saastuneesta maasta ovat harvinaisia.

Immuunivälitteisiä sairauksia on mm. vas- kuliitti, joka aiheuttaa pienten verisuonten seinämien tulehdusta ja vaikuttaa näin ääreis- verenkiertoon. Muutokset näkyvät ensim- mäiseksi tassuissa ja korvanlehdissä, joissa verenkierto on muuta ruumista huonompi.

Monilla koirilla nähdään muutoksia sekä varpaanvälien iholla että anturoissa ja tällöin taustalla on yleensä samat syyt kuin pododer- matiitissa. Esimerkiksi tassun asentovirheet voivat aiheuttaa anturan hyperkeratoosia eli liikakasvua ja altistaa anturoiden halkeilemi- selle. Allergisissa ihosairauksissa tassunpoh- jien kutina lisää tassujen nuolemista, mikä aiheuttaa myös anturamuutoksia.

Joillain isoilla roduilla ilmenee perinnöllisenä split paw -sairautta, joka johtuu ihon pinta- kerroksen keratiinin heikkoudesta ja aiheut- taa anturan ihon kuoriutumista. Sairauteen ei ole hoitoa, vaan hoito on oireenmukaista.

KYNSIONGELMAT

Tavallisimmat kynsivaivat johtuvat traumasta. Varsinkin jäisillä alustoilla kynnet repeyty- vät herkästi. Myös liian pitkät tai väärin kas- vaneet kynnet repeävät tavallista helpommin.

Muut kuin traumasta johtuvat kynsivaivat voivat muuttaa kynnen muotoa tai väriä, hi- dastaa kynsien kasvua tai aiheuttaa kynsien epämuodostumista sekä haurastaa kynsiä, jolloin ne repeävät tavallista helpommin.

Tavallisesti kynsiongelmät johtuvat samoista syistä kuin pododermatiitti eli tassun ihotu- lehdus (lue seuraava luku). Tällöin koiralla on muutoksia sekä tassun ihossa että kynsissä. Hoitona on taustalla olevan tekijän hoito.

Jos oireita on pelkästään kynsissä mutta ei tassuissa, voi taustalla olla immuunivälittei- nen sairaus, joista tavallisin on SLO eli sym- metric lupoid onychodystrofia. Jos ongelma on vain yhdessä kynnessä vanhemmalla koi- ralla, voi taustalla olla myös kasvain. SLO:lle tyypillistä on, että kynnen sarveinen nousee ylös kynsipedistä ja irtoaa itsestään tai hyvin helposti trauman seurauksena. Kynsivalli ja kynnenaihe voi tulehtua ja tassut voivat olla hyvin kivuliaat. Myös vaskuliitti ja leishmania voivat aiheuttaa kynsien kasvuhäiriöitä.

PODODERMADIITTI ELI TASSUN IHOTULEHDUS

Pododermatiitilla tarkoitetaan varpaiden ja varpaanvälien karvallisen ihon tulehdusta. Tälle voivat altistaa tassujen virheasento, ruo- ka-aineallergia ja atopia sekä sisäerityselinten sairaudet, kuten kilpirauhasen vajaatoiminta. Harvinaisempia syitä ovat ulkoloistartunnat, sienitulehdus sekä kasvainsairaudet. Myös vierasesineet, kuten pienet kivet, kasvien sie- menet voivat aiheuttaa tulehdusta. Tällöin vaiva on kuitenkin paikallinen, eikä ilmene kaikissa tassuissa.

Kun tassujen ihon läpäisevyys, kulutus tai verenkierto muuttuu jonkin altistavan syyn takia, se tulehtuu herkemmin. Esimerkiksi

hiivat ja bakteerit viihtyvät paremmin al- lergisella kuin terveellä iholla ja aiheuttavat helpommin tulehduksia. Kosteus ja lämpö nopeuttavat mikrobin lisääntymistä iholla ja tähän tassu tarjoaa usein hyvät olosuhteet.

Tassujen asentovirheissä ja esimerkiksi nivel- rikossa koira alkaa kantaa painoa eri tavalla, jolloin paino siirtyy anturalta karvalliselle iholle. Tämä aiheuttaa ns. valeanturamu- dostusta eli iho alkaa paksuuntua siitä koh- dasta, jolla koira astuu. Koska karvallinen iho ei ole tarkoitettu kantamaan painoa, iho ärtyy ja tulehtuu helposti. Koska koira rakenteensa takia kantaa vähintään 60 prosenttia painos- taan etujaloilla, ovat muutokset tyypillisimpiä etujaloissa.

Pododermatiitin hoito perustuu aina alla ole- van syyn selvittämiseen. Tulehdus on hoidet- tava pois, mutta sen uusiminen pyritään estä- mään hoitamalla altistavaa syytä. Aina tämä ei ole mahdollista, jolloin keskitytään vähen- tämään tassujen ihon ärtymistä ja ennaltaeh- käisemään ihon tulehtumista parantamalla tassujen hygieniaa esimerkiksi säännöllisin pesuin sekä vähentämällä virheasennon aihe- uttamaa hankausta tassuvoiteilla ja tossuilla.

FURUNKULOOSI ELI IHON SYVÄ TULEHDUS

Furunkuloosi tarkoittaa ihon syvää tulehdus- ta. Tyypillisimminkin se aiheuttaa kipeitä tuleh- duspatteja eli furunkkeleja varpaiden välei- hin. Yksittäisen furunkkelin taustalla voi olla trauma, vierasesine tai syväälle ihoon päässyt infektio esimerkiksi voimakkaan kaivamisen ja siitä seuranneen ihorikon takia.

Jatkuva pododermatiitti altistaa furunkulo- osille. Kun tassunpohjan karvallinen iho ärtyy, aiheuttaa tulehdus edetessään karvajuuri- follikkelin repeämisen. Tämän seurauksena karvajuuritupesta pääsee keratiinia ihon sy- vempiin kudoksiin, jossa keratiini toimii vie- rasesineen tavoin ja aiheuttaa märkäpaiseen. Paise muodostuu sinne, minne se helpoiten pääsee leviämään eli varpaanväliin. Yleensä furunkkelin aiheuttaja onkin siis tassun poh- jassa eikä sen päällä.

Vaikka furunkkelipatti aiheuttaa usein myös bakteeri-infektion, furunkuloosin hoito pe- rustuu taustalla olevan syyn hoitoon. Anti- biotit hoitavat vain toissijaista bakteeri- tulehdusta eikä furunkkeli silloin parane välttämättä ollenkaan tai uusii heti, kun hoito lopetetaan. Usein riittää pelkän syyn hoito, kuten vierasesineen poisto tai allergisen iho- tulehduksen hoito paikallisesti tai suun kaut- ta lääkityksillä.

Varpu Kupiainen, pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri, Omaeläinsairaala Mevet

Suomen Kennelliiton ja Agria Eläinvakuutuksen Rotujärjestöpäivien antia

Pääsin ilokseni osallistumaan 2019 rotujärjestöpäiville ja seuraavassa koetan avata erittäin mielenkiintoista päivän saldoa. Aiheina oli mm. vakuutusyhtiö Agrian rotuprofiilit, millainen JTON tulisi olla, jotta se oikeasti palvelisi rotua ja sen kasvattajia, sekä mitä jokaisen kasvattajan tulisi tietää koiran persoonallisuuteen ja käyttäytymiseen vaikuttavista seikoista.

Päivä oli erittäin mielenkiintoinen ja jo pelkästään Agrian tekemiin rotuprofiileihin voisimme syventyä vaikka kuinka pitkäksi aikaa. Agria Eläinvakuutus on ruotsalaisen Agria Djurförsäkringin sivuliike Suomessa ja se aloitti eläinvakuutusten myynnin Suomessa 2016. Suomen ja Ruotsin lisäksi Agrialla on liiketoimintaa Norjassa, Tanskassa, Ranskassa ja Iso-Britanniassa. Agria on kerännyt

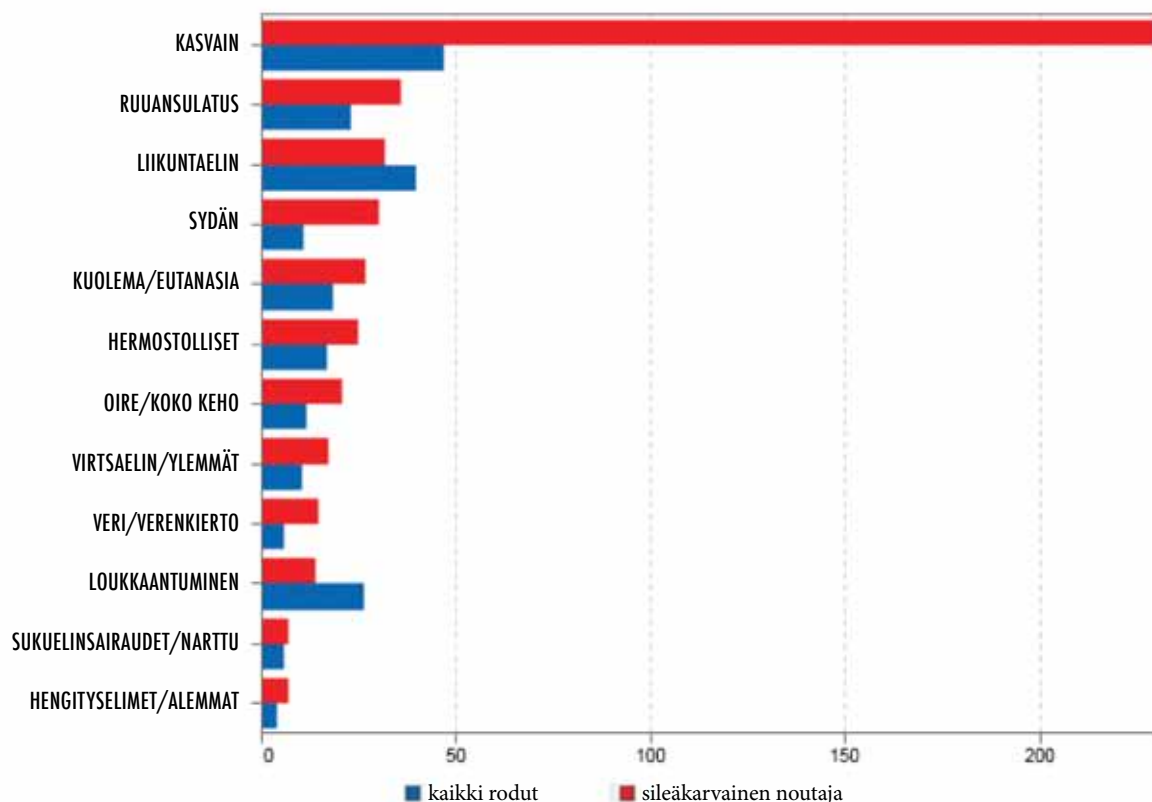
koirien sairauksiin liittyvää dataa ja tehnyt siitä rotukohtaisia analyyskejä. Materiaalia tutkittaessa voidaan aina spekuloida että, kuinka suuri osa materiaalista pitää paikkansa täällä Suomessa, mutta dataa tutkittaessa kannattaa pitää mielessä se, että meillä on erittäin pieni populaatio flatteja täällä Suomessa ja paljon isompi esimerkiksi Ruotsissa. Mitä enemmän dataa on, sitä todennäköisemmin tulokset koskettavat myös omaa populaatiotamme. Agrian rotuprofiilit on koottu ruotsalaisten Agriassa vakuutettujen koirien hoitotapahtuma- ja kuolinsyytilastoista. Rotuprofiileita on tehty yli sadasta rodusta, ja niiden tarkoituksena on tuottaa tietoa rotuyhdistyksille rodun terveysasioissa.

Flattien kuolinsyytilastoa tutkimalla nähdään, että rotumme pääasiallinen kuolin-

syy on Neoplasia eli kaikenlaiset kasvaimet. Toisena syynä on ruuansulatukseen liittyvät sairaudet (digestive) ja kolmantena liikuntaelimistön sairaudet (Locomotor). Kaikkiin muihin rotuihin vertailtuna flateilla ei taas ole ollenkaan hätää liikuntaelimistön kanssa ja yllättäin muiden rotujen loukkaantuminen kuolettavasti oli paljon todennäköisempää kuin flateilla. Taulukko alla.

On erittäin valaisevaa saada tällaisia tilastoja nähtäväksi ja toivottavasti näitä kerätään ja tehdään jatkossakin. On todella mielenkiintoista nähdä mihin suuntaan nämä tulokset muuttuvat ajan kuluessa. Neljäntenä listalla on sydämeen liittyvät kuolinsyyt ja se on mielestäni erittäin huolestuttavaa. Pitäisikö meidän reagoida tähän jotenkin? Mitä mieltä kasvattajat ovat? Ja mitä tuumaa Rotu-

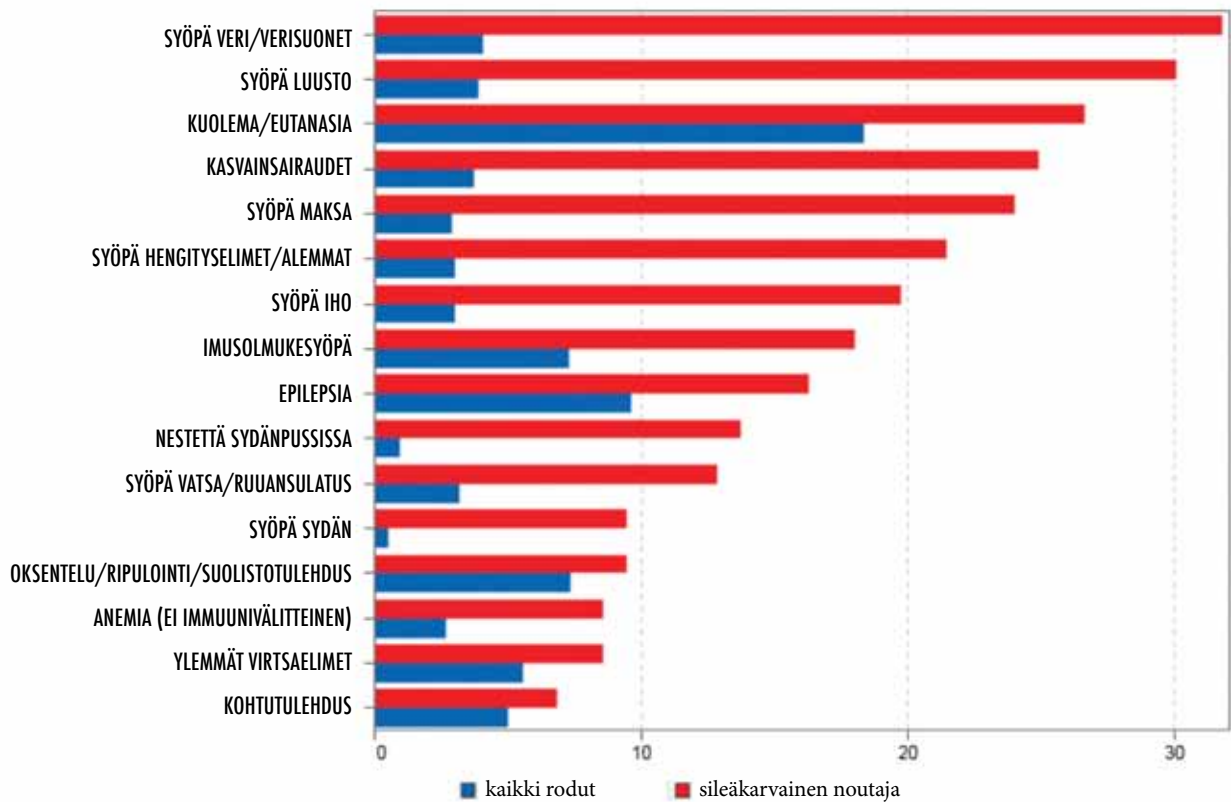
Kuolleisuus (10 000 riski-ikävuotta kohti) yleiset syyt sileäkarvainen noutaja ja kaikki rodut 2011-2016

Huomaa: Eläimet voivat olla eläinlääkärin hoidossa vakuutettuja ninka ikäisenä tahansa, vaikkakin vakuutettujen lukumäärä vähenee vanhemmissa ikäryhmissä. Vakuutus päättyy automaattisesti tietyssä iässä rodusta riippuen. Tiedot vakuutusten rajoitukset vaikuttavat tilastoihin, esim. käyttäytymisongelmat, ehkäisevät toimenpiteet yms. jolloin ne eivät yleensä ole korvattavia ja eivät siksi sisälly näihin tilastoihin. Eläinlääkintätapahtumat (sairastuvuus) ovat käynnetyt eläinlääkärissä, joista aiheutuvat kustannukset käsiteltiin vakuutusyhtiössä. Kuolema sisältää tapahtumat jossa eläinlääkäri on määritellyt kuolinsyyntä. Joissakin akuuteissa tapauksissa omistaja ja todistaja vahvistivat eläimen kuoleman.

Tulkinta: Käytä tämän taulukon tietoja saadaksesi yleiskuvan rodun terveydestä verrattuna kaikkiin rotuihin. Esimerkiksi, onko kuolleisuus alhaisempi, korkeampi vai suunnilleen sama kuin kaikilla roduilla?

Kuolleisuus (10 000 riski-ikävuotta kohti) tiedossa olevat syyt sileäkarvainen noutaja ja kaikki rodut 2011-2016

järjestö? Olisi erittäin mielenkiintoista nähdä dataa myös ei vakuutetuista flateista, eli datan kerääminen eläinlääkäreiltä samankaltaista analyysia varten voisi olla seuraava askel, jotta voisimme varmistua siitä, ettei kyseessä ole tilastovirhe, kun materiaali koskee vain vakuutettuja koiria. Tiedon kerääminen ei nykypäivänä pitäisi olla kovinkaan vaikeaa, tiedon luovuttaminen anonymistikin olisi täysin mahdollista.

Yllä olevassa taulukossa on listattu sairauDET silloin kun kuolinsyyksi on saatu varma diagnoosi. Tämä listaus avaa enemmän sitä minkä tyyppisiä sairauksia on kuoleman taustalla ja muutamaa poikkeusta lukuunottamatta on kyseessä kasvainsairaus. Epilepsiaa on löytynyt jonkun verran ja kolmantena oleva palkki kuolema/eutanasia ei sittenkään kerro meille oikein mitään. Tilaston lukua siis hankaloittaa se, että kaikista vakuutetuistakaan koirista ei välttämättä lähdetä kaivamaan loppuun asti mikä koiraa oikeasti vaivaa, vaan jos tila on niin vakava, että eutanasia näyttäytyy ainoana vaihtoehtona, se kirjataan kuolinsyyksi sellaisenaan.

Keski-ikäsi flateilla on saatu 8.1 kun taas kaikilla roduilla se oli vain 7.4 – mielenkiintoista tämäkin...

Seuraavaksi päivää jatkoikin Kennelliitto ja jalostuksen tavoiteohjelma. Moni rotujärjestö on väsynyt vääntämään roduistaan selaista määrää infoa, että kukaan ei enää ha-

lua lukea jalostuksen tavoiteohjelmia. Ne on koettu väkisin vääntämiseksi ja pakkopullaksi. Kennelliitto olikin jo pilotoinut uutta tapaa koota JTO Kiharakarvaisten noutajien jalostustoimikunnan kanssa, tekemällä tavoiteohjelmaan lyhyen ja ytimekkään tiivistelmän, josta kaikki pääkohdat oli helppo poimia yhdellä silmäyksellä. Jalostuksen tavoiteohjelman pulmakohtien selvittämiseksi tehtiin myös ryhmätöitä ja Kennelliiton edustajan mukaan terveiset viedään eteenpäin Kennelliittoon. Jatkossa olisi ehkä saatavissa jopa ihan sähköinen lomake johon tietyt kohdat täyttämällä saataisiin näppärä jalostuksen tavoiteohjelma ihan yhdellä sabluunalla. Katsotaan mitä tästä aikanaan seuraa. Tahtotila oli kuitenkin se, että jalostuksen tavoiteohjelmasta haluttaisiin saada oikea työkalu jalostuksen tueksi niin, että rodun jalostus oikeasti etenisi, eikä jäisi vain kirjaviisaudeksi.

Viimeisenä pääsimme kuulemaan Katriina Tiiran luentoa ja tässä kohtaa tapahtui ehkä päivän toinen herääminen. Katriinan luennon alustus oli seuraava:

Koiran persoonallisuuteen ja etenkin pelokkuuteen vaikuttavat monet tekijät, joihin kasvattaja pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Jalostusvalinnoilla ja pentujen ensimmäisillä elinviikoilla on valtava merkitys sille, millainen yksilö pennusta kasvaa. Luennolla käydään läpi asioita, joita jokaisen kasvattajan tulisi ymmärtää varhaisten ympä-

ristötekijöiden ja perimän vaikutuksesta koiran persoonallisuuteen.

- Katriina Tiira, FT, biologi ja eläinten käyttäytymistutkija -

Katriina on tutkinut koirien käyttäytymistä jo tovin ja tietää mistä puhuu. Mielestäni hänen sanansa kannattaa painaa mieleen ja pohtia mitä me omassa rodussamme olemmekaan tekemässä. Jos jalostuksessa ja kasvatuksessa panostetaan vain yhteen ominaisuuteen (yhteen on helpointa vaikuttaa nopeasti) on tuloksena luonneongelma, joka ei missään nimessä kuulu noutajalle. Jos jalostuksessa/kasvatuksessa jaksaa panostaa, vaikka hiukan heikommin tuloksin, muutamaankin ominaisuuteen, ei ongelmia käytökseen tule. Yksin Katriinan tutkimusten perusteella voidaan todeta, että flatti (kuten niin moni muukin rotu) tarvitsee jonkinlaisen mittarin käyttäytymistä varten, olkoon se sitten MH, luonnetesti, taipparit, jalostustarkastus. jne. ja se toinen mittari meidän rodussa saisi olla ulkomuodollinen tai toisinsanoen rakenteellinen, jotta rotomme myös pysyy flatin näköisenä.

Tässä lehdessä on myös itse Katriinan kirjoittama artikkeli ja toivonkin, että painatte sydämeen hänen sanansa. Jokainen meistä ansaitsee tulevaisuudessakin sellaisen koiran jonka kanssa voi elää myös sitä ihan tavallista koiranelämää, flättimäisesti tietenkin.

- Marjut

Vuoden 2019 menestyneimmät sileäkarvaiset noutajat

Kiertopalkintopisteet on nyt laskettu ja sijoitukset selvillä. Tänä vuonna ei haettu WT-tulokas- ja Leon & Wilsonin perintö -palkintoja. Kaikkiaan hakemuksia tuli 44 kappaletta. Näyttelyflatin 2. ja 3. olivat tasapisteissä, joten lopulliset sijoitukset ratkottiin lisäpisteillä, joka oli 0,5 pistettä. Muissa kiertopalkinnoissa lisäpisteitä ei tarvittu. Onnittelut kaikille kiertopalkintojen voittajille ja sijoittuneille. Toivotan kaikille flateille omistajineen menetyksestä ja tulosrikasta vuotta 2020! – Kiertopalkintojen hoitaja, Sari.

Kiertopalkintovoittajat 2019:

- Vuoden flatti: Harvahampaan Go For Success
- Nome-flatti: Svartalwen`s Zaia Sonja
- Nome-tulokas: Celtair Fox Channel
- Mejä-flatti: Akiro Von Der Thörlhöhe
- Näyttely-flatti: Almanza Between You And Me
- Toko-flatti: Harvahampaan Painted On My Heart
- Toko-tulokas: Harvahampaan Painted On My Heart
- Agilty-flatti: Buumin Sweet Child O Mine
- PK-flatti: Salasana Bitter And Twisted
- WT-flatti: Majakkasaaren Vesililja
- Sandran Muistomalja: Almanza Moment Of Truth
- Giorgio-Armanin Malja: Heilurihännän Eye Of The Tiger

Haetut kiertopalkinnot:

- Vuoden flatti 9 kpl
- Nome-flatti 7 kpl
- Nome-tulokas 2 kpl
- Mejä-flatti 4 kpl
- Näyttely-flatti 12 kpl
- Toko-flatti 1 kpl
- Toko-tulokas 2 kpl
- Agility-flatti 1 kpl
- PK-flatti 1 kpl
- WT-flatti 2 kpl
- Sandran Muistomalja 1 kpl
- Giorgio-Armanin Malja 2 kpl

UUODEN FLATTI

1. FI40293/09, FI MVA TVA VPVA BH **Harvahampaan Go For Success** (33)
Isä: SE U(U)CH Söklustens Chevrolet Impala
Emä: C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA PMJV-07 HeVW-14
Harvahampaan Do-Did-Done
Kasvattaja; Mikko Saastamoinen, omistajat: Emmi Kiviluoma & Liisa Jyväskylä
2. FI29870/14, FI MVA DK MVA **Sniffens Alppien Lumimies** (24)
Isä: FI KVA NO KVA Waternuts High And Mighty
Emä: C.I.B FI MVA EE MVA Metsävirnan Kentuckian Snow
Kasvattaja: Miia Suppanen, omistaja: Anu Mikkola
3. FI38585/16, FI MVA Heiluhännän Eye Of The Tiger (23.5)
Isä: C.I.B C.I.E FI MVA FI TVA EE MVA LV MVA EE VMVA SE TVA EEVV-17
LTVV-18 EEVV-18 BALTVV-18 LVVV-19 Fowl Reed`s Blackpool
Emä: FI MVA Heiluhännän Wood Anemone
Kasvattaja: Kirsi ja Asko Nieminen, omistajat: Emmiina & Matti & Esa Rämä
4. FI51132/17, FI MVA **Harvahampaan Prissy Missy Heartbreaker** (21)
Isä: KBHJV15 DKJV15 NOCH (u) S (u) CH KLBCCH Whizzbang`S Billi Bi
Emä: FI CH EE CH C.I.B Harvahampaan Keep Your Style
Kasvattaja: Mikko Saastamoinen, omistajat: Liisa Jyväskylä ja Emmi Kiviluoma
5. FI47357/13, FI MVA JVA TK1 **Gilliam`s Gold Leavings Of The Wolf** (20.75)
Isä: Maddistream Indigo Jack At Casblaidd
Emä: SE JVA Gilliam`s Gold Drömvinsten
Kasvattaja: Karin Friberg, omistaja: Ann Leskinen
6. FI51790/15, FI MVA JVA TK 1 **Gilliam`s Gold Special** (12)
Isä: LP1 SE UCH SE VCH DK UCH Gilliam`s Gold One Of A Kind
Emä: SE VCH Quillquest U R Unique
Kavattaja: Karin & Johanna Friberg, omistaja: Ann Leskinen
7. FI19276/17, **Celtair Prunaprisma** (10.5)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA TLNW-13 Flat Power Fly Caster
Emä: Celtair Ad Astra
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Kari & Senni Husso
8. FI52025/16, FI MVA **Buumin Kuka Muu Muka** (10)
Isä: Sniffens Snazzy Moonstone
Emä: Buumin Hangover
Kasvattaja: Mari Elo ja Henna Tuononen, omistaja: Henna Tuononen

9. FI32879/14, **Celtair Storytime** (8)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA Starworkers Rock My World
Emä: FI MVA Celtair Cashel Kate
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Tina Hietala ja Jani Virtanen

NOME-FLATTI

1. FI54844/13, **Svartalwen`s Zaia Sonja** (49)
Isä: Flatgold`s Black Zar
Emä: POHJ KVA FI KVA SE KVA NO KVA Waternuts Caleigh
Kasvattaja: Anna-Lena Wendt, omistaja: Jan-Erik Eriksson
2. FI24755/13, FI KVA **Blackpicks Hurricane** (46)
Isä: Batzi`S Konck Out
Emä: Allt Om Turbulence
Kasvattaja: Tuula Rajala, omistajat: Kari Halla-aho ja Pirjo Tahvola
3. FI40293/09, FI MVA TVA VPVA BH **Harvahampaan Go For Success** (34)
Isä: SE U(U)CH Söklustens Chevrolet Impala
Emä: C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA PMJV-07 HeW-14
Harvahampaan Do-Did-Done
Kasvattaja: Mikko Saastamoinen, omistajat: Emmi Kiviluoma ja Liisa Jyväskylä
4. FI47357/13, FI MVA JVA TK 1 **Gilliam`s Gold Leavings Of The Wolf** (17)
Isä: Maddistream Indigo Jack At Casblaidd
Emä: SE JVA Gilliam`s Gold Drömvinsten
Kasvattaja: Karin Friberg, omistaja: Ann Leskinen
5. FI28877/16, FI MVA BY MVA RO MVA **Noanarkin Formica Fusca** (10)
Isä: FI MVA Ravencrag Explorer
Emä: FI MVA EE MVA LV MVA BY MVA RO MVA Noanarkin Tringa Totanus
Kasvattaja: Kaija Leinonen, omistaja: Kaija Leinonen
6. FI51790/15, FI MVA JVA TK 1 **Gilliam`s Gold Special** (9)
Isä: LP1 SE UCH SE VCH DK UCH Gilliam`s Gold One Of A Kind
Emä: SE VCH Quillquest U R Unique
Kasvattaja: Karin ja Johanna Friberg, omistaja: Ann Leskinen
7. FI32879/14, **Celtair Storytime** (8)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA Starworkers Rock My World
Emä: FI MVA Celtair Cashel Kate
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Tina Hietala ja Jani Virtanen

NOME-TULOKAS

Perustelu: NOME-tulokas -kiertopalkintoa haettiin kahdelle koiralle, joista vain toinen on aloittanut koeuransa vuonna 2019. Toimikunta haluaa antaa NOME-tulokas -palkinnon sellaiselle koiralle, jonka koekaus on alkanut vuonna 2019. Celtair Fox Channel läpäisi taipumuskokeen ja saavutti arvostetun Juniorimestaruuden.

1. FI36194/18, TLNW-19 TLNJW-19 HeW-19 **Celtair Fox Channel**
Isä: SE MVA(N) NOJV-13 PMJV-13 PMJV-13 JV-13 V-13 Caci's Lovely Prince Cake
Emä: C.I.B. FI MVA EE MVA Celtair Piece Of Me
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Kari & Senni Husso

2. FI35696/17, **Flatterhaft Lapin Kultta**
Isä: SE MVA(N) Moonstruck Hazelnut, emä: Flatterhaft Laila Vill Gärna Staila
Kasvattaja: Anneli Karlsson, omistaja: Laura Ranki

NÄYTTELY-FLATTI

1. FI29054/13, C.I.B FI MVA EE MVA EE JMVA EEJV-14 EEV-16 EEV-18 **Almanza Between You And Me** (36)
Isä: C.I.E GB SH CH SE MVA (N) NO MVA V-12 SEV-13 SEV-14 SEV-15 EUV-15 NOV-15 V-15 NOV-16 MV-17 VV-18 Castlerock Simply Magic
Emä: Almanza Mozzarella
Kasvattaja: Ragnhild Ulin & Susanne Karlström, omistaja: Laura Rajakallio

2. FI36194/18, TLNW-19 TLNJW-19 HeW-19 **Celtair Fox Channel** (26) (3,3,3)
Isä: SE MVA (N) NOJV-13 PMJV-13 PMJV-13 JV-13 Caci's Lovely Prince Cake
Emä: C.I.B FI MVA EE MVA Celtair Piece Of Me
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Kari ja Senni Husso

3. FI44989/18, EEJV-19 **Almanza Simply Starstruck** (26) (3,3,2,5)
Isä: C.I.E GB SH CH SE MVA (N) NO MVA V-12 SEV-13 SEV-14 SEV-15 EUV-15 NOV-15 V-15 NOV-16 MV-17 VV-18 Castlerock Simply Magic
Emä: C.I.E POHJ MVA FI MVA SE MVA (N) NO MVA UA MVA-14 MV-15 NOV-15 EUV-17 MV-17 V-18 Almanza End Of Discussion
Kasvattaja: Ragnhild Ulin, omistaja: Jaana Rätty

4. FI38585/16, FI MVA **Heilurihännän Eye Of The Tiger** (20.5)
Isä: C.I.B C.I.E FI MVA FI TVA EE MVA LV MVA EE VMVA S TVA EEV-17 LTVV-18 EEV-18 BALT VV-18 LVVV-19 Fowl Reed 'S Blackpool
Emä: FI MVA Heilurihännän Wood Anemone
Kasvattaja: Kirsi & Asko Nieminen, omistajat: Emmiina & Matti & Esa Rämä

5. FI30441/15, FI JVA LT MVA LTV-19 **Morrini Carrock Beck** (19)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA TLNW-13 Flat Power Fly Caster
Emä: FI MVA Toffedreams Rainmaker
Kasvattaja: Riitta Niemelä, omistaja: Heidi Vainio

6. FI33796/12, FI MVA **Harvahampaan Just Go For It** (18)
Isä: C.I.B FIN MVA EE MVA LV MVA RU MVA LV JMVA EE JMVA BALT JV-06 EEJV-06 EEV-08 RKFV LVV-07 BALT VV-13 Flat Garden 'S Arthur XII
Emä: FI MVA Harvahampaan Go-Went-Gone
Kasvattaja: Mikko Saastamoinen, omistajat: Emmi & Enni-Kaisa Kiviluoma

7. FI32448/18, **Pikestar's I Have A Dream** (17)
Isä: EE MVA BY MVA RO MVA RO GR MVA BY JMVA BG MVA BG GRR MVA MD MVA LT JMVA MD GR MVA MDV-18 MEDITV-19 GRV-19 Mei Dan Jaegerbomb
Emä: Pikestar 's Waterlover
Kasvattaja: Pirkko Oinonen, omistajat: Seppo Ihonen & Mirja Kanerva

8. FI31909/19, **Backseat Of A Trans Am Optimus Canis** (13.5)
Isä: SE MVA (N) V-18 V-19 Almanza Backseat Driver
Emä: PL MVA Born To Be Wild Malmesbury Optimus Canis
Kasvattaja: Dominika Pieczonka, omistajat: Ramin & Anna Miraftabi

9. FI36196/18, **Celtair Rumour About The Fox** (12.5)
Isä: SE MVA (N) NOJV-13 PMJV-13 PMJV-13 JV-13 V-13 Caci's Lovely Prince Cake
Emä: C.I.B FI MVA EE MVA Celtair Piece Of Me
Kasvattaja: Jenni Juven, omistaja: Jenni Juven

10. FI29035/15, C.I.B FI MVA SE MVA (N) EE MVA EE JMVA EEJV-16 EEV-16 EEV-19 **Dantaran Emotional Rescue** (11.5)
Isä: C.I.B FI MVA SE MVA(N) EE MVA LV MVA EE JMVA EEJV-14 Dantaran Daily Bonus
Emä: C.I.B FI MVA EE MVA EE JMVA EEJV-14 EEV-16 EEV-18 Almanza Between You And Me
Kasvattaja: Laura Rajakallio, omistaja: Jaana Rätty

MEJÄ -FLATTI

1. FI41216/13, FI JVA **Akiro Von Der Thörlhöhe** (145)
Isä: Gwindo Umbra Fida
Emä: Kelly Von Helping Hounds
Kasvattaja: Evelyn Seebacher-Possegger, omistajat: Marko Saarni ja Mari Mamia

2. EJ16854/15, FI JVA NO JVA **Goofytroop's Secret Love** (135)
Isä: Gilliam's Gold Son Of Odin
Emä: Fusstail's Bonita Energica
Kasvattaja: Marika Strang, omistaja: Liisa Keränen

3. FI30441/15, FI JVA LT MVA LTV-19 **Morrini Carrock Beck** (127)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA TLNW -13 Flat Power Fly Caster
Emä: FI MVA Toffedreams Rainmaker
Kasvattaja: Riitta Niemelä, omistaja: Heidi Vainio

4. FI26712/15, FI MVA EE MVA FI JVA **Flatts Happy Lovergirl** (126)
Isä: Gunpoint's Pocket Rocket
Emä: Flatts Kellys Happy Girl
Kasvattaja: Benita Björklund, omistajat: Markku Kastepohja ja Virpi Peltonen

TOKO-FLATTI

1. FI51129/17, TK 1 **Harvahampaan Painted On My Heart** (11)
Isä: DKJV-15 Whizzbang's Billi Bi
Emä: FI MVA Harvahampaan Keep Your Style
Kasvattaja: Saastamoinen Mikko, omistaja: Heidi Siipo

TOKO-TULOKAS

1. FI51129/17, TK 1 **Harvahampaan Painted On My Heart** (11)
Isä: DKJV-15 Whizzbang's Billi Bi
Emä: FI MVA Harvahampaan Keep Your Style
Kasvattaja: Saastamoinen Mikko, omistaja: Heidi Siipo

2. FI28980/17, FI EE LT MVA EE LV LT JMVA BALT JMVA TK 1 RTK 1 **Toffedreams For Gold And Rust** (9)
Isä: Calzeat Deal Or No Deal
Emä: FI SE (N) MVA Toffedreams Leading Lady
Kasv. Lena & Claes & Teresa Sundgvist, omistajat: Veera Jääskeläinen ja Tiina Rasi

AGILITY-FLATTI

1. FI59477/12, **Buumin Sweet Child O Mine** (0,07)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA Metsäviran Kentuckian Moon
Emä: FI MVA Sniffens Lumienkeli
Kasvattaja: Elo Mari ja Tuononen Henna, omistaja: Sari Naukkarinen-Ojala

PK-FLATTI

1. FI45774/15, **Salasana Bitter And Twisted** (3)
Isä: Rotherfield Reason To Rave
Emä: C.I.B C.I.E FI MVA LV MVA LT MVA SI MVA RU MVA BALT MVA BY MVA HU MVA RU JMVA RO GR MVA RO MVA BY JMVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA BYJV-13 Salasana Louisiana Lullaby
Kasvattaja: Ulvinen Piia, omistaja: Kuusaro Mari

WT-FLATTI

1. FI35012/16, **Majakkasaaren Vesililja** (470)
Isä: FI KVA FI VPVA Batzi's Dark Brandy
Emä: Majakkasaaren Neidonkenkä
Kasvattaja: Minna Latva, omistaja: Laura Ranki

2. FI19276/17, **Celtair Prunaprisimia** (376,5)
Isä: C.I.B FI MVA EE MVA TLNW-13 Flat Power Fly Caster
Emä: Celtair Ad Astra
Kasvattaja: Jenni Juven, omistajat: Kari & Senni Husso

SANDRAN MUISTOMALJA

1. FI34512/13, C.I.B C.I.E FI MVA EE MVA LV MVA NO MVA LT MVA RU MVA BALT MVA SE (N) MVA POHJ MVA JV-12 PL&PZV-13 LVV-15 LVV-16 LV-17 TLNW-18 **Almanza Moment Of Truth** (13)
Isä: SEU(U)CH C.I.E NO UCH FI UCH RLD N RLD F Torpedos Woodoo Magic
Emä: NORD V-07 SE U(U)CH EUW-08 SE V-08-09 GB SHCHHU CH
Almanza Bag Of Tricks
Kasvattaja: Ragnhild Ulin & Susanne Karlström
Omistajat: Liisa Jyväskylä & Sirpa Saastamoinen

GIORGIO-ARMANIN MALJA

1. FI38585/16, FI MVA **Heilurihännän Eye Of The Tiger** (4)
Isä: C.I.B C.I.E FI MVA FI TVA EE MVA LV MVA EE VMVA SE TVA EEV-17 LTVV-18 EEV-18 BALT VV-18 LVVV-19 Fowl Reed 's Blackpool
Emä: FI MVA Heilurihännän Wood Anemone
Kasvattaja: Kirsi & Asko Nieminen, omistajat: Emmiina & Matti & Esa Rämä

2. FI33796/12, FI MVA **Harvahampaan Just Go For It** (3)
Isä: C.I.B FIN MVA EE MVA LV MVA RU MVA LV JMVA EE JMVA BALT JV-06 EEJV-06 EEV-08 RKFV LVV-07 BALT VV-13 Flat Garden 's Arthur XII
Emä: FI MVA Harvahampaan Go-Went-Gone
Kasvattaja: Mikko Saastamoinen, omistajat: Emmi & Enni-Kaisa Kiviluoma

Vuoden Flatti 2019: Harvahampaan Go For Success

Saku on elämänsä aikana onnistunut ylittämään itsensä kerta toisensa jälkeen. Ei ole ollut sellaista vuotta, ettenkö olisi saanut liikuttuneena muistella vuoden kohokohtia ja yhdessä koettuja hetkiä. ROP&SERT heti ensimmäisessä näyttelyssä 9,5kk iässä, ensimmäiset jahtikokemukset, kun nuori kokematon koira työskenteli tuntikausia putkeen ajamassa sorsia ylös kaislikoista, niin kuin olisi sitä ikänsä tehnyt, allekirjoittaneen ensimmäiset taiparit, kisaamiset agilityssä, tokossa ja vepessä, valioitumiset ja huikea nome-ura. Silti, 10.5 vuoden iässä Saku onnistuu edelleen saamaan omistajansa kyyneliin. Voi pappa minkä teit, toistamiseen Vuoden Flatti!

Sakun vuosi 2019 oli siirtymä osa-aikaeläkkeelle. Vaikka mieli on kuin nuoren pojan, niin kroppa alkaa auttamattomasti olla vanha. Syksyn mittaan ei tapaturmilta vältytty kun Saku ei yhtään tiedosta, ettei ne hyppy lähde enää niin kuin ennen. Pääkoppa vie edelleen lujaa, tarve juosta ja tehdä töitä ei ole kadonnut mihinkään. Pari lepopäivää kotona ja pappakoirasta muuttuu rassistava sinkoilija, joka vaatii päästä ulos. Eläke koskee siis ainoastaan kokeita, muuten tuolle on pakko keksiä tekemistä mihin saa purkaa liikkumisen tarpeensa. Piirre, jonka takia Saku on Saku. Työmoraali on aivan käsittämätön, väsyneenäkin se lähtee pyynnöstä kyselemättä hommiin.

Sakun näyttelyreissuista on viime vuodet vastannut ystäväni Liisa. Kasvattaja Sirpa on Liisan ohella esittänyt Sakua kehissä. Pisteitä Saku keräili Laitila RN VSP+ROP-VET, Mynämäki KR VSP+ROP-VET sekä Kouvola RN PU2+ROP-VET. Kaiken kaikkiaan Saku kävi tänä vuonna kehässä yhteensä 7 kertaa saaden kaikissa erinomaisen ja ollen kuudesti rotunsa paras veteraani.

Nome-kausi alkoi kesäkuussa Lohjalta. Koe alkoi häiriömarkkeerauksella ja ohjauksella, jossa koira eteni ensin pitkän matkan pellolta alas rantaan ja siitä vedessä kapeikkoa pitkin riistalle. Rannassa yhteys koiraan katkeili, lopulta kuuluvuus parani ja riista saatiin talteen. Koiran palauttaessa heitettiin rantaan toinen markkeeraus. Sakulla meni vähän pitkäksi ja voimakas vastatuuli toi nenään hajun hakualueelta, jouduin kutsumaan koiran pois ettei se karkaisi sinne. Ensimmäinen markkeeraus talteen, ja hyvän haun ansiosta tulokseksi kuitenkin VOI3.

Heinäkuussa Tampereella Saku sitten iski jättipotin. Vesiohjaus saatiin pitkästä aikaa onnistumaan kokeessakin. Vaikean 2-markkeerauksen, jossa todella moni kokenut ja menestynyt koira epäonnistui, Saku suoritti muistaen selkeästi kummatkin putoamispaikat. Lopun raskaan vesihaun Saku suoritti erittäin tehokkaasti. JA TOINEN VOI1! 10 vuoden iässä, koko koe helposti läpi. Uskomaton Saku! Loppukausi tahittiinkin sitten sen hallinnan suhteen. Tai hallitsemattomuuden. Flatti-Mestaruudessa saatiin vuoden ainoa nolla.

Kurikan kokeessa Saku näytti flattien markkeerauskykyä. 2-markki, lokki eteen vesialueelle, varis oikealle heinikon taa metsään. Saku jäi maanisena tuijottamaan loppia eikä vilkaissutkaan toista heittoa. Katse pysyi liimaantuneena ensimmäisenä heitettyyn minkä luvasta haki talteen. Kysyin tuomarilta onko järkeä edes lähettää tuonne toiselle, ja Pentti meinasi että saathan sinä kokeilla. Lähetys, ja Saku paineli suoraan metsänrajan variksellle. Siinä oli kaikki vähän haavi auki tämän jälkeen. Oli-tiin päivän toisessa parissa, joten mitään uraa riistalle ei siis ollut ehtinyt tuossa vaiheessa syntymään. Mutta vanha metsästyskoira on niin kiero, että kuuli mihin suuntaan toinen laukaus ammuttiin ja eteni sen perusteella linnulle. Jännittävän alun jälkeen vesiohjaus ei sitten onnistunut ja hakukin jäi tehottomaksi Sakun hakiessa vähän väärillä alueilla. VOI3.

Kauden viimeinen koe Tampereella meni samalla kaavalla, nyt tosin viitsi katsoa kaikki kolme heittoa. Ne talteen, vesiohjauksessa koira karkasi kaislikkoon ja vaivoin sain sen sieltä pois. Haussa viihtyi kauan, meni jossain ja todella kaukana riistojen ollessa aika lähellä, pienesti tehottoman haun vuoksi jälleen VOI3.

Lisäksi Saku sai pitkin syksyä metsästellä. Naarata kaislikoita pölläytellen ylös sorsia ja kyyhkyllä karata paukkunoutoihin minkä kerkesi. Yksi vuoden kohokohta oli ehdottomasti saada kotiin pitkään haaveilemani Sakun poika.

Tässä vuosien mittaan on jo paljon kiiteltä, mutta kiitos jälleen kerran Sirpa ja Mikko unelmieni koirasta. Arvostan hirveästi kasvatusyötänne. Kiitos Liisa! Tampereelle voi aina hyvillä mielin lähettää papan lomailemaan, Saku on tasan yhtä rakastettu siellä kuin on täälläkin. Kiitos kaikki treenikaverit. Kiitos isä, joka olet jaksanut joka syksy lähteä jahtiin jotta koirat saavat toteuttaa itseään. Kiitos Saku. Meillä on nyt eläköitymisen myötä ihan uudet haasteet edessä, mutta toivon mukaan silti monen monta aktiivista vuotta jäljellä. Nyt saa luvan kanssa paukkunoutaa niin paljon kuin sielu sietää.

- Emmi Kiviluoma

Vuoden 2019 NOME-flatti: Svartalwen's Zaia Sonja

Svartalwen's Zaia Sonja är en mentalt balanserad hund med hög jaktlust och stark byteslust. Detta gör att hon är enkel i sociala situationer samtidigt som hon har hög arbetslust. Hon jobbar med hög fart vilket gör att hon blir effektiv i prov, i synnerhet på A-prov och WT. 2019 har vi startat i Finland, Sverige och Danmark i alla jaktprovsformer. Till vandringspriset räknas dock tyvärr bara ett resultat utanför Finland. Mellan proven har vi jagat på olika håll i Norden.

Sonja är en ganska hård hund som kräver ett starkt och tydligt ledarskap. Den höga arbetslusten gör annars att hon lätt tar över. Därför lägger vi stor vikt vid kontroll och följsamhet i vår träning vid sidan av jaktträningen. Vi lägger upp träningen så att vi underhåller det vi redan är bra på men lägger extra fokus på de moment som för tillfället är lite svagare.

Om allt går som planerat kommer vi försöka ta en kull valpar efter henne 2020, göra klart nordiskt jaktchampionat och sedan satsa vidare på A-prov, där hon redan har ett A1 i Sverige och CERT i Danmark.

Svartalwen's Zaia Sonja on henkisesti tasapainoinen koira, jolla on suuri metsästysinto ja vahva saalisvietti. Ne tekevät Sonjasta paitsi helpon sosiaalisissa tilanteissa, myös hyvin tyointoisen. Sonja työskentelee suurella nopeudella, mikä näkyy tehokkuutena kokeissa, etenkin A-kokeessa ja WT:ssä. Vuonna 2019 starttasimme sekä Suomessa, Ruotsissa että Tanskassa kaikissa metsästyskoeuudoissa. Valitettavasti kiertopalkintoluksiin lasketaan mukaan kuitenkin vain yksi tulos Suomen ulkopuolelta. Kokeiden välissä ehdimme metsästä eri puolilla Pohjoismaita.

Sonja on melko kova koira, joka vaatii vahvaa ja selkeää johtajuutta. Kovan työntönsä takia Sonja ottaa muuten herkästi komennon itselleen. Siksi korostamme koulutuksessa paljon hallittavuutta ja kuuliaisuutta metsästyskoulutuksen rinnalla. Koulutus perustuu siihen, että ylläpidämme niitä asioita missä olemme jo valmiita, ja panostamme harjoittelussa erityisen paljon niihin osa-alueisiin, jotka ovat tällä hetkellä hieman heikompia.

Jos kaikki sujuu suunnitellusti, aikomuksenani on teettää Sonjalla penut vuoden 2020 aikana, saavuttaa pohjoismaisen käyttövalion arvon ja jatkaa sitten edelleen A-kokeissa, joista Sonjalla on jo A1-tulos Ruotsista ja CERT Tanskasta.

- Ystävällisin terveisin Janne

Teksti: Jan-Erik Eriksson, käänös: Mari Mammia

Vuoden 2019 MEJÄ-flatti: Akiro Von Der Thörlhöhe

Olen jälleen iloisesti yllättynyt Vesperin vuoden MEJÄ-flatti -tittelistä! Kulunut koekausi oli, verrattuna edelliseen, tasaista suorittamista. Koetuloksiin olen tyytyväinen, ei tullut pahoja notkahduksia ja varmuus parani koko koekauden. Treeneissä keksittiin taas uusia juttuja ja pystyin haastamaan Vesperää niissä kunnolla. Myös käytännön jäljestystehtävät sujuivat hienosti.

Vuoden päättäjäin oli tietysti Piirinmestaruuskokeissa Mäntsälässä. Siellä tuli pieni epäonnistuminen ja käteen jäi Piirinmestaruudesta toinen sija. Vahinko, sillä paljon jäi "hampaankoloon" 2018 Mejä-SM kisoista Tammelasta. Tällä kertaa onnetar käänsi meille sen karvaisen puolensa. Kausi jatkui (ja jatkuu) käytännön hommissa.

Nähdään kesäleirillä Surkeella! Siellä on taas tarkoitus vetää Workshop-koulutus Grönmannin Karin ja Ahdin Mikon kanssa.

- Marko Saarni ja Vesper

Vuoden 2019 Näyttely-flatti: Almanza Between You And Me

Tammikuun alussa minut tavoitti uutinen, että Vappu (C.IB FI & EE MVA EE JMVA EEJV-14 EEV-16-18 Almanza Between You And Me) oli voittanut Vuoden 2019 Näyttelyflattikiertopalkinnon. Tämä oli kolmas kerta, kun Vappu tämän tittelin itselleen sai, ja erityisen hienoksi saavutuksen teki se, että näyttelykeihin Vappu palasi maaliskuun lopulla suoraan mammalomalta.

Ensimmäisessä näyttelyssään Lahdessa Vappu oli paras narttu ja sai CACIBin. Vuoden aikana Vappu osallistui 15 näyttelyyn. Yhdessätoista näyttelyssä se sai sijoituksen Paras Narttu -kehässä ja niistä kahdeksassa oli paras narttu (PN1). Vappu sai kasvattajatuomareiden arvostelemana hienot sijoitukset sekä Lahdessa järjestetyssä sileäkarvaisten noutajien erikoisnäyttelyssä (PN3) että Suomen Noutajakoirajärjestön erikoisnäyttelyssä Tuulosessa, jossa Vappu oli upeasti VSP.

Vapun kanssa on ilo käydä näyttelyissä. Se nauttii huomion keskipisteenä olemisesta ja rakastaa ylenpalttisesti luottohandleriaan Jaanaa, joka esitti Vapun lähes jokaisessa sen käymässä näyttelyssä viime vuonna. Suuri kiitos.

Jatkamme samaan malliin, niin kauan kuin intoa ja kuntoa riittää niin koiralla kuin omistajalla. Nähdään näyttelykehän reunalla. - Terveisin Laura Rajakallio & Vappu

Giorgio-Armanin malja 2019: Heilurihännän Eye Of The Tiger

Keväällä 2016 syntyi päätös koko perheen yhteisestä projektikoira, koska vanhempieni useamman vuoden jakso ilman vakituista flattia kotona odottamassa oli käynyt jo liian tuskalliseksi. Isäni ja veljeni kaipasivat kovasti säännöllistä metsästyskaveria, minä kun olin vienyt perheen aiemmat flatit mukanani muuttaessani pois kotoa useampia vuosia aikaisemmin. Pennun ja pentueen valinta tehtiin täysin metsästystä ja luonnetta silmällä pitäen, vaikka toki rakenteenkin haluttiin olevan kaikin puolin terve ja sopusuhtainen.

Ja kuinkas kävikään! Ruuti osoitti jo nuoresta asti oivallisia metsästysominaisuuksia ja toimii nykyään erityisesti veljeni jokasyksyisenä luottopakkinä Kainuun korpimetsissä kanalintuja etsien. En tiedä kuinka laajalti flatteja käytetään ylösajavina koirina, mutta ainakin meidän perheeseemme on sattunut jo toinen tämän roolin erityisen hienosti hoitava flatti! Aika aikaisessa vaiheessa kävi myös ilmi, että tämä herra soveltuu loistavasti myös näyttely- ja NOME-kaveriksi minulle. Tavaksi onkin tullut, että otan Ruutin satunnaisesti etelänturneelle luokseni hetkeksi asumaan, ja käymme muutaman näyttelyn tai kokeen vierailun aikana. Näistä reissuista on päässyt muodostumaan useammankin kerran aikamoisia täsmäiskuja, Ruuti on selvästi päättänyt, että hänen kohdallaan tulosten laatu korvaa määrän! Vuoden 2019 suurimpina saavutuksina mainittakoon erikoisnäyttely VSP 200 flatin joukosta ja Seinäjoki KV:n RYP3-sijoitus, jonka ansiosta saimme kunnian voittaa Giorgio-Armanin maljan. Kuluvalle vuodellekin tilanne

©Marko Tuominiemi

vaikuttaa lupaavalta Ruutin uusiessa RYP3-sijoituksensa Kajaani KV:ssa tammikuussa.

Näyttelyhommiin lisäksi Ruuti on myös ensimmäinen flateistani, jonka kanssa uskaltauduin starttaamaan NOME-B -kokeessa. Ensimmäisen yhteisen koekauden aikana saavutimme tulokseksi ALO2, mihin saa kyllä olla tyytyväinen ottaen huomioon, että treenimäärät tuppavaat olemaan aika vähäisiä koiran ja ohjaajan välissä olevien 600 km takia. Näiden näyttely- ja koetulosten ansiosta Ruuti saavutti myös Vuoden Flatti kilpailussa 3. sijan, mistä olen myös äärimmäisen iloinen ja ylpeä!

Vielä lopuksi mainittakoon, että Ruuti sai vuonna 2019 myös jälkikasvua Hulavuorenkenneliin ja minä sain samalla itselleni ikimoman uuden perheenjäsenen ja harrastuskoiran Tempun (Hulavuoren Hunting Like A Fool). Tulevaisuus näyttää minkälaisia täsmäiskuja isä ja poika pystyvät tulevaisuudessa tarjoamaan, mutta lupaavat ainakin vaikuttaa molempien osalta! Ruutin syksyt on toki jatkossakin pyhitetty 100% metsästykselle!

- Emmiina Rämä

Sandran Muistomalja 2019: Almanza Moment of Truth

Ulla haettiin Ruotsista syksyllä 2011. Saimme valita Ullan monen pennun joukosta. Ulla oli selvästi joukon pienin, oikein semmoinen räpäle. Jotain erityistä tuossa räpäleessä kuitenkin oli ja niin alkoi yhteinen taipaleemme.

Ulla on ollut todella helppo koira, innokas, energinen ja miellyttämisenhaluinen. Ullan kanssa on ollut ihanaa harrastaa. Ullalla on aina hyvä fiilis, joka tarttuu väistämättä ohjaajaankin. Iän karttuessa Ullasta on tullut entistä villimpi, näyttelykehissä se on suuren osan ajasta kaikki neljä jalkaa ilmassa.

Vuonna 2018 Ulla saavutti Ruotsin- ja Pohjoismaiden muotovalion arvon. Tämän myötä meidän näyttelytavoitteet olivat, ei vain saavutettu, mutta myös ylitetty. 2019 Ulla kävi vain kolmessa näyttelyssä. Suomen Noutajakoirajärjestön päänäyttelyssä Ulla korkkasi veteraanikehät upeasti saavuttamalla Best in Show veteraani -sijoituksen.

Tulevaisuuden tavoitteena meillä on nauttia jokaisesta yhteisestä päivästä. Mikä sen parempaa, kuin saada viettää aikaa parhaan ystävänsä kanssa. Oli se sitten kotisohvalla, metsälänkillä, tokotreeneissa, näyttelyssä tai sorsapassissa, Ullan kanssa kaikki on haus Kempaa.

- Liisa Jyväskylä & Ulla

Vuoden 2019 PK-flatti: Salasana Bitter And Twisted

Fia oli ensimmäisissä jälkitreeneissään nuori, oikeastaan vielä pentu. Itselleni PK-jälki oli vieras laji, en ymmärtänyt miten koira voi motivoitua ajamaan ihmisen jälkeä, jos sillä sitä motivaatiota ei luontaisesti ole. Noh, voihan sitä motivoitua, mutta Fiaa ei tarvinnut. Ensimmäisen jäljen se jäljesti reippaasti syömättä yhtäkään sinne laitettua namia ja jatkoi vielä lopun jälkeen. Kokeneemmat osasivat kertoa, että tässä on jälkikoira. Ja oikeassahan he olivat.

Fia nauttii paljon jäljestyksestä ja jos olisin tiennyt mitä olin tekemässä, olisin aloittanut keppien ilmaisusta. Kokeessa onneksi jokainen kuudesta kepeistä nousi ja olin niin ylpeä.

Minulta on muutamia kertoja kysytty mihin kaikki PK-flattit ovat kadonneet? Mitäpä siihen voi sanoa kun nämä ovat niin monipuolisia, että kaikkea voit harrastaa. Meillä on upea rotu, nyt toivonkin, että muutama muukin innostuu PK-lajeista ja lähtee edustamaan upeaa rotuamme kokeisiin!

- Mari Kuusaro & Fia

Vuoden 2019 TOKO-flatti & TOKO-tulokas: Harvahampaan Painted On My Heart

Vuoden 2019 yhtenä tavoitteena oli saada Jadelle onnistuneita koekäyntejä TOKOn alokasluokassa. Jade on pennusta asti treenannut tavoitteellisesti TOKO-liikkeitä, opetellut oppimaan, käynyt erilaisissa paikoissa, olen vahvistanut leikkimistä, motivaatiota ja ohjaajan kanssa yhteen pelaamista. Jade on todella iloinen, vilkas ja vauhdikas tyttö. Keskittyminen on välillä suurin haasteemme.

Toinen flattini Diwa oli alunperin menossa voittajaluokkaan SM-tokoon, mutta meiltä puuttui joukkueesta alokasluokan toinen koira. Ensin laitoin vähän vastaan, koska ajattelin, ettei Jade olisi valmis niin isoon kisaan. Joukkuekamut potkaisi vähän takapuoleen ja aloin treenaamaan ahkerasti. Menimme hakemaan menolippua SM-kisoihin viimeisenä iltana ilmoittautumisen päättyessä. Hieno ykkönen tuli, liki täydet pisteet. Kolmea tuntia ennen kun SM-ilmo päättyi joukkue oli varmasti kasassa.

Suuntasimme siis elokuussa flattijoukkueella tottelevaisuuden SM-kisoihin Paimioon. Jaden kanssa odotukset toki olivat hyvään ykköseen. Enemmän kuitenkin tavoittelin sitä, että koira saa onnistuneen kokemuksen, ei ota kovasti häiriötä ja tekee parhaansa. Jade teki sataprosenttisesti koko suorituksen minun kanssa, silmät tapitti silmiäni lujasti "anna seuraava käsky", jotta saan tehdä. Voi sitä tunnetta kun oltiin täydessä symbioosissa ja tuomarit esittelivät vain kympejä liikkeitä. Onhan se ihana onnistua oikeassa paikassa oikeaan aikaan nuoren koiran kanssa, kun ei vielä tunneta edes kunnolla toisiamme. Jaden pisteet ylsivät jäätävän kovassa tasossa luokkavoittoon. Kuullessani voitosta istuin hetken teltassa onnesta mykkänä Jaden kanssa. Uskomatonta, kultamitali! Joukkueemme saavutti pronssia ja tunnelma oli hilpeä. Kiitos teille vielä ihanat, toivottavasti tänä vuonna mennään uudestaan.

Kolmannen alokasluokan kokeen kävimme lokakuussa piirinmestaruuksissa. Siellä minulla oli pikkuisen villi Jade kisakamuna, joka menetti vähän pointseja kun pomppasi luoksetulossa. Lisäksi jotain muutakin yliviirityneisyyttä kokonaisuudessa. Saimme kuitenkin helpon ja hyvän ykkösen sieltäkin.

TOKOn osalta vuosi 2019 on paketissa yli odotusten ja Jade sai kaksi hienoa kiertopalkintoa: TOKO-flatti ja TOKO-tulokas.

Koukuttava laji, ensi vuonna jatketaan. Pääsimme mukaan SporttiRakki-tiimiin, johon valittiin 12 koiraharrastajaa ympäri Suomen ja se tuo varmasti lisää sykettä tulevalle kaudelle.

Kiitos mielettömästi kaikille onnittelusta! Kiitos treenikavereille ja meitä kannustaneille!

- Heidi Siipo ja Jade

©SporttiRakki

©Tuuli Oksalahti

Vuoden 2019 NOME-tulokas: Celtair Fox Channel

Oli yllätys, kun kuulimme Hillan voittaneen Nome-tulokkaan kiertopalkinnon. Lämpimät kiitokset siitä yhdistykselle. Hilla on reilu 1,5-vuotias, laumamme nuorimmainen. Sen ylitsepursuavan iloinen luonne hurmasi meidät jo pentua valitessa. Eikä valintaa ole tarvinnut katua, vaan Hilla on jo tässä lyhyessä ajassa osoittanut olevansa monipuolinen harastuskoina niin käyttöön kun näyttöönkin. Se omaa hyvän riistavietin ja on aina innolla mukana kaikessa.

Keväällä 2019 aloitimme treenaamisen taipumuskokeita varten ja heinäkuussa pääsimmekin yhdistyksen omaan taipumuskokeeseen. Koepäivänä oli kova helle, mutta siitä huolimatta Hilla teki koko kokeen omalla tasollaan ja läpäisi sen hyväksytyllä tuloksella. Koska Hillan kanssa treenit sujuivat mukavasti, niin totta kai päätimme ilmoittautua myös flattien Juniorimestaruuteen syyskuussa. Siellä menikin sitten aivan yli odotusten. Ensin aamupäivällä Hilla voitti junioreiden näyttelyosuuden. Koeosuudelle startattiin viimeisenä ja koe meni erinomaisesti. Päivän päätteeksi saimme tietää Hillan voittaneen myös koeosuuden sekä parhaan yhteistyön palkinnon ja näin ollen siitä tuli Juniorimestari. Se oli upea ja ainutlaatuinen hetki!

Iso kiitos kasvattaja Jennille tästä aivan valloittavasta pikku persoonasta sekä kaikesta tuesta ja neuvoista, joita olet meille antanut. Kiitos treenikavereille ja kaikille muille, jotka ovat olleet mukana meidän vuodessa 2019!

- Team Husso

Vuoden 2019 Agility-flatti: Buumin Sweet Child O Mine

Aavan kanssa voitettiin Vuoden Agility-flatti -palkinto nyt jo kolmatta kertaa peräkkäin! Tuloksiin lasketaan 5 parasta 3lk tulosta. Meillä oli 4 puhdasta nollarataa ja yksi 0,07s yliajalle mennyt rata. Muutaman sekunnin yliaikanollia oli vuoden aikana lisäksi useampi ja palkintopallilla oli tiin 6 kertaa.

Alkukesään asti meillä meni mukavasti, mutta sitten aloin ihmettelemään Aavan hidastunutta vauhtia. Kesän ja syksyn mittaan sitten selvisi, että Aavalla on kuivat silmät ja ne ovat vaivanneet. Saatiin lääkekuuri, joka paransi tilannetta hetkeksi ja syksyllä kisattiinkin vielä muutamia kertoja ihan hyvällä menestyksellä. Ilman lääkkeitä Aava ei kuitenkaan pärjännyt, joten sai jatkuvan loppuelämän lääkityksen. Päätin sitten pitää loppuvuoden kokonaan taukoa ja hoitaa silmät kuntoon. Kisaamista voidaan kuitenkin vielä jatkaa, koska ollaan saatu antidopingtoimikunnalta erikoislupa ja Aava siirrettiin EJ-rekisteriin. Nyt talvi reenaillaan ja maaliskuussa taas kisailut jatkuu.

Ajatus on jatkaa kisaamista syksyyn asti, jolloin minun uusi flatti Huntstars Designed to be Unique "Mila" tulee kisaikään. Aava on aina ollut rauhallinen ja tarkka menijä, mutta Milan kanssa ei vauhtia ja vaarallisia tilanteita puutu. Olen joutunut itsekin opettelemaan agilityn harrastamisen ihan uudella tavalla. Vuodelle 2020 ei ole asetettu mitään tavoitteita, mennään sillä mikä hyvältä tuntuu.

- Sari Naukkarinen-Ojala & Aava

Vuoden 2019 WT-flatti: Majakkasaaren Vesililja

Majakkasaaren Vesililja eli Pipsa, tällä hetkellä 3,5 vuotias nuori neito. Olen vuosien varrella harrastanut montaa eri koiralajia ja koska agiliti, toko, vepe ja pk-lajit oli jo niin nähty, päätin tämän koiran kohdalla keskittyä nomeen ja wt:hen. Ehdin Pipsan kanssa treenata parin kurssin verran agilitiä, rallitokoilla ja mejästä hakea avo-1-tuloksen, mutta viime vuonna kroonisen ajan puutteen vuoksi lajeinamme olivat vain noutajien rodunomaiset lajit.

Pipsa oli jo pentuna rauhallinen, miellyttämisenhaluinen ja hyvin älykäs, se yleensä oppii kaiken muutamalla toistolla. Meillä ei ole koskaan ollut oikein aikaa hankkia omaa treeniryhmää, mutta maksullisissa koulutuksissa olemme käyneet eri puolilla eteläistä Suomea keskimäärin kerran kuussa. Pari damia kulkee metsälenkillä mukana suunnilleen joka toinen päivä ja niistäkin saa jo ihan sopivan treenin aikaiseksi lenkin lomassa, pari onnistunutta noutoa per päivä on ihan riittävästi, varsinaisesti treeneissä tosiaan käymme melko harvoin.

Vuoden ikäisenä Pipsa ja minä osallistuimme kahteen wt-kokeeseen saaden molemmista ALO1. Kaksivuotiaana myöskin 2 koetta, ekasta napsahti AVO0 ääntelyn takia, toinen AVO1. Viime vuonna osallistuimme kolmeen kokeeseen, josta kahdesta saimme VOI2- ja yhdestä VOI1-tuloksen, josta tuli myös luokkavoitto ja SERTi. Osallistuimme myös yhteen Mock Trialiin, josta myös VOI1.

Tänä talvena olemme päässeet pariin A-koetreeniin, mutta Pipsa ei ole vielä valmis A-kokeeseen, lämmin riistä vetää nimittäin neidon niin kierroksille, ettei kuuntele ohjausta kunnolla. Tämän vuoden tavoitteena on lähteä keväällä International WT:hen joukkueen mukana Itävaltaan ja ehkä myös Eurochallengeen Englantiin, jos joukkue sinne saadaan aikaiseksi.

Kiitän lämpimästi Pipsan kasvattajaa Minna Latvaa, joka on aina auttanut meitä ja kiitokset kaikille teille ihanille flatti-ihmisille, erityiskiitos Minsu Rauramolalle ja Camilla Peuralle, jotka ovat tukeneet meitä kovasti.

- Laura Ranki

Mäntän Talvinome 14.3.2020

Pirkan Damit 4.4.2020

Haku joukkueisiin!

Kilpailut ovat epävirallisia, osallistua voi koira, jolla ei ole avoimeen luokkaan oikeuttavia tuloksia (NOME tai WT). Taipumuskoetta ei vaadita. Lisäksi Pirkan Dameihin koiran tulee olla noin 22 kk vanha.

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry sponsoroi joukkueiden ilmoittautumismaksut.

Talvinomessa koiran voi ilmoittaa joko dami- tai riistaluokkaan, tehtävät ovat alokasluokan tasoisia. Pirkan Dameista voit lukea tarkemmat tehtäväkuvaukset kotisivuilta www.flatti.net.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut: emmi.kiviluoma@gmail.com

- 22.02. mennessä Talvinomeen

- 09.03. mennessä Pirkan Dameihin

Tarkemmat tiedot kokeista löydät ilmoittautumiskalenterista: <http://koekalenteri.snj.fi>

FLATTIEN TOKO-VIIKONLOPPU 18.-19.4.2020 ASIKKALASSA

FLATTIEN TOKO-MESTARUUSKOE LA 18.4.2020

ALO, AVO, VOI, EVL. Raj. osanotto max 25 koirakkoa.
Tuomari Ralf Björklund.

Mestaruus ratkotaan EVL-luokassa, mutta jokaisesta luokasta palkitaan paras sileäkarvainen noutaja!

Rotumestaruuden yhteydessä kilpaillaan myös joukkuemestaruudesta. Joukkueeseen voi kuulua 3-5 koiraa, joista vähintään yhden tulee osallistua VOI- tai EVL-luokkaan.

Ilmoittautuminen flateille 16.-29.3.2020
Koepaikan varaukset sähköpostilla: flatti.toko@gmail.com

Osallistumismaksu: jäsenille 30 euroa
tilille FI28 5620 0920 4247 50, viite: 1804 20209
Tiedustelut Pipa Pärssinen, p. 040 536 7167

FLATTIEN TOKO-TREENIPÄIVÄ SU 19.4.2020

**Ilmoittaudu mukaan treenaamaan TOKOa
flattimaisessa seurassa!**

Ei varsinaista koulutusta, vaan päivä suunnitellaan osallistujien kesken ja treenataan yhdessä. Osallistumismaksu 20 euroa.

Koepaikalla on mahdollisuus myös majoittumiseen, voit saapua paikalle jo perjantai-iltana!

**Tiedustelut majoituksesta
sekä ilmoittautumiset treenipäivään**
su 29.3.2020 mennessä Miia Mäkijouppilalle:
miia.makijouppila@gmail.com, p. 040 564 6453

Ummikot ulkomailla

- kertomus yhdestä ensimmäisestä kerrasta

Maaliskuussa 2013 pentua hakiessani lupasin kasvattajalle, että kyllä me taipperit käydään. Ensimmäiseen seitsemään vuoteen on mahtunut monta ensimmäistä kertaa ja nyt me ollaan voittajaluokan portilla tuon pennun kanssa. Mutta kertaakaan en ole vielä katunut...

”No, jos ei kukaan muu halua lähteä, niin voidaan kai me lähteä.” Tuosta Koiviston Riitalle SNJ:n päänäyttelyssä lausutusta lauseesta sai tämä ensimmäinen kerta oikeastaan alkunsa. Tanskalaiset olivat syksyllä päättäneet järjestää joulukuussa flattien avoimen luokan A-kokeen, johon olivat kutsuneet Suomen lisäksi Norjasta ja Ruotsista kolmen koirakon joukkueet. Riitta oli lähdössä Sirun (Korven Akan Tuittu) ja Mikkolan Anu Pahan (FI MVA DK MVA Sniffens Alppien Lumimies) kanssa kokeeseen. Suomen joukkue oli siis yhtä koirakkoa vailla. Syksyn mittaan olin aika ajojin pohdiskellut, että olisiko meistä Topin (FI MVA EE MVA Pymmäen Tuuliviiri) kanssa lähtijöiksi. Vaaditut tulokset olivat kyllä kasassa (NOME-B:stä AVO1), mutta A-koe olisi kokemuksena meille ensimmäinen ja matkakin olisi pitkä. Riittäisivätkö meidän taidot A-kokeeseen? Onko järkeä lähteä Pohjois-Suomesta liikenteeseen, kun lähempänäkin voisi taitojaan testata? Mutta Riitan

ja varsinkin Anun toimiessa puuhanaisina matkan järjestelyjen suhteen alkoi meidän ensimmäinen koematka Suomen rajojen ulkopuolelle lähestyä.

Joulukuun alussa oli sitten lähtö. Juuri ennen lähtöä Riitan Siru aloitti juoksun, joten matkaan lähdimme Anun ja Pahan kanssa. Autoon pakattiin mukaan myös puolen vuoden ikäinen nuori herra Bror Mikkola kisamaskotiksi ja kasvattajaansa tapaamaan. Kotoa lähtiessä olin aika levollinen. Se mitä oli tehty oli tehty ja loput jääneet tekemättä. Enää pystyin vain toivomaan parasta. Realistina ajattelin, että tärkeintä reissussa on kokemus – kaikki muu on plussaa. Topin kanssa olen lähtenyt niin monta ensimmäistä kertaa, että tuleepahan tämäkin koetua.

Tanskassa meitä odotti Suomen syksyvä vastaavat olosuhteet; pimeää ja märkää, pakasesta ei tietokaan. Menomatka kohti tuntematonta oli sujunut mukavasti, mutta kyllä lauantaiaamuna jännitti! Mihin sitä olikaan

lähtenyt mukaan? Eikö tällainen suhteellisen uusi harrastaja nyt tosiaan olisi voinut haastaa itseään ja koiraa lähempänäkin? No, hulluja on monenlaisia. Pitkä koepäivä alkoi aamupalalla pitkän pöydän ääressä yhdessä muiden kokeessa starttaavien koirien ohjaajien, tuomareiden, ampujien ja muiden kokeen toimitsijoiden kanssa. Aamupalan jälkeen koirat mukaan ja alkupuhutteluun, jossa yhteensä kymmenelle starttaavalle tanskalaiselle, norjalaiselle ja suomalaiselle koirakolle kerrottiin päivän pääasiat. Koirakot oli jaettu kahteen ryhmään ja omaa tuomaria seurattaisiin koko päivä. Ryhmät kulkisivat lähes vierekkäin, mutta kuitenkin omina ryhminään. Koirakon kulkiessa tuomarin oikealla tai vasemmalla puolella tuli koiran olla kytkemättä, mutta muutoin koira saisi olla kytkettynä. Ääntelyä ei saisi ilmetä ja koiran tulisi seurata ilman jatkuvia käskyjä. Pudotuksen jälkeen ohjaajan tulee odottaa tuomarin lupa koiran lähetykseen. Sitten

ei muuta kuin onnea kaikille kokeeseen ja traktorin kyytiin. Keskuspaikalle palattaisiin vasta kokeen jälkeen.

Me olimme saaneet Topin kanssa arvonnassa numeron 1 eli saimme aloittaa kokeen tuomarin oikealta puolelta. Toisaalta hyvä, mutta toisaalta myös äärimmäisen huono paikka. Hyvä sen takia, että selvästi kuuma käyvä koira (ja jännittynyt ohjaaja) pääsisi toivottavasti pian purkamaan paineitaan ensimmäiseen noutoon. Huono siksi, että en pystynyt laskemaan sen kierroksia hihnaseuraamisessa. Koe alkoi pellolta, jossa osassa kasvoi kuusen taimia ja osa oli karjan laidunmaata. Meidän osalta koe alkoi kuten malttamattomalta koiralta odottaa saattaa; laukaus ja koira oli fasaanilla ennen kuin kunnolla ehdin pilliä suuhun saada. Hieno markkeeraus kuitenkin ja siirto rivin päähän. Avoimessa luokassa noutoon karkaaminen tässä kohdalla ei tarkoittanut vielä kokeen loppua, mutta seuraava ”karkumatka” päättäisi kokeen osaltamme. Koe jatkui ja koirakko toisensa jälkeen suoritti noutoja. Matkat eivät pääsääntöisesti olleet kovin pitkiä ja koirat saivat linnut hienosti talteen. Kokeen jatkuessa ilmeni meille uusi ongelma, eli vinkuminen. Joka taas selvästi johtui siitä, että Topilla olisi ollut niin kauhea palo päästä noutamaan. Soisessa, märässä laidunmaastossa aikamme käveltyämme pääsimme paikkaan, johon tuli useampia tiputuksia. Tuossa jokainen sai vuorollaan tehdä hakua ja sehän on Topille mieleen. Tosin ohjaaja olisi voinut pitää koiran paremmin näkyvissä eikä päästää ihan yhtä laajaan hakuun kuin b-kokeessa. Lintu kuitenkin hienosti talteen. Harmittavasti Topin kierrokset eivät vielääkään olleet laskeneet tarpeeksi ja kokeemme päättyi vinkumiseen.

Huolimatta siitä, että emme olleet enää arvostelussa mukana, saimme kulkea koko päivän rivissä mukana. Mahdollisesti pääsisimme noutamaankin, jos pudotuksia kokeessa mukana oleville koirakoille tulisi riittämiin. Ryhmät kulkivat käytännössä vierekkäin, joten samalla pystyi seuraamaan kaikkia koirakoita. Päivän mittaan kuljimme monenlaisissa maastoissa. Oli tasaisempaa peltoa, metsikköä, kuivaa, mutaista... Onneksi sade kuitenkin pysyi pääosin poissa. Ja kun pahimmat paineet oli päästely ja homma kävi tutummaksi, oli Topikin hiljaa. Viimeisenä pääsimme vielä sorsien iltalennolle tuomarien jäädessä päättämään koirakoiden sijoituksista. Meille valikoitui hieman huonompi paikka sorsien lentäessä pääosin lammen toisella puolella, joten tämäkin jäi passitreeniksi.

Auringon laskun aikaan pääsimme takaisin keskuspaikalle. Riistaparaatin jälkeen kokeen palkintojen jaossa Anu ja Paha saivat ykköspalkinnon. Kokeen toisen ykköspal-

kinnon ja parhaan koirakon palkinnon saivat Norjan Jonna Vassbotn ja Simon Says Honey Im Home. Viisi koirakkoa saivat kakkospalkinnon ja kolme koirakkoa jäivät nollille. Vaikka itsellä oli varsinkin kokeen aikana harmitus siitä, että meidän koe päättyi Topille harvinaiseen ääntelyyn, niin loppujen lopuksi oli voittajafilis; me uskallettiin lähteä ja kokeilla! Mielestäni koe oli hyvin järjestetty ja jokaiselle koirakolle annettiin täydet mahdollisuudet onnistua.

Reissun kruunuksi olimme saaneet sunnuntaille kutsun jahtiin. Lauantain kokeen jäljiltä minua hieman jännitti Topin mahdollinen ääntely ja sanoinkin, että tarvittaessa otamme päivän passitreeninä. Jännitys oli turhaa, sillä Topi toimi jahdissa hienosti. Selvästi lauantailta saatu kokemus helpotti sitä, mutta ohjaaja tarvitsee vielä lisää kokemusta. Sunnuntainakin pääsimme kokemaan jahtia erilaisissa maastoissa ja tutuksi tuli mutaisten metsärinteiden lisäksi myös tasaisemmat nurmikentät ja vesialueet. Ohjaajana minua tietysti lämmitti ne siipirikkoisten kiinnijuokset, jotka Topi toi empimättä eikä

lintu joutunut turhaan kärsimään. Fasaani-noutojen lisäksi Topi sai noudettavakseen lehtokurpan; lintu kuin lintu niin talteen saadaan.

Reissu kesti meidän osaltamme melkein viikon. Kaksi päivää autossa molempiin suuntiin ja kaksi päivää tanskalaisissa metsissä. Kilometrejä tuli autossa noin 3500 ja laivamatka mennen tullen Turun ja Tukholman välillä. Kannattiko? Kannatti. Nyt meillä on taas reppu täynnä uusia ajatuksia, millä lähdetään etenemään kohti meidän seuraavaa ensimmäistä kertaa eli voittajaluokan starttia! Kiitos vielä Anulle matkajärjestelyiden hoitamisen lisäksi parhaasta seurasta ja tuesta matkan aikana.

Tsemppiä kaikille flattien kanssa harrastaville uuteen harrastusvuoteen; antakaa itsellenne ja koirallenne uusia kokemuksia. Uskaltakaa mennä ensikertalaisenakin mukaan ja startata kokeissa. Ette te rikki mene, vaikka heti ei menestystä tulisikaan. Tärkeintä on osallistua ja pitää hauskaa.

Nähdään kokeissa! – Tanja

Avoimen luokan A-koe Tanskassa

A-koe on yksi noutajien rodunomaisista koemuodoista ja siksi on tärkeää kerätä tietoa myös tästä lajista jalostuksen tarpeisiin sileäkarvaisen noutajan osalta. Aloitan juttuni kiitoksilla, sillä mielestäni nyt on niiden paikka...

Kiitos Tanskan Flattikerholle hienosta oivalluksesta järjestää yhteispohjoismainen A-koe flateille. Kiitos Suomen sileäkarvaiset noutajat päätöksestä osallistua tämän tapahtuman järjestämiseen. Kiitos rohkeat ja ennakkoluulottomat flattiystävät Riitta Koivisto & Siru ja Tanja Manerus & Topi päätöksestä ottaa A-koehaaste vastaan. Ja kiitos kasvattaja Miia sekä kaikki te, joiden kanssa olemme Pahiksen kanssa saaneet oppia noutaja-asioita, niin että ykköstulokseen ylsimme.

Tanskassa avoimen luokan A-koe valmistaa koirakoita voittajaluokan A-kokeeseen. Osallistumisoikeuden saa B-kokeen avoimen luokan ykköstuloksella. Voittajaluokan A-kokeeseen saa osallistua AVO-A1-tuloksella. Avoimen luokan A-kokeessa koiria kokeillaan oikean metsästystapahtuman yhteydessä. Kokeessa annetaan laatuarvostelu

A1-, A2-, A3- tai A0-tulos. Kokeen paras koirakko voidaan valita. Tärkeimmät taidot/ ominaisuudet, joita kokeessa tarvitaan ovat vahva seuraaminen, rauhallinen passikäyttäminen (äänettömyys) ja hyvä riistan käsittely.

Olin itse joulukuussa Tanskassa ensimmäistä kertaa avoimen luokan A-kokeessa. En ole aikaisemmin edes nähnyt kyseisen luokan koetta. Monipuolisessa ja vaihtelevassa maastossa järjestetyn kokeen aikana tuomarin oli mahdollista jakaa noudot koirakoiden kesken niin, että jokaisen kohdalle tuli markkeerauksia, ohjauksia ja hakua. Kokeessa jokaiselle koirakolle annettiin hyvin mahdollisuuksia ja aikaa suorittaa tehtävät. Noudot eivät olleet vaativia, Suomen avoimen luokan B- tai WT-kokeessa hyvin pärjännyt koira oli kokeessa noutoteknisesti vahvoilla.

Ongelmat koirakoilla kokeessa olivat kah-tiajakoiset: toisilta puuttui maltti ja toisilta aloitekyky. Molemmat ovat haasteita, jotka voidaan koiralle sopivalla harjoittelulla selättää. Innokkaan noutajan peruskoulutuksen kivijalka on maltti. Noutaa ne kyllä osaavat, mutta oman vuoron odottaminen ei aina ole se helpoin tehtävä. Tämä treeni kannattaa aloittaa jo pennun kanssa arkea aloiteltaessa. Perinteiset ”kuka menee ensin ovesta” ja ”koska ruokakupille pääsee” ovat alkeita hillityn noutajan koulutuksessa. Muista mallittamisen ja palkkion suhde; pienikin edistymisen oikeuttaa hienoon palkintoon!

Toinen, valitettavasti välillä myös flattien kohdalla esiin tuleva ongelma, on aloitekyvyn puute. Koiralla ei ole sitä paloa ja halua, jota esimerkiksi hankala maasto vaatii tai liian kuuma jahtitilanne saa koiran ”vetäyty-

mään kuoreensa”. Tämä ongelma voi johtua liian voimakkaasta ohjaajan puuttumisesta (nuoren) koiran toimintaan tai hermora-kenteen ei-toivotusta heikkoudesta. Kum-masta ongelmasta sitten onkaan kyse, on tämä tieto jalostuksen kannalta korvaamat-toman arvokasta.

Miten peruskoulutetun noutajan kansa treenataan A-koetta varten? Jokainen mahdollinen metsästystilanne, jossa voit vaikuttaa koirasi noutoihin kannattaa aja-tella koetreeninä. Tuo lintu putosi tuonne varmasti kuolleena. Odotetaan hetki, ennen kuin noudetaan se. Jos sattuu tulemaan toi-nen pudotus, joka on haavakko, noudetaan se ensin. Ja jos mukana on toinen noutaja, vuorotellaan noudoissa. Annetaan (ääneen) toiselle lupa noutaa ja markkeerataan pu-dotukset tarkkaan (niin koirat kuin ohjaa-jat). Näitä treenejä tehdään niin oikeassa kuin lavastetussakin tilanteessa etäisyyksiä, maastoja, koiramääriä (noutajia, spanieleja, seisojia) jne. vaihdelleen. Avoimen A-koe ei ole tyypillistä jahtipäivää kummempi tapah-tuma. Siinä vain tuomari kertoo, kenellä on vuoro noutaa.

Pahiksen kanssa ykköstuloksen myö-tä saimme matkamuiistiksi myös suuresti arvostamani DKCH (J) -valionarvon. Se myönnetään Tanskan muotovaliolle, ja jolla

’Ongelmat koirakoilla kokeessa olivat kahtiajakoiset: toisilta puuttui maltti ja toisilta aloitekyky. Molemmat ovat haasteita, jotka voidaan koiralle so-pivalla harjoittelulla selättää. Innokkaan noutajan peruskoulutuksen kivi-jalka on maltti. Noutaa ne kyllä osaavat, mutta oman vuoron odottaminen ei aina ole se helpoin tehtävä.’

on A-kokeesta (vähintään) avoimen luokan ykköstulos. Tietääkseni tämä on ensimmäi-nen valionarvo suomalaisella flatilla laa-tuaan ja Tanskassakin melko harvinainen. Tanskalaiset ovat järjestämässä avoimen

luokan A-kokeen myös tänä vuonna 6.12. Kuka tänä vuonna ottaa haasteen vastaan? Apua järjestelyihin ja lisätietoja annan mie-llelläni!

- Anu

Tarvikemyynnistä kaikkea kivaa harrastuksiin!

Tarvikemyynti

*Koko valikoiman, tuotekuvat ja tulevat uutuustuotteet löydät osoitteesta:
www.flatti.net/tarvikemyynti.*

*Muista tilata pentupaketit ajoissa!
Lisätietoa nettisivuilta.*

©Tanja Ukkonen

Nuoren koiran ristikkoharjoitus

Nykyiset vähälumisemmat talvet antavat mahdollisuuden harjoitella myös talvella. Joskus lumesta on jopa apua, joten etenkään nuoren koiran kanssa ei kannata vetäytyä talvitauolle. Talvella on hyvä opetella asioita, joita tarvitaan NOME- ja WT-kokeissa noutamisen lisäksi. Nämä usein jäävät sulan maan aikaan vähemmälle, kun treenataan vedessä ja erilaisissa maastoissa talvea enemmän ja keskitytään noutotehtäviin.

Tämän harjoituksen voi tehdä milloin vain, mutta se on hyvä perusharjoitus talveen ja nuorelle koiralle on jopa apua lumessa olevista poluista. Myös matkoja saa pidemmäksi polkujen avulla, kun reitti on koiralle selvä. Lumessa ja miksei muutenkin damit kannattaa jättää ainakin alussa pystyyn, jotta koira näkee ne nopeasti lähdeytään liikkeelle. Tavoite on, että koira päästessään noutoon etenee yhdellä käskyllä suoraan damille saakka. Pidä siis matkat riittävän lyhyinä, jotta koira onnistuu.

Harjoitus sopii koiralle, joka osaa tulla luo, osaa perusasennon ja paikallaolon, seurata hihnassa tai vapaana sekä noutaa. Harjoitusta ei ole tarkoitus toistaa samanlaisena, vaan heti kun koira selviää tehtävistä helposti, muutetaan tehtävää. Variaatioita on lukematon määrä ja vain ohjaajan mielikuvitus on rajana. Ohjaaja oppii tässä myös lukemaan koiraansa, kun seuraa mitkä tehtävistä se selvittää helposti ja missä se tarvitsee vielä kertausta. Jos koiralla on hankaluuksia jossain osa-alueessa, harjoittele sitä erikseen ensin.

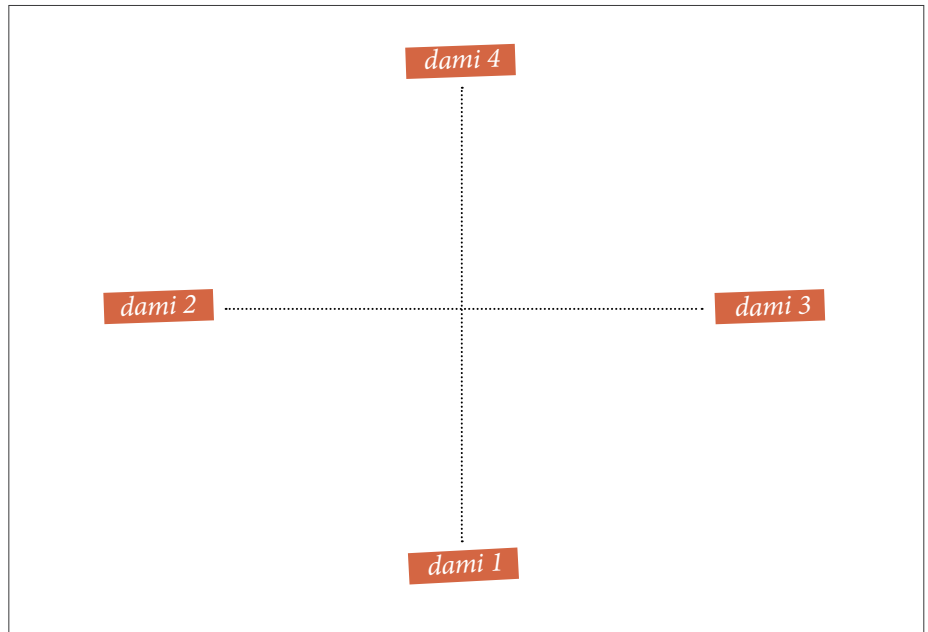
Tässä perusversiossa harjoitellaan edellä mainittujen asioiden lisäksi kontaktia, luopumista damista, muistia, katseen kohdistamista ohjaajan näyttämään suuntaan ja mallittia.

HARJOITTELE NÄIN:

Aloita harjoitus jättämällä dami 1. Seuruuta koira puoliväliin linjaa, mene itse risteukseen saakka ja kutsu koira luo. Ota koira sivulle ja käännä se istumaan rintamasuunta kohti damia 4. Seuruuta taas puoliväliin linjaa, jätä koira paikalleen ja vie dami 4.

Palaa koiran luo, käännä se kohti damia 1 ja jätä paikalleen. Kävele risteyskohtaan ja kutsu koira luo. Käännä sen rintamasuunta kohti damia 2. Jätä koira risteukseen ja vie dami 2. Palaa koiran luokse, mene sen sivulle ja käännä se kohti damia 3, seuruuta puoliväliin linjaa. Jätä koira taas istumaan, kun viet damin 3.

Palaa koiran luokse ja mene sen sivulle, käännä sen rintamasuunta kohti damia 2 ja jätä istumaan. Kävele risteuksen yli puoliväliin linjaa kohti damia 2 ja kutsu koira luokse. Ota koira perusasentoon sivulle, seuruuta risteukseen ja laita linjalle damille 4.

Kun koira on palauttanut damin, ota se taas perusasentoon, käännä ympäri ja lähetä damille 1. Tämän jälkeen voit noudattaa damit 2 ja 3 haluamassasi järjestyksessä. Jos koira ei muista niitä tai ei lukitse katsettaan kohteeseen, jätä risteys ja mene lähemmäs damia. Ei haittaa, vaikka matka olisi alussa vain muutaman metrin.

Ideana on, että koira alussa tottelee ohjaajan käskyjä, vaikka on nähnyt kaikkien neljän damin viennin. Sen pitää olla helposti käännettävissä pois päin juuri viedystä damista ja tulla luo, vaikka yksi dami on sen takana ja kaksi sivuilla. Sen pitää myös malttaa olla paikallaan, vaikka dameja on ympärillä ja ohjaaja liikkuu. Matkat voivat olla alussa lyhyet, n. 15-20m. Kaikki tehtävät pitäisi onnistua helposti ennen kuin tehtävää vaikeuttaa.

Kun koira onnistuu tässä, voit vaikeuttaa tehtävää lähettämällä sitä noutoon risteuksen yli, ensin niin että sivut ovat tyhjiä ja sitten niin että sivudamit ovat vielä paikallaan. Voit myös seuruuttaa sitä kohti damia ja kääntyä pois ja laittaa sen noutoon vastakkaiseen suuntaan. Myös luoksetulon ja paikallaolon voi viedä lähemmäs damia ja pidentää matkaa ohjaajaan. Tässä versiossa koiralle tehdään ensin tottelevaisuustehtä-

viä ja sitten kaikki noudot peräkkäin, mutta näitten järjestystä voi ja kannattaa sotkea. Pääasia, ettei koira koskaan tiedä mitä tapahtuu seuraavaksi. Kokeneemmalle koiralle tähän harjoitukseen voi yhdistää pysäytykset ja sivusuuntakäskyt. Koira ei aina tarvitse pysäyttää risteukseen eikä pysäytyksestä tarvitse aina seurata noutoa, välillä voi vain kävellä koiran luo ja palkata sen pysähtymisestä ja jatkaa sitten harjoitusta.

Muistakaa olla monipuolisia ja luovia. Tätä harjoitusta voi tehdä jonkin kerran samassa paikassa, jos haluaa, mutta vaihtakaa paikkaa ja etenkin kokeneille koirille haakekaa maastonmuotoja, jotka koiralle ovat hankalia linjaa mennessä.

Koiran pitää noudattaa käskyjä samalla lailla metsässä, rinteessä, oijen yli mennessä yms. Linjat voivat olla myös erimittaisia, kunhan ne eivät ole niin lyhyitä, että houkuttavat koiran väärään suuntaan noudossa. Linjan päässä voi olla useampi dami, jos koira ei vaihda, tai damit voivat olla jonossa linjalla. Muistakaa myös pidentää matkoja. Mukavia talvitreenihetkiä.

- Riitta ja flatit Riesa, Siru ja Likka

Malttia damitreeneihin

©E.Pekki

Usein kun koira näkee ohjaajan ottavan damit esiin, niin koko koira muuttuu. Oletusarvo on, että kohta noudetaan ja tämän seurauksena saattaa ”korvat kadota”. Koiran oletusarvo dameista olisikin hyvä saada muutettua niin, että niiden ilmestyminen ei aina tarkoita, että pääsee noutamaan. Kontakti ja yhteys ohjaajaan tulee silti säilyttää ja vain tätä kautta pääsee tekemään noutoja. Usein on kannattavaa aloittaa noutotreenit jonkinlaisella malttiharjoituksella, tällöin koirat saadaan kuulolle ja ”muistamaan”, että yhteistyö ohjaajan kanssa on kannattavaa.

HARJOITUS 1: Koirakot rivissä istumassa. Koirien tason mukaan koirat voivat olla kytkettyinä tai irti. Mikäli on epävarma oman koiransa paikallaolosta kannattaa se ennemmin pitää kytkettyinä. Tällöin pääsee palkitsemaan koira oikeasta suorituksesta, eikä toisten treeni mene mönkään oman koiran mahdollisen karkaamisen takia. Harjoituksen edetessä ja koiran rauhoittuessa voi sen päästää irti taluttimesta.

Avustaja heittää dameja koirakoiden ympärille: eteen, taakse ja väleihin. Ohjaajat palkitsevat koiraansa rauhallisesta paikallaolosta, katsoa saa mutta ohjaajan vierellä tu-

lee pysyä. Dameja ei noudeta vaan avustaja kerää ne lopuksi pois.

HARJOITUS 2: Koirakot rivissä istumassa. Koirien tason mukaan koirat voivat olla jälleen kytkettyinä tai vapaana. Avustaja heittää damin koirakoiden eteen. Jokaisen koirakon vuoro tulee yksi kerrallaan. Koiraan ohjaaja saa itse päättää hakeeko damin ohjaaja vai koira. Mikäli koira kiihtyy tai on muuten rauhaton, kannattaa ohjaajan hakea dami itse. Myös rauhallisen koiran voi välillä yllättää ja hakeakin damin itse. Mikäli koira on kytkettyinä heittojen ajan, otetaan se irti taluttimesta kun ohjaaja lähtee hakemaan

damia. Tällöin koira oppii, että hihnan irrotus ei ole sama kuin lähtölupa. Jos koira saa itse noutaa heiton, irrotetaan hihna rauhallisesti, odotetaan hetki ja annetaan koiralle vasta sitten lähtölupa.

Harjoitusten välissä koiran kannattaa antaa hetki levätä, rauhassa oleminen on yllättävän rankkaa. Näiden harjoitusten jälkeen voi aloittaa noutotreenit normaalisti. Tai lopettaa päivän treenauksen siihen. Noutotreenienkin yhteydessä kannattaa tarkkailla koira ja tarvittaessa kävellä itse hakemaan dami.

- Maija Sulonen

VANHAT & VIISAAT

Vanhoista flateista on lista Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n kotisivuilla: www.flatti.net/jalostus/lista-vanhoista-flateista. Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne. Onko oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan? Jos tiedossasi on yli 13-vuotias flatti, joka ei ole listalla, niin kerro se minulle. Kiitos! Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflatti.net tai laita yv Facebookissa. – Virpi

Little Beach Fantastic Fiona, 'Siiri'

20.5.2006
– 10.1.2020

Siiri tuli minulle 7 viikon ikäisenä vuonna 2006, Rantasen Helin Little Beach kennelistä Kokemäeltä. Heli oli minulle jo ennestään tuttu, sillä minulla oli toinenkin flatti häneltä, ja ihan prikulleen samasta yhdistelmästä. Siirin sisko oli nimeltään Saana (Little Beach Eager Eloise) Sisarusten emä oli -Donna- Little Beach Diamond Heart ja isä oli -Ati- Peppermint Elegant Matias (omistaja Mari Mamia). Heli oli niin tyytyväinen ensimmäiseen pentueeseen, että halusi vielä tehdä toisen pentueen samasta yhdistelmästä.

Siiri oli erityisen iloinen ja uskollinen koira. Se ilahdutti myös perhettä huumorintajullaan. Siiri oli aina kaikessa mukana mitä tehtiin, oli ulkona ilma mikä hyvänsä. Se oli aina suurella innostuneisuudella valmis mihin vaan ja sille sopi aina kaikki.

Siiri on kaikenkaikkiaan ollut nuorempa-
na suhteellisen terve koira. Parisen hyvänlaatuista pattia on leikattu pois, vain varmuuden vuoksi. Vanhempana, 13 vuotiaana sillä oli kohtutulehdus, jonka yhteydessä kohtu ja munasarjat leikattiin pois. Viime syksynä se sai vestibulaari syndrooman, ja toipui siitä hyvin, hivenen vain jäi pää kallelleen. Iän myötä n. 10 vuotiaana alkoi sille kaihia tulla molempiin silmiin, ja kuulo vähän heiketiä. Tämä näön heikentyminen huomattiin muuton yhteydessä, kun se eksyi uudessa kodissa ensimmäisinä öinä. Sen jälkeen meillä olikin aina yövalot sitä varten.

Kotiin oli aina hienoa tulla, vähintäänkin tunsu itsensä tervetulleeksi. Nuorempa-
na se alkoi juosta vimmatulla vauhdilla ympäri asuntoa. Saattoi vähän huonekalutkin siinä temmellyksessä lennellä. Iän myötä tervetulo-seremonia muuttui pikkuhiljaa, Siiri hyppi etujaloilla tasajalkaa ja pusuja sateli. Jossain vaiheessa tyyliin tuli mukaan hampaiden kalistuttelu, mutta tosi nopea sellainen trrrrrrrrr.

Siirillä ei koskaan teetetty pentuja, vaikka se olikin minun suuri unelma. Siitä olisi varmasti tullut hyvä emo. Se oli ihan selvä

äitityyppi. Monesti juoksujen jälkeen se sai päähänsä, että kaksospoikien sentin kokoinen musta antennilego, oli sen pentu. Viisas valinta, olihan niillä yhdennäköisyyttäkin, ettei ihme, että se sen pennukseen valitsi. Sentin kokoinen musta pala jossa oli toisessa päässä puolen sentin mittainen joku antenni, ihan selvä häntä. Se kantoi sitä paikasta toiseen ja pötkki sitä kuonollaan, ja hoivasi. Vaikka piilotin legon takaisin legolaatikkoon sängyn alle, satojen muiden legojen joukkoon, poikien huoneeseen yläkertaan, haki se sen sieltä aina uudestaan ja uudestaan. Kun lego piilotettiin sen ulottumattomiin, otti se uhreiksi meidän kolme kollikissaa. Se loppui yleensä lyhyeen, kun kollit hermostuivat kulkemaan turkki vastakarvaan kuolaiseksi nuoltuna, ja piikki-kinnasta Siiri sitten saikin.

Siiri halusi aina olla minun kanssa samassa paikassa, samassa huoneessa tai mukana minne meninkin. Joskus se livahti vessaankin mukaan. Tai ainakin se odotti oven takana. Se seurasi minua kuin varjo. Siiri oli kai vähän läheisriippuvainen. Tai ainakin hyvin leimaan-tunut minuun. Pentuna se makasi usein kerällä sylissäni. Jotenkaan se tietoisuus omasta kehonkuvasta täysikasvuisena ei oikein stemmannut, sillä vielä aikuisenakin se tapasi joskus sovittelua itseään syliini, niinkuin pentuna, esim. kun istuin keittiön tuolilla, vähän hankalaa se oli.... mutta kun sinnikäästi yritti niin onnistui.

Siiri tykkäsi autoilusta. Se oli aina valmiina ajelulle ja joskus salaakin huolehti itsensä auton kyytiin, kun näki että nyt ollaan lähdössä johonkin. Se istui takaluukussa ihan muina

naisina ilmekään värähtämättä, mutta salaa vilkuillen että onnistuiko suunnitelmansa.

Metsälentit oli Siirille mieluisia, niistä se nautti kovasti kun sai juoksennella vapaana. Siiri tykkäsi myös jäljestämisestä. Nenänsä oli varmasti perinyt isä Atilta. Meren äärellä on aina asuttu ja uiminen oli ykkösjuttu sille. Ja se onnistuikin yleensä vähän huonommissakin puitteissa. Vähän vettä tai vastaavaa, niin aina on voinut ainakin yrittää uida.

Siirin kanssa emme harrastaneet varsinaisesti mitään pidempään. Käytiin sen kanssa pentukurssilla ja perustoteleveyskursseilla. Nometreeneissä käytiin jonkun kerran ja kotona oli pakkasessa vaakkuja, kun treenattiin taippareita varten. Taippareita kokeiltiin kerran, mutta ei päästy läpi. Näyttelyissä kävimme myös jonkun kerran.

Siiri ei koskaan hajottanut tai tuhonnut mitään. Se oli aina peruskiltti luonteeltaan. Joskus se saattoi näpistellä jotain hyvää. Kerran pentuna se söi lapsilta auki jääneen salmiakkipussin tyhjäksi, ja kakkasi pikimustaa vaahtoa seuraavan päivän. Kerran kotiin palatessamme meitä oli vastassa koira, jonka hengitys oli huurteisen mintun raikas. Olohuoneessa oli pitkin poikin ihan puhtaaksi nuoltuja yksittäispakattuja After Eight papereita, koko laatikollinen. Ehkäpä se ajatteli syövänsä ne salaa korvaukseksi siitä kun ei ollut päässyt mukaamme.

Siiri oli erikoistunut voikukan varsien syömiseen. Alkukesinä lenkillä eteneminen oli

aika ärsyttävän hidasta, koska sen päämääränä oli mennä voikukalta voikukalle ja syödä se varsi, itse kukat ei kelvanneet. Toki ne kukat jäivät välillä hassusti sen suupielistä roikumaan ja sillä se piristi monen vastaantulijan päivää kun olivat hymy huulillaan sen nähdesään. Pentuna se pisteli suihinsa myös lasten kuulapyssyn kuulia, ja tulos toisesta päästä oli varsin kirjavaa.

Siiri oli vain yhden kerran surullinen elämänsä aikana. Se johtui siitä kun sen sisar Saana lähti iäisyysmatkalle 11 vuoden ikäisenä. Silloin se kieltäytyi tulemasta autosta ulos, ei halunnut kotiin sisälle ja oli ihan apaattinen. Siiri varmasti myös vaistosi minun surun. Päivä metsässä nollasi tilanteen.

Miksi kirjoitan tätä menneessä muodossa, johtuu siitä, että Siiri ei yllättäen ja valitettavasti ole enää meidän kanssa.

Ihan loppuvuodesta 2019 minua pyydettiin kertomaan Siiristä tälle palstalle. Aloitinkin jo mielessä miettimään mitä kirjoittaisin, mutta siitä tulikin nyt vähän erilainen kertomus. Vuodenvaihteen aikoihin kävimme Siirin kanssa eläinlääkärillä. Halusin tarkistaa sen voinnin, kun se oli jo niin iäkäskin. Olin niin iloinen ja helpottunut kun se oli eläinlääkärin mielestä hyväkuntoinen ikäisekseen. Siitä ei mennytkään kuin viikko, kun Siiri alkoi yhtäkkiä ilman mitään syytä ontumaan toista etujalkaa. Kävimme eläinlääkärillä ja Siirillä todettiin toisessa etujalassa osteosarkooma, joka oli aiheuttanut pieniä murtumia

muutoskohtaan. Eläinlääkärin mukaan ainut vaihtoehto oli eutanasia. Olimme Siirin vierellä loppuun saakka sitä silittellen, murheen murtamina.

Hautasimme Siirin koko perheen voimin, tulevan kotipihamme mäelle. Pihalle, jossa Siiri on ollut niin monesti mukana, kun olemme raksalla olleet työssä. Pihalle, josta piti tulla myös sen kotipiha. Siiri kuoli 10.1.2020 ja oli kuollessaan 13 vuotta, 7 kuukautta ja 21 päivää vanha.

Mietin voisiko olla niin, että tämä meidän vanha Siiri olisi aavistanut elämänsä lähestyvän loppuaan. Viimeisinä päivinään se haisteli tuulta ihan erilailla kuin ennen, ja katseli pitkään jonnekin, todella kauas, kauas, viisas katse silmissään, mietteläänä.

Siiri eli meidän perheessä monta eri elämänvaihetta. Lasten kasvamisen aikuisiksi, valmistujaisjuhlia, monet eri perhejuhlat, lastenlasten syntymät, eron ja uusioperheen syntymisen, surua ja paljon iloa. Vanhana Siiri huokui elämäkokemusta ja viisautta, vaikka olikin aina iloinen hupsu hassu koira.

Nyt täällä meidän kodissa on niin tyhjää ilman Siiriä. Siiri eli kanssani pitkän hyvän elämän, ja kestää kauan ennenkö totun siihen, ettei se ole enää vierelläni. Kaipaan Siiriä ihan hirveän paljon. Ja minäkin taisin olla se läheisriippuvainen, ei vaan Siiri. Kodissamme tulee aina olemaan flatti, mutta ei koskaan toista Siiriä.

Siiriä ikuisesti kaivaten – Nina

Noanarkin Pytilia Melba, 'Melba'

4.2.2006
– 28.12.2019

Ihana pieni musta karvapallo saapui meille keväällä 2006. Vastassa oli sakenmanni Olga ja Julle-kissa. Melba ja Julle olivat saman kokoisia ja tykkäsivät painia kimpassa ympäri kämppää.

Koska tämä oli meidän ensimmäinen metsästyskoira, oli Kaija-kasvattajan apu koulutukseen korvaamatonta. Toisella yrittämällä saatiin taipparit kunnialla läpi.

Melba on aina toiminut ahkerana talliapulaisena ja ihanana kotikoirana, mutta ennenkaikkea mahtavana metsästyskaverina. Yhdessä on paljon metsiä, soita ja vesistöjä koluttu ja välillä saalistakin saatu!

Viimeisten reilun parin vuoden ajan kuului Melban laumaan sakemannt Frida ja Jane, saksanseisoja Eva, Julle-kissa, 6 omaa hevosta (ja erinäinen määrä hoitohevosia), sekä minä Wilma, mieheni Jari ja poikamme Jaakko.

Kohtutulehdus ja leikkaus vuonna 2014 pelästytti meidä kunnolla, mutta siitä Melba selvisi hienosti ja paljon muuten ei eläinlääkärinä tarvittu Melballe.

Kesällä 2019 Jari vietti Melban kanssa laatuaikaa vaeltamalla lapissa kuu-kauden verran ja syksyllä kävimme yhdessä mökillä metsästämissä useita kertoja.

*Melba eli hyvän, terveen ja pitkän elämän. Iso kiitos rakkaalle ystävälle!
– Wilma Mustonen*

In Memoriam Peter Johnson

Pohjoismaiseen flattikantaan merkittävästi vaikuttanut englantilainen kasvattaja ja kouluttaja Peter Johnson (Downstream) menehtyi vuoden 2019 lopussa pitkälliseen sairauteen.

Peter kertoi uransa alkuvaiheista Nuuskussa 1/82 seuraavasti: "Flattiharrastukseni alkoi useamman vuoden takaa kuin jaksan muistaa. Työskentelin Etelä-Englannissa, missä ammuttiin paljon sorsia. Koska isälläni oli ollut sileäkarvaisia, ostin ensimmäisen omani Will Phizaklealta (Atherbram), koska pidin flatteja parempina vedessä kuin omistamani labradorit. Tämän jälkeen hankin toisen Colin Wellsiltä (W-, myöh. Woodlands), ja juuri tämän koiran sekä kouluttajataitoni kautta tapasin tulevan vaimoni. Shirley oli myös ostanut koiran Wellsiltä, ja aloimme rohkeasti yhdessä kasvattaa koria."

"Muutimme etelästä Keski-Englantiin ja siellä yllätyin: Hyvinä pitämäni koirat eivät pärjänneet field-trial labradoreille, vaikka olivatkin erinomaisia käytännön metsästyksessä. Onneksi sain apua John Kentiltä, joka jo lähes 70-vuotiaana oli ehtinyt unohtaa koirista enemmän kuin tulen itse koskaan oppimaan. Hän johdatti minut oikeille urille, ja kolmen vuoden kuluttua kykenin lyömään labradorit kokeissa."

Ruotsin Flattiklubin lehdessä Charmören vuodelta 1982 Peter kertoo kennelistään: "Downstream oli alunperin Shirley'n kennelnimi vuodelta -60 hänen kasvattaessa ensimmäisen flattipentueensa. Kun menimme naimisiin -63, ensimmäisen pentueemme isä oli urokseeni Winkswood (Workman x Claverdon Tawny Pippit) ja emä Downstream Pax (Woodlark x Fenrivers Erica) Shirley'n ensimmäisestä pentueesta. Tästä syntyi Downstream Hestia, jonka ansiosta meille muodostui pitkäaikainen yhteistyösuhde Ruotsiin."

Kuten tunnettua, Johnsonit möivät Hestian Brit-Marie Brulinille (Puhs). Hestia tuli Ruotsin ja Suomen flattien kantaemo ja Johnsoneista flattikantamme eräänlaisia kummivanhempia, jotka vierailuillaan niin tuomareina kuin kouluttajina sekä myymillään pennuilla jättivät pysyvän jäljen maittemme flattihistoriaan.

"Bat" Brulin ei tuottanut enemmän Downstream-koiria, joskin kasvatti joukon merkittäviä pentueita Hestiaan perustuvalla linjasiitoksella. Jälkeenpäin on voitu todeta, että Hestia kesti linjasiitosta käsittämättömän hyvin ilman negatiivisia seurauksia. Sitä vastaan Gunnel Wahlströmistä (Gunhills) tuli Johnsonien pitkäaikainen kumppani. Hänen merkittävimät tuontinsa olivat Downstream Ambleside Jill ja D. Little Locket. Jill tuotettiin astutettuna Tonggreen Sparrowboylla, joka oli tuolloin yksi Englannin voitokkaimmista. Benita Åkerlund (Flatts) oli puolestaan yhteistyössä Wahlströmin kanssa ja Downstream-

linjat tulivat siis Suomeen myös Pohjanmaan kautta.

Myöhempiä tuonteja olivat Pauli Tarttaselle Mänttään tullut Downstream Vesta sekä kirjoittajan vuonna -85 tuottama Downstream Trustful, joka oli astutettu Englannissa Shargleam Blackcapin pojalla Falswift Apparitionilla. Pentueesta syntyneet Arcturus ja Aallotat tuottivat joukon menestyneitä jälkeläisiä.

Jälkiviisautena voisi todeta, että Downstream-koirien suurin ansio oli niiden voimakas W-perimä. Colin Wellsin koirat olivat aikansa parhaita työskentelijöitä, mutta tuolloin flattikasvatuksen yhä voimakkaampi näyttelyorientoituminen vei mielenkiinnon puhtaisiin show-tyyppihin. Stina Högstedt (Tryggs) tuotti 70-luvulla Ruotsiin Woodmanin, jonka vaikutus jäi valitettavan pieneksi. Mielestäni Suomen ja Ruotsin flattikanta menetti tässä jotain korvaamatonta nimenomaan käyttöominaisuuksien kannalta.

PETER KOULUTTAJANA

Peter oli jo 60-luvulla hankkinut Englannissa mainetta kouluttajana, ja D. Hestian tuonnin myötä hänen kykynsä huomattiin myös Ruotsissa. Tapasin Peterin ensimmäisen kerran Västerbyn NOME-kurssilla Ruotsissa 1980. Hänen taitonsa ja helposti lähestyttävä positiivinen persoonansa tekivät minuun niin suuren vaikutuksen, että päätin kutsua hänet Suomeen. Ensimmäinen vierailu oli 1982, jolloin hän arvosteli sileät SNY:n erikoisnäytelyssä Lahdessa. Sieltä lähdimme Mänttään

– "Suomen flattikeskukseen" – jossa pidimme lyhyen koulutussession. Tästä jäi Suomeen Peterin käsite "kontakti", joka on nykyisin jokaisen kouluttajan perustyökalu.

Seuraavana vuonna Peter koulutti koko Suomen NOME-eliittiä perinteisellä Laakasalon leirillä, ja jälkeä alkoi syntyä. Lopuksi Peter veti vielä leirin Hailuodossa 1985, jonka jälkeen suomalaiset ohjaajat nousivat lopullisesti pohjoismaiselle tasolle. Tästä osoitukseksi esim. Pentti Ämanin voitto ensimmäisissä PM-kokeissa Talviaisissa 1986. Myös monet tuntemamme flattiohjaajat kuten esim. Veijo Honka, Jorma Kauppinen ja Tapio Takala alkoivat tarjota tasavertaista vastusta labradori- ja goldenohjaajille.

Koulutuksesta ja koiristaan Peter kertoi Charmörenissä 1982: "Kun treenaan ja ammun koirillani, tapaan ottaa kolme tai neljä kerralla; kaikki kytkemättä. Vaadin ehdoton hallittavuutta ja paikalla pysymistä ennen kuin aloitan koulutuksen. Minä olen aina lauman johtaja." (Miten nuo englantilaiset tuon tekevät?)

"Meillä on muutama käyttölinjainen springeri, joista Tara melkein päihittää flatit. Meillä on Jack Russelleita, jotka ovat "Paholaisen koiria" sekä labradoreja ja Irlannin vesispanieleita. Yritämme tiedostaa, että on paljon rotuja, jotka ovat yhtä hyviä tai jopa parempia kuin flatit. Kennelsokeus on vaarallista kun alat uskoa, että omat koirasi ovat ainoat hyvät... Jos voisit omistaa vain yhden koiran, se olisi Jack Russell." – Peterin laajakatseisuudesta voisi moni ottaa opiksi.

– Kenneth Kankkunen

Flattien MEJÄ-kokeet 2020

MEJÄ Mäntsälä **7.6.2020**

*Yhteistyössä Uudenmaan
noutajakoira yhdistyksen kanssa*

Ylituomari: Jessica Järviemi
Vastaava koetoimitsija: Miia Koski

Ilmoittautumisaika: 24.4. – 22.5.2020

Ilmoittautumiset ja tiedustelut:
Miia Koski, 050 458 2157
meja@flatti.net

MEJÄ Jyväskylä **9.7.2020**

Päiväkoee järjestön kesäleirin yhteydessä

Ylituomari: Kari Grönman
Vastaava koetoimitsija: Miia Koski

Ilmoittautumisaika: 25.5. – 22.6.2020

Ilmoittautumiset ja tiedustelut:
Miia Koski, 050 458 2157
meja@flatti.net

*** Flattien MEJÄ-mestaruus ja Hirvipää *** **2.8.2020 Mäntsälä**

Ylituomari ja MEJÄ-mestaruus: Leena Kähkönen, Hirvipää: Minna Vornanen
Vastaava koetoimitsija: Mari Mamia

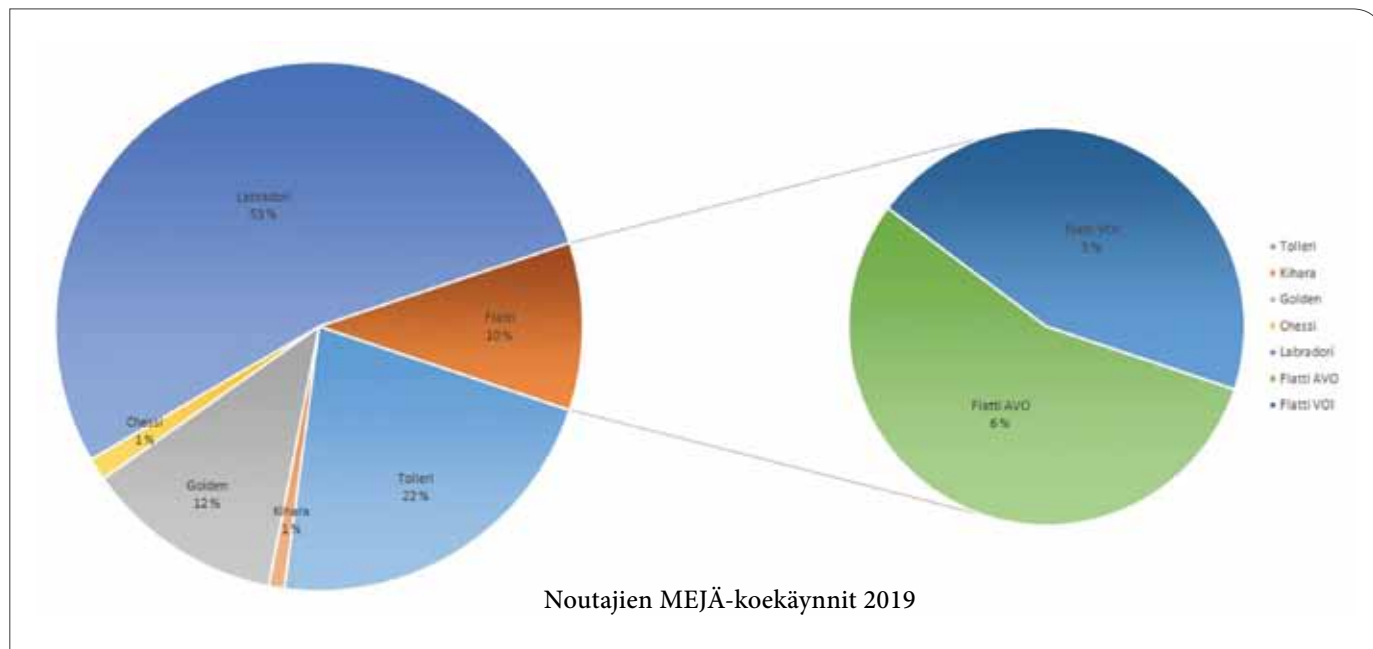
Ilmoittautumisaika: 23.6. – 20.7.2020

Ilmoittautumiset ja tiedustelut: Mari Mamia, 050 458 6770, meja@flatti.net

MEJÄ-mestaruuteen ilmoittautuvien tulee toimittaa ilmoittautumisen liitteenä
kopioid VOI-luokan tuloksista ajalta 5.8.2019 – 20.7.2020.
Etuoikeutettuna Flatti MEJÄ-mestari 2019.

Tarkemmat tapahtumatiedot löytyvät Kennelliiton tapahtumakalenterista

Metsästyskoirien jäljestämiskokeiden (MEJÄ) tilastotietoutta kaudesta 2019

Noutajien MEJÄ-koekäynnit 2019

YLEISESTI

Vuonna 2019 mejä-kokeiden suosio pysyi edelleen tasaisena, joskin laskua koekäynneissä oli nähtävissä. Kaiken kaikkiaan koekäyntejä kertyi 3388 kappaletta, eli 54 käyntiä vähemmän kuin vuonna 2018 (3442 starttia).

Avoimen luokan koekäyntien määrässä näkyi huomattavaa nousua, niiden noustessa 69 koekäynnin verran vuodesta 2018. Kun taas voittajaluokan 1957 koekäynnissä näkyi reilusti yli sadan startin pudotus vuoden 2018 voi koekäynnin määrään (2082 voi starttia vuonna 2018).

Edelleen mejän valtarodut, eli noutajat ja spanielit (FCI ryhmä 8) sekä mäyräkoirat (FCI ryhmä 4) ovat omilla lukemillaan kaukana kärjessä, verrattuna muiden rotujen tai ryhmien koekäynteihin. Valtarotujen kahmiessa 2648 koekäynnillään 78 % kaikista koeosallistumisista, harppaavat muut rotut kuitenkin aimo loikan eteenpäin 740 startillaan edelliseen vuoteen verrattuna (658 starttia vuonna 2018). On kuitenkin huomattava, että muihin rotuihin lasketaan tässä kaikki muut FCI-ryhmät kuin FCI8 ja FCI4, joten populaation kokoon suhteutettuna näiden ryhmien osallistumisaktiivisuus mejä-kokeisiin on edelleen häviävän pieni. Tarkastelussa selviää, että näissä muiden rotujen koekäynneissä suurimman potin

39 % lohkaisee FCI ryhmä 3 (terrierit) 292 koekäynnillään ja terrierien koekäynneistä 229 (78,4 %) kirjataan vain viidelle rodulle: parsonrusselin terrierit 119 kpl, sileäkarvaiset ja karkeakarvaiset kettuterrierit 46 kpl, jackrusselinterrieri 41 kpl ja irlanninterrierit 23 kpl. Mäyräkoirien koemäärät nousivat viime kaudella 29 startilla, mutta valtaroduista spanieleiden koemäärät putosivat huomasti edellisen vuoden starttimäärästä ollen 111 starttia vähemmän kuin vuonna 2018.

NOUTAJIEN MEJÄ-VUOSI 2019

Lukumääräisesti noutajat kävivät jälleen eniten mejä-kokeissa yhteensä 442 eri koiran voimin 1151 startillaan, joka on kuitenkin 54 starttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Noutajista labradorinnoutajat kävivät kokeissa eniten, 231 eri koiraa ja 613 koekäyntiä. Tämä on 26 starttia vähemmän kuin labradoreilla edellisenä vuonna. Toiseksi eniten noutajista osallistui novascotiannoutajat 253 starttia, 89 eri tollerin voimin. Sekin on 24 starttia vähemmän kuin edellisellä kaudella. Jo pelkästään labradorien ja tolleriden koekäyntien väheneminen edelliseen kauteen nähden yhteensä 50 startilla kuittaa lähes kokonaan koekäyntien vähenemisen! Kulustaisten noutajien starttimäärä, 140 starttia 58 kultsun voimin on niin ikään laskenut suhteessa edellisiin kausiin. Flattien osalta koestarttien määrä 118 oli lähes täsmälleen samalla tasolla kuin edellisenä vuonna (117

starttia vuonna 2018), ja osallistuneiden koirien määrä oli täsmälleen sama kuin vuosittain, 51 flattia. Chesapeakekelahtennoutajien starttimäärät olivat nousseet huikeasti edellisen vuoden 11 startista viime vuoden 16 starttiin ja kiharakarvaisten noutajien starttimäärät taas pysyneet hyvinkin ennallaan, 11 starttia. Kiharat näyttivät osallistuneen enemmän avoimeen luokkaan (7 avo starttia) kun taas chessit olivat osallistuneet enemmän voittajaluokkaan (11 voi starttia). Chessien hyvää tulosta on viime vuoden tilastossa nostonut yksi koira chu Miklaus Tarmo, joka riemastuttavasti raivasi tiensä historian ensimmäisenä chessinä mejä Suomen mestaruuskokeeseen sijoittuen SM MEJÄ-finaalissa viidenneksi. Onnittelut chesseille tästä.

FLATTIEN MEJÄ-VUOSI 2019

Flateilla on erinomaisia ominaisuuksia ja lahjakkuutta haavoittuneen riistan verijäljen seuraamiseen. Niinpä flatteja toivoisikin nähtävän huomattavasti enemmän niin jäljestämiskokeissa kuin myös todellisissa haavakon jäljestämistilanteissa.

Sileäkarvaisista noutajista metsästyskoirien jäljestämiskokeisiin osallistui vuonna 2019 yhteensä 51 eri koiraa, jotka starttasivat yhteensä 118 kertaa. Kokeen alemmassa eli avoimessa (AVO) luokassa koekäyntejä kertyi flateille 65 starttia ja korkeammassa,

voittaja (VOI) -luokassa 53 starttia. Tässä osallistumiset ovat heilahtaneet eri päin kuin edellisinä kausina. Yleensä flattit ovat osallistuneet enemmän voittaja- kuin avoimeen luokkaan. Tarkasteltaessa jalostustietokannasta mejä-kokeisiin osallistumisia kaudella 2019 huomataan, että kokeissa on käynyt ilahduttava määrä uusia koiria, joka selittää avoimen luokan koemäärien nousun.

Suomen jäljestämisvalion arvon pokkasi vuonna 2019 kaksi flattia: skn FI JVA Peppermint Tifani Gisella Mei ja sku FI JVA LT MVA LTV-19 Morrini Carrock Beck. Lisäksi skn SE JVA Explicit Just Do It pokkasi Ruotsin jäljestämisvalion arvon ja skn FI JVA NO JVA SE JVA POHJ JVA Goofytroop's Secret Love jäljesti Ruotsin jäljestämisvalion arvon lisäksi Norjan jäljestämisvalion arvon ja ansaitsi siten pohjoismaiden jäljestämisvalion tittelin.

Noustaakseen mejän voittajaluokkaan koira tarvitsee kaksi avoimen luokan ensimmäistä palkintoa (AVO1) sekä näyttelypalkinnon (laatuarvostelu). Jäljestämisvalion arvoon tarvitaan kolme ensimmäistä palkintoa voittajaluokasta (VOI1) vähintään kahdelta eri tuomarilta sekä näyttelystä vähintään laatumaininta hyvä vähintään 15 kk ikäisenä. Pohjoismaiseen jälkivalion arvoon tarvitaan saavutettu valionarvo jostain pohjoismaasta ja lisäksi ensimmäinen palkinto kokeen korkeimmassa luokassa kahdesta muusta pohjoismaasta.

AKTIIVISIMMAT MEJÄ-FLATTIT 2019

Yhteensä 28:n eri flattikasvattajan koiria on osallistunut viime vuoden aikana MEJÄ-kokeisiin. Kärkisija koekäyntien määrässä on kennel Metsävännan 16 koekäynnillä neljän eri koiran voimin. Kennel Peppermintin kasvatit ovat käyneet mejä-kokeissa 13 kertaa

yhteensä 4:llä eri koiralla. Kennel Huntstarsin kasvateista neljä on osallistunut kokeisiin kaudella 2019 keräten yhteensä kahdeksan koekäyntiä, kuten myös kennel Buumin, mutta kahdella koiralla. Metsänpeiton kennelillä on kolmen koiran voimin kerrytetty seitsemän koekäyntiä, Filurin kennelin kaksi kasvattia on käynyt kokeissa yhteensä kuusi kertaa ja Goofytroop's ja Noanarkin kennelleille molemmille kuusi koekäyntiä on kerännyt yksi koira. Myös kennel Thörlhöhen viisi koekäyntiä keräsi yksi koira. Biehkan kennelille kirjattiin neljä koekäyntiä, kaikki eri koirille. Heilurihännän neljä koekäyntiä kirjattiin kolmelle koiralle ja Morrinin kennelin neljä starttia kahdelle koiralle. Muilla flattikasvattajilla kokeisiin osallistuneita kasvattajia on yhdestä kolmeen ja koekäyntien yhteenlaskettu määrä jää kasvattajaa kohden alle neljään koekäyntiin.

- Mari Mamia

Suomen jäljestämisvalion arvon pokkasi vuonna 2019 kaksi flattia: skn FI JVA Peppermint Tifani Gisella Mei ja sku FI JVA LT MVA LTV-19 Morrini Carrock Beck. Lisäksi skn SE JVA Explicit Just Do It pokkasi Ruotsin jäljestämisvalion arvon ja skn FI JVA NO JVA SE JVA POHJ JVA Goofytroop's Secret Love jäljesti Ruotsin jäljestämisvalion arvon lisäksi Norjan jäljestämisvalion arvon ja ansaitsi siten pohjoismaiden jäljestämisvalion tittelin. Onnittelut kaikille uusille jäljestämisvalioille!

Jännittääkö suunnistaminen, jälkienteko ja opastaminen jälkikokeissa?

MEJÄ-kurssi huhtikuussa!

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n MEJÄ-toimikunta järjestää suunnistus-, jälkienteko- ja opastamiskoulutusta 18.-19.4.2020 Espoossa.

Kurssi on 2-päiväinen. Lauantaina opetellaan suunnistamista ja jälkientekoa. Sunnuntaina toimitaan kurssilaisten koirille oppaina harjoitusjäljellä. Lauantain koulutukseen on hyvä varustautua kompassilla ja sunnuntaina tarvitaan myös koira mukaan harjoitusjäljelle.

Osallistumismaksu 50 euroa, sisältää molempina päivinä aamiaisen ja lounaan sekä kurssin koulutusmateriaalin sähköisenä. Kouluttajina toimivat Marko Saarni, Mari Mamia, Miia Koski ja Anu Brunila-Kovanen.

Lisätietoja: Miia Koski, puh. 050 548 2157
Ilmoittautumiset 1.4. mennessä: meja@flatti.net

Kasvattajailmoituksia

Blackpepoon
www.blackpepoon.com

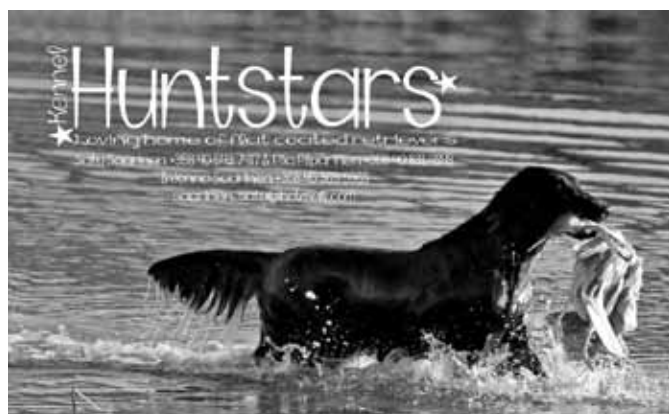
Tarja Kolkka, Valkeala
040 706 6659
blackpepoon@gmail.com

flatcoated retrievers
Dantaran

Laura Rajakallio
Kunnarilantie 55
02740 Espoo
050 535 6926

laura.rajakallio@gmail.com www.dantaran.com

Huntstars
Kämmeli
Caring home of Flatcoated Retrievers
with focus on 2019/2020 2-3 Flatcoated Retrievers
Innensida: Kivisaari / Pietarsaari
040 338 3562 / ann.l@luukku.com

**Kennel
Kevätniityn**

Ann Leskinen / Pietarsaari / 050-338 3562 / ann.l@luukku.com

KASVATTAJABOXIT VUONNA 2020

Kasvattajailmoitukset Flattiviestiin

15€/nro tai 40€/vuosi (4 nroa).

Kasvattajaboxin koko 88x50 mm.

Varaa paikkasi nyt!

Flattiviestin numero 2/2020 ilmestyy 6.5.2020.

Aineistot tulee lähettää Flattiviestin toimitukseen
3.4.2020 mennessä.

Voit käyttää esim. vuoden 2019 kasvattajaboxia, tai voit lähettää uuden valmiin boxin, tai lähetä vain haluamasi teksti ja kuva/logo, niin taitamme sinulle valmiin ilmoituksen, josta saat vedoksen hyväksyttäväksesi ennen painoa.

Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com.

Lähetä varauksen/aineiston mukana myös maksukuitti.

Kasvattajailmoituksia

Kennel Finnflats

Tuula Ehrman
0400 699 197
tuulaehrman@gmail.com

Heidi Vainio
0400 822 110
heidivainio@merityo.fi

www.finnflats.com

FLAT POWER
FLATCOATED RETRIEVERS

Ann ja Kimmo Vorobjev - Marianne Forsell www.flatpower.com

Korven Akan

Riitta Koivisto / 040-544 6697 / Jämsänkoski
koivisto.riitta@gmail.com / www.korvenakan.com

- Siileäkarvaisia noutajia kaveriksi
metsälle ja harrastuksiin -

Minna Latva, Noutajantie
20780 Kaarina
puh: 0400 842 998
majakkasaaren@gmail.com
majakkasaaren.wixsite.com/flatit

Metsänpeiton kennel

<http://metsanpeiton.wixsite.com/metsanpeitonkennel>

KENNEL NINJATÄHDEN
FLATCOATED RETRIEVERS

Satu Marins
Vehkäläpaale
P. 0400 415515
satu.marins@hotmail.com
www.ninjatahden.com

www.facebook.com/ninjatahden
IG: ninjatahden

Morrini Retrievers

Riitta Niemelä
Långvik
Kirkkonummi
040-7091133
riitta@morrini.net
www.morrini.net

KENNEL NOANARKIN

kaija.leinonen@noanarkin.com
www.noanarkin.com

Sileäkarvainen noutaja, narttu, EJ16854/15, s. 13.1.2015
FI JVA NO JVA SE JVA POHJ JVA Goofytroop's Secret Love

i. Gilliam's Gold Son Of Odin, e. Fusstail's Bonita Energica
Kasvattaja: Marika Strang, omistaja: Liisa Keränen

VOII:

17.6.2018 Ilmajoki, Toni Tunkkari
24.6.2018 Pudasjärvi, Marika Ahola
5.8.2018 Oulu, Kari Grönman

ÅK1:

17.08.2019 Karasjok, Norja, Anbjorg Ballo

ÖK1:

14.10.2019 Sikfors, Ruotsi, Hans Lindberg

Näyttely:

26.05.2018 Vaasa: KÄY-EH, Sanna Kaven

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI52025/16, s.3.10.2016
FI MVA Buumin Kuka Muu Muka

i: Sniffens Snazzy Moonstone
e: Buumin Hangover

Kasvattaja: Elo Mari ja Tuononen Henna
Omistaja: Tuononen Henna

SERTIT:

17.03.2018 Joensuu, Lehtonen Maija
02.03.2019 Joensuu, Blomqvist Zorica
07.07.2019 Tuusniemi, Hartus Jaana

NOU1:

08.07.2017 Lieksa, Turunen Vesa

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI21285/18, s. 9.3.2018
EE JMVA Majakkasaaren Be My Solo

i. FI MVA FI KTV-V FI RTVA Jay-Jay's Iron Man
e. EE MVA Majakkasaaren Rantahiekan Rinsessa

Kasvattaja: Minna Latva
Omistajat: Johanna Vairinen-Salmela
ja Juha-Matti Salmela

JUNIORISERTIT:

12.01.2019 Tarto, Jerzy Otszewski
13.01.2019 Tarto, Kalvo Kriisk
22.06.2019 Narva, Vera Alifrenko

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI36734/14, s. 14.6.2014
EE MVA Majakkasaaren Rantahiekan Rinsessa

i. EE MVA LV MVA RO MVA RO GR MVA
Majakkasaaren Mother's Finest
e. EE MVA LV MVA Majakkasaaren Kerttuli

Kasvattaja: Minna Latva
Omistaja: Juha-Matti Salmela

SERTIT:

13.01.2019 Tarto, Kalvo Kriisk
22.06.2019 Narva, Vera Alifrenko
23.06.2019 Narva, Petr Rehanek

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI51132/17, s. 15.9.2017
FI MVA Harvahampaan Prissy Missy Heartbreaker

i: DKJV-15 Whizzbang's Billi Bi
e: FI MVA Harvahampaan Keep Your Style

Kasvattaja: Mikko Saastamoinen
Omistajat: Liisa Jyväskylä & Emmi Kiviluoma

SERTIT:

01.09.2018 Kihniö, Jaana Hartus
27.04.2018 Laitila, Sanna Kavén
06.12.2019 Tampere, Kirsti Louhi

06.07.2019 Pärnu, Juta Haranen SERT CACIB

NOU1: 16.06.2018 Rauma, Ari Huttunen
NOME-B: 16.09.2018 Kurikka, Pasi Majuri ALO1
NOME-B: 28.09.2019 Alavus, Vesa Turunen ALO1

Sileäkarvainen noutaja, narttu, FI33796/12, s. 15.5.2012
FI MVA Harvahampaan Just Go For It

i: C.I.B FIN MVA EE MVA LV MVA RU MVA LV JMVA EE JMVA
BALTJV-06 EEJV-06 EEV-08 RKFV LVV-07 BALTVV-13
Flat Garden's Arthur XII
e: FI MVA Harvahampaan Go-Went-Gone

Kasvattaja: Mikko Saastamoinen
Omistajat: Emmi Kiviluoma, Enni-Kaisa Kiviluoma & Liisa Jyväskylä

SERTIT:

13.04.2019 Vaasa, Andreou Konstantinos
18.05.2019 Mynämäki, Jari Partanen
26.05.2019 Nousiainen, Paula Rekiranta

NOU1: 31.08.2013 Kangasala, Risto Aaltonen

TOKO: 22.09.2013 Valkeakoski, Riitta Räsänen ALO1

Valioilmoitukset

Valiopalsta on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsenille ilmainen. Lähetä kuva ja ilmoitustiedot lehden aineistopäivään mennessä: flattiviesti@gmail.com. Flattiviestiin nro 2/2020 tulevat valioilmoitukset viimeistään 3.4.2020.

Lähetä painokelpoinen, rajaamaton vaakakuva mielellään .jpg-muodossa. Kuvan tulee olla mahdollisimman suuri (300 dpi, vähintään 1 Mt). Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi niitä valitettavasti käyttää.

Lähetä kuvan lisäksi valiokoirastasi seuraavat tiedot:

- koiran sukupuoli, tittelit ja virallinen nimi
- koiran rekisteritunnus ja syntymäaika
- koiran isän tittelit + virallinen nimi
- koiran emän tittelit + virallinen nimi
- koiran kasvattajan nimi ja koiran omistajan nimi
- ko. valioarvoon vaadittavat tulokset: pvm, paikka, tuomari
- voit ilmoittaa myös koiran korkeimman tuloksen muista lajeista, esim. nome-B ALO1, toko ALO1

Pidätämme oikeuden siirtää valioilmoituksen julkaisun seuraavaan lehteen. Kansainväliset valionarvot julkaistaan vasta vahvistamisen jälkeen.

Lisätietoja päivitetään osoitteeseen:
www.flatti.net/toiminta & Facebook-sivuille

Tulevia tapahtumia

29.02.2020	Rally-tokokilpailu, Lohja
18.-19.04.2020	MEJÄ-kurssi, Espoo
18.04.2020	TOKO-mestaruuskoe, Asikkala
19.04.2020	TOKO-treenipäivä, Asikkala
09.05.2020	WT-mestaruus, Lakeus
30.-31.05.2020	Taipumuskoe, Korja
07.06.2020	MEJÄ-koe, Mäntsälä
13.06.2020	Päänäyttely, Joensuu
09.-12.07.2020	Kesäleiri, Surkeenjärvi
09.07.2020	Kesäleirin MEJÄ-koe, Surkeenjärvi
10.07.2020	Kesäleirin Rally-tokokoe, Surkeenjärvi
01.-02.08.2020	WT-koe, Lieksa
02.08.2020	MEJÄ-mestaruus, Mäntsälä
08.-09.08.2020	Flatti-Kisälli, Ylivieska
15.-16.08.2020	Flattimestaruus ja Juniorimestaruus, Joensuu
30.08.2020	Taipumuskoe, Korja

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry jäsenasiat ja tilitiedot

JÄSENASIAT

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehdessä, Flattiviestin kotiin neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

©Anna Mirafitabi

JÄSENMAKSUT 2020

- Varsinainen jäsen 25€
- Perhejäsen 6€ (ei omaa lehteä)
- Pentuejäsen 10€
- Liittymismaksu 5 € (ei koske pentuejäseniä)

KASVATTAJA-ALENNUKSET

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynnistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin).

Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

OSOITTEENMUUTOKSET

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat/osoitteenmuutos

Ilmoita osoitteenmuutos järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsenihteerille: jasenasiat@flatti.net.

KUVAPANKKI

www.flatti.net/flattiviesti/kuvapankki

Flattiviestin toimituksella on kuvapankki, jonne voi ladata flattikuvia rotujärjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, facebook). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi.

TILITIEDOT

OKOYFIHH

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35

Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43

Yleistili (näyttely, nome ja muut): FI28 5620 0920 4247 50

Flattiviesti aikataulu 2020

Seuraava Flattiviesti, nro 2/2020, ilmestyy 6.5.

Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 3.4. mennessä.

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvapankkien kautta. Tekstitiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien resoluutio 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, ota yhteyttä Flattiviestin toimittajaan ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2020:

- 1/2020 ilmestymispv 21.02., aineistot 20.01.
- 2/2020 ilmestymispv 06.05., aineistot 03.04.
- 3/2020 ilmestymispv 25.09., aineistot 24.08.
- 4/2020 ilmestymispv 11.12., aineistot 09.11.

©Mira Pyhälähti

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n yhteystiedot

HALLITUS 2020

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 4586770
puheenjohtaja@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Marjut Sirén
p. 050 4116245
marjutsiren1@gmail.com

Sihteeri

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
p. 0400 939076
sihteeri@flatti.net

Anne Haverinen
p. 044 3601152
kennelregalerazza@gmail.com

Nina Onufriew
p. 041 4331959
nina.onufriew@gmail.com

Piia Piiparinen
p. 040 8314848, flatti87@gmail.com

Tomi Nieminen
p. 041 4907122
tomi.jere.nieminen@gmail.com

Aija Laakso
p. 0400 594491
aija.tommila@raide.info

Varajäsenet

Kati Kallio
kati@pyyymaen.com

Anne Kolsi
annekolsi@gmail.com

TOIMIHENKILÖT 2020

Taloudenhoitaja

Marjatta Eivola
Löytänänkatu 2 D 20,
20540 Turku
p. 050 5543183
marjatta.eivola@gmail.com

Jäsensihiteeri

Heidi Vainio
Leikluodontie 130,
23310 Taivassalo
p. 0400 822110
jasenasiat@flatti.net

Tarvikemyynti

Heidi Vainio
Leikluodontie 130,
23310 Taivassalo
p. 0400 822110
tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjä

Hanna Hujanen
p. 040 5789523
pentu@flatti.net

Pentuvälittäjä

Sanna Lahtinen
p. 040 7310831
pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot

Sari Hagström
p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

Webmaster

Markku Kastepohja
p. 040 6650566
webmaster@flatti.net

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Kaakkois-Suomi: Tiina Sudensalmi
p. 040 5156133, sudensalmi@kolumbus.fi

Kainuun alue:

Anne Haverinen, p. 044 3601152
kennelregalerazza@gmail.com

Keski-Suomi (Jyväskylä): Mika Toskala
p. 040 5649053, mika.toskala@elisanet.fi

Keski-Suomi (Jämsänkoski): Riitta Koivisto
p. 040 5446697, riitta.koivisto@gmail.com

Keski-Suomi (Mäntän seutu):
Janne Järvinen, p. 050 3778880
janne68jarvinen@gmail.com

Oulun alue: Henna Mikkonen
p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

Pirkanmaa: Tarja Tuhola
p. 040 5621529, pitkajarvi.heli@gmail.com

Pohjanmaan alue: Heli Pitkäljärvi
p. 040 5151932, vilpputuhola@yahoo.com

Päijät-Häme: Anne Kolsi
p. 040 5922870, anneholsi@gmail.com

Rovaniemi: Jarmo Vaarala
p. 040 8218392, jarmo.vaarala@ramk.fi

Satakunta: Maija Valtonen
p. 040 4120392, maijajokela3@gmail.com

Savon seutu: Alekski Rauhanen
p. 040 5279097, aleksi.rauhanen@gmail.com

Uusimaa: Nina Onufriew
p. 041 4331959, nina.onufriew@gmail.com

Varsinais-Suomi: Mia Jaakola-Siimes
p. 050 3764517, mia@maahismaen.com

TOIMIKUNNAT 2020

FLATTIVIESTI

- flattiviesti@gmail.com
- Päätoimittaja: Mari Mamia
- Toimitussihteeri: Jaana Kontto
- Taitto: Elisa Pekki

HARRASTUSLAJIEN TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Pipa Pärssinen
p. 040 5367167, pipa.parssinen@gmail.com
- Jäsenet: Miia Mäkijouppila,
Tuija Manninen,
Johanna af Hällström-Kamila

ULKOMUOTOTUOMARI-TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Riitta Niemelä
p. 040 7091133, riitta@morrini.net
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Katja Korhonen

JALOSTUSTOIMIKUNTA

- jalostus@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Nieminen
p. 0400 641866, kirsi@kennelheilurihännän.fi
- Sihteeri: Tuula Niva
p. 040 5045165, jalostus@flatti.net
- Jäsenet: Laura Rajakallio, Anne Kolsi,
Jenni Juvén, Riitta Niemelä

MEJÄ-TOIMIKUNTA

- meja@flatti.net
- Puheenjohtaja: Miia Koski
p. 050 4582157
- Sihteeri: Liisa Keränen
p. 040 5921296, liisam@kolumbus.fi
- Jäsenet: Mari Mamia, Marko Saarni

NOUTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTMK

- Kirsi Launomaa (varsinainen jäsen)
- Mari Mamia (varajäsen)

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

- nayttely@flatti.net
- Puheenjohtaja: Piia Piiparinen
p. 040 8314848,
flatti87@gmail.com
- Sihteeri: Nina Skyttä
p. 0400 435 737,
nina@skoude.com
- Jäsenet: Satu Marins, Christina Kiuru,
Anni Vornanen, Katja Korhonen,
Liisa Jyväskylä, Tanja Mattila

NOME-TOIMIKUNTA

- nome@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Launomaa
p. 040 7255354,
kirsi.launomaa@gmail.com
- Jäsenet: Anu Mikkola, Minsu Rauramo,
Heli Pitkäljärvi, Marko Mikkilä,
Emmi Kiviluoma

COOKED WITH NATURAL INGREDIENTS
in
Vårgårda

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi